

**T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK ALGILARININ İNCELENMESİ:
İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

SEDA ACAR

İSTANBUL, 2019

**T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ
ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
ALGILARININ İNCELENMESİ: İSTANBUL İLİ
ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

SEDA ACAR

Tez Danışmanı: PROF. DR. SEFER ŞENER

İSTANBUL, 2019

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

Tezin Adı: MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
ALGILARININ İNCELENMESİ: İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ

Öğrencinin Adı Soyadı: Seda Acar

Tez Savunma Tarihi:

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu
_____ Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

Ünvan, Ad ve SOYADI
Enstitü Müdürü
İmza

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylarım.

Ünvan, Adı ve SOYADI
Program Koordinatörü
İmza

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

_____ Jüri Üyeleri

_____ İmzalar

Tez Danışmanı

-

Unvan, Adı ve SOYADI

Ek Danışman

Unvan, Adı ve SOYADI

Üye

Unvan, Adı ve SOYADI

Üye

Unvan, Adı ve SOYADI

TEŞEKKÜR

'Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Girişimcilik Algılarının İncelenmesi: İstanbul İli Örneği' başlıklı çalışma İstanbul'da bulunan Mesleki Eğitim Merkezlerinde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik algılarını içeren bir araştırmadır. Bu çalışmanın gelecekte mesleki eğitim merkezi öğrencilerine yönelik yapılacak olan girişimcilik algısı ile ilgili çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Yüksek lisans eğitimimde ve tez çalışmam sırasında desteklerini benden esirgemeyen, ne kadar teşekkür etsem de asla hakkını ödeyemeyeceğim değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Sefer ŞENER' e sonsuz şükranlarımı sunarım.

Ayrıca, yüksek lisansa başlamama vesile olan Sayın. Doç. Dr. Celalettin Rumi ÇELEBİ' ye ve Sayın Dr. Öğr. Üy. Őeyda AKARSU' ya çok teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım Zahide BALBAY, Melis ÇAVUŐ ve Furkan ERGÜN' e çalışma ortamlarını benimle paylaştıkları için teşekkür ederim. Anket çalışmasının uygulanması aşamasında okullarda bana yardım eden değerli idarecilere, öğretmen ve öğrencilere teşekkür ederim.

Son olarak benden maddi manevi her türlü desteğini esirgemeyen, her kararımın arkasında duran ve beni asla yalnız bırakmayan sevgili aileme; annem Yasiren ACAR' a, babam Abdullah ACAR' a, ablam Őeyda ÜĞE' ye ve tez sürecimde en büyük destekçim İbrahim YANIK' a teşekkür ederim.

SEDA ACAR

İSTANBUL, ARALIK 2019

ÖZET

MESLEĞİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARININ İNCELENMESİ: İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ

Seda ACAR

İşletme Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sefer ŞENER

Aralık 2019, 108 Sayfa

Bu çalışmada mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören öğrencilerin genç girişimcilik algılarının hangi seviyede olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde girişimcilik kavramı incelenmiş ve girişimciliğin tarihsel gelişimine değinilmiştir. Ayrıca girişimci kişilik özellikleri ve girişimciliği etkileyen faktörler ayrıntılı incelenmiştir.

İkinci bölümde eğitim, mesleki eğitim ve girişimcilik kavramları incelenmiştir. Bu çerçevede Türkiye’de mesleki eğitimin durumu, girişimciliğin boyutları, mesleki eğitim merkezlerinde girişimcilik konuları incelenmiştir.

Çalışmanın son bölümünde mesleki eğitimin genç girişimciliğe etkisini inceleyen saha çalışmasının bulgularına yer verilmiştir. Bu çerçevede İstanbul ilindeki mesleki eğitim merkezindeki 400 öğrenci üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Araştırma İstanbul ilinde okuyan öğrenciler ile sınırlandırılmıştır. Araştırma sonucuna göre verimli bir mesleki eğitimin genç girişimcilik algısını arttırdığı; girişimciliğin cinsiyete ve baba mesleğine göre değişmediği saptanmıştır. Finansal zorlukların girişimciliği olumsuz olarak fazla etkilemediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Genç Girişimcilik, Mesleki Eğitim

ABSTRACT

INVESTIGATION OF PERCEPTION OF ENTREPRENEURSHIP PERCEPTIONS OF VOCATIONAL EDUCATION CENTER STUDENTS: ISTANBUL PROVINCE

Seda ACAR

Master's of Business Administration

Thesis Supervisor: Prof. Dr. Sefer ŞENER

December 2019, 108 pages

In this study, it is aimed to determine the level of young entrepreneurship perceptions of students in vocational education centers. In the first part of the study, the concept of entrepreneurship is examined and the historical development of entrepreneurship is mentioned. In addition, entrepreneurial personality traits and factors affecting entrepreneurship were examined in detail.

In the first chapter, the concepts of education, vocational training and entrepreneurship are examined. In this context, the status of vocational education in Turkey, the dimensions of entrepreneurship, entrepreneurship in vocational training centers were examined. In the last part of the study, the findings of the field study examining the effect of vocational training on young entrepreneurship are given. In this context, a study was conducted on 400 students in the vocational education center in Istanbul. According to the results of the research, an efficient vocational training increased the perception of young entrepreneurship; entrepreneurship did not change according to gender and father's profession.

It was determined that financial difficulties did not adversely affect entrepreneurship.

Key Words: Entrepreneurship, Young Entrepreneurship, Vocational Training

İÇİNDEKİLER

TABLolar	ix
ŞEKİLLER	x
KISALTMALAR	xi
1. GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1 GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI	3
2.1.1 Girişimciliğin Tanımı	4
2.1.2 Girişimcilik Algısı	5
2.1.3 Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi	6
2.1.3.1 Girişimcilik ve ticaretin başlangıcı	7
2.1.3.2 Girişimcilik ve tarım devrimi	8
2.1.3.3 Girişimcilik ve para icadı	9
2.1.3.4 Ortaçağ'da girişimcilik ve pazarın başlangıcı	11
2.1.3.5 Ticari, kaşifler ve yeni dünya, 1550-1800	13
2.1.3.6 1800'lerde Girişimcilik: ileri: makineler ve pazarlar	15
2.1.3.7 Endüstri çağı ve girişimcilik	17
2.1.3.8 II. Dünya savaşı sonrası girişimcilik	18
2.2 GİRİŞİMCİ KİŞİLİK	21
2.2.1 Girişimci Kişiliğin Özellikleri	22
2.2.2 Girişimciliği Etkileyen Faktörler	24
2.2.2.1 Ekonomik faktörler	24
2.2.2.2 Sosyal faktörler	26
2.2.2.3 Psikolojik faktörler	28
3. EĞİTİM KAVRAMI VE MESLEKİ EĞİTİM	30
3.1 EĞİTİM KAVRAMI	30
3.1.1 Davranış Teorisi	34
3.1.2 Bilişsel Kuram	34

3.1.3 Sosyal ve Kültürel Teori	34
3.1.4 Yapısalcılık Kuramı.....	35
3.2 MESLEKİ EĞİTİM VE GİRİŞİMCİLİK	38
3.2.1 Türkiye’de Mesleki Eğitim	39
3.2.2 Girişimciliğin Boyutları	46
3.2.2.1 Stratejik oryantasyon.....	47
3.2.2.2 Fırsata bağlılık.....	48
3.2.2.3 Kaynakların taahhüdü.....	48
3.2.2.4 Kaynakların kontrolü	48
3.2.2.5 Yönetim yapısı	48
3.2.2.6 Ödül felsefesi.....	49
3.2.3 Mesleki Eğitim Merkezlerinde Girişimcilik Modeli	49
3.2.4 Mesleki Eğitim ve Girişimcilik Olgusunun Bağdaştığı Nokta.....	52
3.2.5 Seçilmiş Mesleki Eğitim Merkezi Hizmetleri	53
3.2.5.1 Güzellik ve saç bakım hizmetleri alanı.....	54
3.2.5.2 Yiyecek ve içecek hizmetleri alanı	55
3.2.5.3 Motorlu araçlar teknolojisi alanı	56
3.2.5.4 Elektrik- Elektronik teknolojisi alanı.....	59
4. MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ.....	60
4.1 LİTERATÜR TARAMA	60
4.2 ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	66
4.3 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	66
4.3.1 Anket Yöntemi.....	67
4.3.2 Derinlemesine Mülakat Yöntemi	68
4.4 ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	68
4.5 ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ	68
4.6 ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ.....	69
4.7 NİCEL VERİLERİN ANALİZİ	69

4.7.1 Ölçeklerin Geçerlik Testleri.....	69
4.7.1.1 Mesleki eğitim memnuniyet ölçeğinin geçerlik testi.....	70
4.7.1.2 Genç girişimcilik ölçeğinin geçerlik testi	70
4.7.2 Ölçeklerin Güvenirlik Analizleri.....	70
4.7.2.1 Mesleki eğitim memnuniyet ölçeğinin güvenirlik testi.....	71
4.7.2.2 Genç girişimcilik ölçeğinin güvenirlik testi.....	72
4.7.3 Uygun Analiz Yönteminin Seçilmesi	73
4.8 BULGULAR	73
4.8.1 Demografik Özelliklere Yönelik Bulgular	73
4.8.2 Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği Maddelerinin Ortalama Puanları	74
4.8.3 Genç Girişimcilik Ölçeği Maddelerinin Ortalama Puanları.....	76
4.8.4 Mesleki Eğitim Memnuniyet Durumu-Cinsiyet İlişkisi	79
4.8.5 Mesleki Eğitim Memnuniyeti-Okunan Bölüm İlişkisi	79
4.8.6 Genç Girişimcilik Algısı-Cinsiyet İlişkisi	80
4.8.7 Genç Girişimcilik Algısı-Okunan Bölüm İlişkisi	80
4.8.8 Genç Girişimcilik Algısı-Baba Çalışma Durumu İlişkisi	81
4.8.9 Finansal Zorluk- Girişimcilik İlişkisi.....	81
4.8.10 Hipotezlerin Toplu Gösterilmesi	82
4.9 DERİNLEMESİNE MÜLAKAT VE DEĞERLENDİRİLMESİ	82
5. SONUÇ.....	106
KAYNAKÇA	109
EKLER.....	121
ÖZGEÇMİŞ.....	126

TABLULAR

Tablo 4.1: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğinin geçerlik testi.....	70
Tablo 4.2: Genç Girişimcilik Ölçeğinin geçerlik testi	70
Tablo 4.3: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği güvenirlik analizi	71
Tablo 4.4: Genç Girişimcilik Ölçeğinin güvenirlik testi.....	72
Tablo 4. 5: Mesleki Memnuniyet Ölçeğinin normallik testi sonucu.....	73
Tablo 4.6: Katılımcıların cinsiyet durumu	73
Tablo 4.7: Katılımcıların babalarının çalışma durumu	74
Tablo 4.8: Katılımcıların okudukları mesleki eğitim bölümleri	74
Tablo 4.9: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği maddelerinin ortalama puanları	74
Tablo 4.10: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğinin ortalama puanları	75
Tablo 4.11: Genç Girişimcilik Ölçeği Maddelerinin ortalama puanları	76
Tablo 4.12: Genç Girişimcilik Ölçeğinin ortalama puanları.....	77
Tablo 4.13: Girişimciliğin coğrafi bölgelere göre dağılımı	78
Tablo 4.14: Mesleki eğitim memnuniyet durumunun cinsiyete göre dağılımı	79
Tablo 4.15 Mesleki eğitim memnuniyet durumunun bölümlere göre dağılımı	79
Tablo 4.16: Genç girişimcilik algısının cinsiyete göre dağılımı	80
Tablo 4.17: Genç girişimcilik algısının okunan bölüme göre dağılımı.....	80
Tablo 4.18: Genç girişimcilik algısının baba çalışma durumuna göre dağılımı	81
Tablo 4.19: Finansal zorlukların girişimciliğe etkisi	81
Tablo 4.20: Hipotezlerin toplu sonuçları	82

ŞEKİLLER

- Şekil 2.1: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - güzellik ve saç bakım hizmetleri program dalları55
- Şekil 2.2: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - yiyecek içecek hizmetleri alanı program dalları56
- Şekil 2.3: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - motorlu araçlar teknolojisi alanı program dalları57
- Şekil 2.4: Motorlu araçlar teknolojisi alanı programının alt dalları58
- Şekil 2.5: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - elektrik-elektronik teknolojisi alanı program dalları....59

KISALTMALAR

AKÇT	: Avrupa Kömür Çelik Topluluğu
AET	: Avrupa Ekonomi Topluluğu
GE	: Girişimcilik Eğitimi
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmeler
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEM	: Mesleği Eğitim Merkezin
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TCKB	: Türkiye Cumhuriyet Kalkınma Bakanlığı.
TGB	: Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
YÖK	: Türkiye Yüksek Öğrenim Kurulu

1. GİRİŞ

Girişimcilik algısı, bireylerde genetik yapıdan ziyade eğitimle kazanılabilen bir davranış değişikliğidir. Gelişmiş ülkelerde kalkınmanın ve küresel rekabet ortamında avantaj elde etmenin en önemli unsurlarından biri girişimciliktir. OECD girişimciliği; yerel, bölgesel ve ulusal ekonomiler üzerinde pozitif etkisi olan bir iş olanağı yaratma motoru olarak tanımlamaktadır(OECD 2005, s.17). Günümüzün bilişim çağında, teknolojinin hızla ilerlediği ve yeni fikirlerin önem kazandığı uluslararası bu süreçte, devletlerin kamusal ve özel eğitim alanlarında gençlere girişimciliğin önemini vurgulayacak, onları yeni fikirler üretmeye teşvik edecek ve fikirlerini uygulamaya geçebilmeleri için destekleyecek bir eğitim sisteminin önemi her geçen gün daha çok hissedilmektedir. (Büber & Yıldız & Kardeş 2016, s.2093).

Girişimcilik ve eğitim birbirleriyle ilişkili kavramlardır. Mesleki eğitimler, bir mesleğe, sanata veya istihdama ilişkin yeterliliklerin kazanılmasını amaçlamaktadır. Bu eğitimler, bir yandan bireylerin vasıf kazanmasını sağlarken, bir yandan da bu bireylerin yeni fikirleri bulup yeni projeleri hayata geçirmeleri için bir avantaj olmaktadır. Ülkemizde mesleki eğitimlere verilen önem gün geçtikçe artmaktadır. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren yaygınlaşmaya başlayan Mesleki eğitim kuruluşları, gerek MEB, gerekse yerel kuruluşların bünyesinde faaliyet göstererek gençlerin meslek edinmelerinde önemli bir görevi yerine getirmektedirler. 1986 yılında yürürlüğe giren 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ve bu eğitimlerin yapıldığı okullar, yükseköğretim kurumları ve işletmelerle ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır. 2011 yılında yürürlüğe giren ve MEB'in yeniden yapılandırılmasını amaçlayan 652 sayılı MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki KHK ile 22 farklı okul türü Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" ile "Çok Programlı Anadolu Lisesi" olarak düzenlenmiştir.

Meslekî ve teknik eğitim ile bireylerin ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda uygun öğrenme fırsatlarının sunulduğu eğitimlerdir. Mesleki ve teknik eğitimlerle ayrıca gençlerin iş ve meslek ahlakını kazanmalarını, istihdama hazırlanmalarını amaçlamaktadır. Ülkemizde ekonomik istihdamda Meslek okulları mezunlarının önemli bir katkısı bulunmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimlerini tamamlayan gençlerin girişimci olarak yeni iş alanları ve istihdam olanakları açması hedeflenen bir durum olmakla birlikte, mesleki eğitimlerin

gençler için girişimciliği teşvik edici özellikleri de eğitim kapsamında değerlendirilmelidir. Gelişen teknolojiyle birlikte iş dünyasında yeni fikirler giderek önem kazanmış ve gelişmiş ülkelerde genç bireyler son 20 yılda birçok alanda yeni iş kolları meydana getirmişlerdir. Ülkemizde de yoğun genç nüfusun istihdam ihtiyaçlarının karşılanması ve ülkemizin gelişmiş ülkelerle rekabet eder konuma gelmesi için gençlerin önü açılmalı ve desteklenmelidir.

Bu çalışmada İstanbul ilindeki Mesleği Eğitim Merkezinde (MEM) eğitim alan öğrencilerin girişimcilik algıları üzerine bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada katılımcıların mesleki eğitimin verimlilikleri değerlendirilmiş ve katılımcıların genç girişimcilik algısını belirlemeye çalışılmıştır. Ayrıca eğitmenlerden oluşan on kişilik bir gruba derinlemesine mülakat yapılmış ve mesleki eğitimin önemi ve girişimciliğe etki eden sosyal, ekonomik ve psikolojik faktörler değerlendirilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

Girişimcilik sözcüğü Fransızca bir iş yapmak anlamına gelen *entreprendre* kelimesinden kaynaklanmıştır (Ergüder 2011, s.17). Girişimcilik kavramsal anlamda, mevcut fırsatları değerlendirmek, aynı zamanda inovasyon ve uygun faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla belirli ihtiyaçları karşılamak süreci olarak tanımlanmaktadır. Son yılların gereği durumlarından kaynaklanarak, girişimcilik devletlerin iktisadi yapısında ve kalkınma sürecinde büyük önem taşımaktadır (Erdun 2011, s.8).

17. Yüzyılda ortaya çıkmış olan girişimcilik kavramı çeşitli alanlarda farklı biçimlerde tanımlanmış ve birçok çalışmanın odak noktası olmuştur. Çoğunlukla ülkelerin iktisadi yapısı açısından önemli olan girişimcilik kavramı, işletme, psikoloji, sosyoloji, antropoloji gibi birçok alanda değerlendirme konusu olmakla birlikte, taşıdığı özellik ve etkilerinden kaynaklanarak çok boyutlu bir kavramı teşkil etmektedir. Ayrıca, tarihsel açıdan teknolojik gelişmelerin hızlıca sağlanmasından dolayı, bu kavramın toplum üzerinde büyük etki bıraktığı düşünülmektedir (Ulucan 2015, s.9).

Girişimcilik kavramı bilimsel alanda gerçekleşen değişik araştırmalarda farklı boyutları ele alınarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Ancak bu kapsamda, ortak olarak girişimcilik iktisadi fırsatların yeni değerlere dönüştürmek süreci biçiminde düşünülmektedir. Dolayısıyla genel anlamda, Girişimsel süreç mevcut durumun değerlendirilmesi ile bir iş düşüncesinin belirlenmesi, lüzumlu kaynakların ele alınması ve söz konusu yenilik taşıyan düşüncenin hayata geçirilmesi ve yönetilmesi kademelerinden oluşmaktadır. Kısacası girişimcilik; etrafta bulunan fırsatları algılama, üzerinde düşler kurma, uygun projeleri tanımlama, hayata geçirme ve refah sağlayarak insanların hayatında kolaylık sağlamak becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, mevcut fırsatları algılamanın ve bu doğrultuda diğerlerine nazaran öncülük yapmak büyük önem taşımaktadır (Özyılmaz 2016, s.11).

2.1.1 Girişimciliğin Tanımı

Girişimcilik ekonomik büyüme, istihdam yaratma ve inovasyonun temel bir bileşeni olarak kabul edilmektedir. Girişimcilik, bireylerin insan sermayesini kullanma potansiyeline sahip alternatif bir meslek tercihi olarak düşünölebilir. Son yıllarda, bazı faktörler bireylere kendi işlerini kurmaları için ilham vermiştir. İlk olarak, artan insan sermayesi, iş fırsatlarının tanımlanması ve kullanılması için daha geniş bir seçenek yelpazesi daha yüksek bir kapasite sağlamıştır (Drucker 2014, s.15; Ulucan 2015, s. 10) .

Günümüzde bireyler, önceki nesillere kıyasla genellikle daha iyi eğitilmektedir. Bu da, örneğin, kendi işlerini kurma ve yönetme yeteneklerini arttırmıştır. Bu, girişimciliğe yönelik sosyal tutumdaki kademeli değişim ile desteklenmiştir. Örneğin, yeni işlerin yaratılması yoluyla girişimcilik giderek sosyal olarak kabul görmektedir. Bu çerçevede Girişimcilik, girişimcinin rollerini yerine getirme süreci olarak tanımlanabilir (Kirzner 2015, s.26) . Genel tanımlama girişimciliği iş girişimi riskini planlama, işletme ve üstlenme süreci olarak tanımlanmıştır. Aynı zamanda girişimcilik, bir fırsattan yararlanmak için benzersiz bir kaynak paketini bir araya getirmenin bir klik değeri oluşturma süreci olarak da tanımlanabilir. Girişimcilik, işletmenin hayatta kalmasını ve büyümesini sağlamak için gerçekleştirilen çeşitli faaliyetleri kapsar (Thokozani 2012, s.94).

Girişimcilik bir iş kurma riskini üstlenmek için gereken becerileri taşımakla ilgilidir. Kazanma stratejilerini geliştirmek ve onları herhangi bir oyunu kazanmak için gereken tüm titizlik, sebat ve tutku ile uygulamak girişimciliğin temel unsurları arasındadır. Girişimcilik, bir iş girişimi için risk düzenleme, işletme ve risk alma süreci veya kapasitesidir. Girişimcilik şunları içerir:

- i. Karlı iş fırsatlarını algılayabilme
- ii. Algılanan şey üzerinde hareket etme istekliliği ve
- iii. Bir projeyle ilgili gerekli organizasyon becerileri

Girişimcilik, statik olaylardan ziyade eylem içermektedir. Araştırmacılar, girişimciliği, sürekliliğin sonunda ekonomik girişimcilik ile diğer ucunda da sosyal girişimcilik ile sürekli bir formda yerleştirmiştir (Ercan & Gökdeniz 2009, s.67).

Özet olarak, girişimcilikteki temel konular belirsizlik ve risk alma, inovasyon, algı ve değişimi içerir. Örneğin, Drucker (2014), inovasyonun girişimciliğin şartname aracı olduğunu ifade etmiştir. Girişimcilerin her zaman buna cevap vermek için değişmesi gerektiğini ve bunu bir fırsat olarak kullanmaları gerektiğini ileri sürmüştür. Girişimciler her ekonomide kilit rol oynamaktadır. Bunlar, mevcut ve gelecekteki ihtiyaçları önceden tahmin etmek ve pazara iyi yeni fikirler getirmek için gerekli yetenek ve inisiyatiflere sahip kişilerdir. Temel girişimcilik yeterlilikleri ise aşağıdakileri kapsamaktadır (İnce & Erdem & Deniz & Bağlar 2015, 404).

- i. Müzakere becerilerinin geliştirilmesi
- ii. Liderlik becerisini geliştirmek
- iii. Yeni ürün geliştirme
- iv. Yaratıcı ve yenilikçi düşünme ve
- v. Teknolojik yeniliğe maruz kalma.

2.1.2 Girişimcilik Algısı

Girişimcilik kelimesi Fransızca kökenlidir. Bu kelime, karar vermeye veya bir şeye başlamak için hazır olmak anlamına gelmektedir. Bir girişimci, karlı fırsatları keşfeden, değerlendiren ve sömüren kişidir. Riski göz önünde bulundurarak ve yenilikçilik fırsatlarını ve gereksinimlerini tetikleme girişimcilikte ana unsurdur. Literatürde, girişimcilik olgusuyla ilgili olarak farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Shumpeter, yarım asırdan daha uzun bir süre önce girişimciyi bir değişimin başlatıcısı ve yeni fırsatlar yaratacak dengesiz bir güç olarak hareket eden yeni fırsatlar üreticisi olarak tanımlamıştır (Śledzik 2013, s.91).

Stevenson ve Jarillo'ya (Stevenson & Jarillo 2007, s.156) göre, girişimcilik olgusu üç ana odak altında incelenmiştir:

- i. girişimci hareket ettiğinde ne olacağını göz önünde bulundurarak;
- ii. girişimcinin neden hareket ettiğini göz önünde bulundurarak;
- iii. girişimcinin nasıl davrandığını dikkate alarak.

Timmons ve Spinelli üç faktöre dayanan bir işletme kurma modeli önermiştir. Bu faktörler: pazar, insanlar ve kaynaklardır. Bu üç faktör birbiriyle etkileşime girer ve insanların sürdürülebilir işletmelerdeki etkisini gösterir. Ancak faktörlerin işleye bilmesi

genç nüfusun girişimcilik algısının yüksek olmasına bağlıdır. Bu algı kamu politikaları ile yükseltilebilmektedir (Meydan 2013, s.8).

Yukarıda belirtilenlere rağmen, kamu politikası gençlerin iki şeye odaklandıklarını kabul etmelidir: örgün eğitim ve istihdam (TCKB 2014, s.10).

İstihdam sorunu uygun bir şekilde ele alınmadığı takdirde sonuçları daha düşük gelir, sosyal marjinalleşme ve cezai faaliyetlere yol açabilir. Bu nedenle, bu konuyu ele almak isteyen hükümet politika ve stratejileri mevcuttur. Yoksulluk yapılandırmasında önemli ve olumlu bir değişim yaratma şansını en iyi sunan girişimcilik gibi pazar çözümleri de vardır.

İkinci önemli konu ise teknoloji ve modernizmdir. Girişimcilik teknolojik modernizmin genişlemesi ve uygulanabilir uygulamanın yanı sıra istihdam şansının ve rekabetçiliğin genişlemesiyle de ilişkilidir. Haque, gelişmekte olan ülkelerde girişimciliğin istihdam olanaklarının artırılması için hayati önem taşıdığını savunmaktadır. Daha önceki araştırma çalışmaları, bazılarının neden girişimci çabalarını takip etmeye karar verdiklerini, diğerlerinin ise almadığı sorusuna genelleştirilebilir birkaç sebep ortaya koymuştur.

Carr ve Sequeira, girişimci bir aile biriminde yetiştirilerek, bireyin girişimcilik konusundaki görüşünü büyük ölçüde etkilediğini belirtmiştir. Öte yandan, birçok deneysel bulgular, az gelişmiş ülkelerden gelen öğrencilerin, gelişmiş ülkelerin öğrencilerinden daha keskin ve güçlü bir girişimcilik zihnine sahip olduklarını göstermektedir. Diğer araştırmalar Çalışmalar, nedensel kariyer fırsatları üzerinden serbest meslek sahibi olmak isteyenlerin nedeninin, bu koleksiyondan elde edilen değer in ötesine geçmesi durumunda, bireylerin serbest meslek seçimlerini profesyonel bir fırsat olarak seçeceklerini belirttiği gibi, araştırmanın nedenini ortaya koymuştur (Sequeira & Carr & Rasheed 2009, s.1030).

2.1.3 Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi

Her ne kadar da insanoğlunun tarihine dayanmakta olsa da, girişimciliğin geçmişi ancak yirminci yüzyıldan kabul görünmeye başlamıştır. Bu kapsamda tanımlanan farklı yaklaşımlar başlangıç yılları itibariyle dikkat çekmektedir.

Richard Cantillon tarafından on sekizinci yüzyılda tanımlanan girişimcilik kavramının gelişimi başlamıştır. Adam Smith (1776) tanımladığı kapitalizm kavramı ile girişimcilik anlamını bağdaştırmıştır. Girişimci kişinin tanımı ilk olarak 1755 'da risk alan birey anlamında Richard Cantillon tarafından gerçekleştirilmiştir. Jean Baptiste Say (1803) ise girişimci kişinin yönetici özeliğinin bulunması gerektiğini vurgulayarak bu tanımı geliştirmiştir. Joseph Schumpeter (1911)'da yaratıcı yıkıcılık anlamını ele alarak girişimci kişiyi yenilik içeren düşüncelerle birlikte mevcut imkânları değerlendiren birey olarak tanımlamıştır. Girişimcilik ve fırsat kavramını birleştirme düşüncesi ilk olarak Bygrave ve Hefers tarafından ortaya çıkmıştır. Hisrich ve Peters (2001) tarafından girişimci kişi mevcut varlıkları değerlendirerek daha iyi sonuçlar ve kazançlar sağlayabilen birey şeklinde tanımlanmıştır.

Dolayısıyla, tarih boyunca girişimcilik kavramının tanımlanması her zaman bireylerdeki yenilikçilik özellikleri ile bağdaşmıştır. (Gümüšoğlu & Karaöz 2014, s.99).

Yukarıda da belirtildiği gibi girişimcilik iş kurma işlemi olarak tanımlanır. Bu bölümde girişimciliğin tarihi gelişimi anlatılmıştır.

2.1.3.1 Girişimcilik ve ticaretin başlangıcı

Temel olarak ticaret, malların, hizmetlerin veya her ikisinin de değişimi anlamına gelir. Ticaretin asıl yüzü, mal ve hizmetlerin doğrudan değişimi olan takas oldu. Bugün, trader'lar genellikle para gibi bir takas aracıyla pazarlık eder, bu da alım satım veya kazançtan ayrı yapar. Paranın icadı ticareti kolaylaştırdı. İki tüccar arasındaki ticarete ikili ticaret, ikiden fazla tüccar arasındaki ticarete çok taraflı ticaret denir. Ticaret birçok nedenden dolayı vardır. Uzmanlık ve iş bölümü nedeniyle olabilir. Farklı bölgeler, bazı ticari malların üretiminde karşılaştırmalı bir avantaja sahip olduğu ya da farklı bölgelerin büyüklüklerinin seri üretime fayda sağlamaya yardımcı olduğu için bölgeler arasında ticaret vardır (Sımayı 2014, s.12).

Ticaretin tarih öncesi çağlardan kaynaklanması onun doğal bir süreç olduğunu göstermektedir. Modern para asla düşünülmendiğinde birbirinden mal ve hizmet takas eden tarih öncesi insanların ana tesisi idi. Ticaretin, kaydedilen insanlık tarihinin çoğunda gerçekleştiğine inanılmaktadır. Kuyumculuk için kullanılan malzemeler MÖ 3000'den beri Mısır'la ticaret yaptı. Uzun mesafeli ticaret yolları ilk önce MÖ 3. binyılda, İndus

Vadisi'nin Harappan medeniyeti ile ticaret yaparken Mezopotamya'daki Sümerler tarafından ortaya çıktı. Ticaret, küresel ekonomi için çok önemlidir. Yunan uygarlığının en başından 5. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne kadar, maddi açıdan değerli bir ticaret, Çin de dahil olmak üzere Uzak Doğu'dan Avrupa'ya değerli baharatlar getirdi (Ceyhan 2019, s.13).

İnsanlar arasında bilinen ilk girişimcilik 17.000 M.Ö.17.yy'da başlamıştır. Bu ticaret girişimciliğin başlangıç noktası olarak kabul edilebilmektedir. Bu zaman diliminde Avcı-toplayıcı kabileleri, kabileleri için genel bir fayda sağlamak amacıyla, bölgelerinin farklı bölgelerinden mal ticareti yapmışlardır (Cassis & Minoglou 2005, s.9; Ceyhan 2019, s. 4).

2.1.3.2 Girişimcilik ve tarım devrimi

Tarihçiler sık sık, ilk Tarım Devrimi'ni (M.Ö. 10.000 yıllarında gerçekleşmiştir) avcılık ve toplayıcı bir topluma, sabit tarıma dayalı bir topluma geçiş dönemi olarak etiketlemiştir. 18. yüzyılda, Avrupa tarımı geçmiş tekniklerden kaydığında başka bir Tarım Devrimi yaşandı. Yeni ürün rotasyonu ve çiftlik hayvanı kullanımı, daha iyi mahsul verimi, daha fazla buğday ve sebze çeşitliliği ve daha fazla hayvancılığa destek vermenin yolunu açtı. Bu değişiklikler, nüfusu daha iyi beslenip sağlıklı hale geldiğinden toplumu etkiledi. Muhafaza Hareketler Büyük Britanya geçti, şehirlerde ücretli emek arayan erkeklerin göçü neden kamu alanları satın ve küçük ölçekli çiftçilere dışarı itmek için zengin lordları izin verdi. Bu işçiler Endüstri Devrimi sırasında yeni endüstrilere emek sağlayacaktır. Tarım Devrimi, 18. yüzyılın başlarında Büyük Britanya'da başladı (Çiftçi 2016, s.4; UİB 2017, s.4).

Girişimcilikteki ilk büyük değişim, yaklaşık 12.000 yıl önce gerçekleşen Tarım Devrimi ile gerçekleşmiştir. Tarım devrimi ile birlikte köyler ve kasabalar verimli topraklara yakın bölgelerde gelişmeye başlamıştır. Bu topluluklar üretimin gelişmesi ile birlikte ticaret imkânlarını genişletmiştir. Zaman geçtikçe yeni uzmanlık alanları ortaya çıkmaya başlamıştır. Erken girişimciler aşağıdaki alanlarda çalışmıştır;

- i. Çömlekçilik
- ii. Marangozluk
- iii. Yün örme

iv. Duvarcılık

Birçok yönden, İngiliz tarımı diğer Avrupa ülkelerinden daha hızlı ilerlemiştir. 18. yüzyılın artan tarımsal üretimi birbiriyle ilişkili dört faktöre dayanmaktadır:

- i. Tarım arazilerinin kullanılabilirliğinin artması
- ii. Uygun bir iklim
- iii. Daha fazla hayvancılık
- iv. Geliştirilmiş ürün verimi

Mevcut tarım arazileri, yeni ekim yöntemleri ile teşvik edilen arazi düzenleme yapılarındaki değişiklikler nedeniyle artmıştır. Daha önce açık alan sistemi öne çıkmıştı. Bu sistem sorunluymuş çünkü toprağın tükenmesini önlemek için toprağın bir kısmının her zaman ekimsiz kalmasına izin verdi. Büyüyen ürünler, topraktaki besinleri uzaklaştırdığı için, yiyecek vermeye devam etmek için bir alanın doldurulması gerekir.

Bu duruma bir çözüm, bitkileri farklı ülkelere taşımaya devam etmektir. Bu, İngiltere’de mümkün değildi, çünkü ülke büyük miktarda kullanılabilir araziye sahip değildi. Bunun yerine çiftçiler, yonca veya şalgam gibi farklı mahsulleri ekerek çorak toprağı kullanmaya başladı.

2.1.3.3 Girişimcilik ve para icadı

Para, kendi başına, hiçbir şey değildir. Üzerinde bir kabuk, metal bir madeni para veya üzerinde tarihi bir resme sahip bir kağıt parçası olabilir, ancak insanların üzerine koydukları değer, paranın fiziksel değeri ile ilgisi yoktur. Para değerini değiş tokuş aracı, ölçü birimi ve zenginlik deposu haline getirir. Para, insanların mal ve hizmetlerini dolaylı olarak ticaret yapmalarına, malların fiyatlarını anlamalarına (dolar ve sent olarak yazılan fiyatlar cüzdanınızdaki bir miktara karşılık gelir) anlamalarına izin verir ve gelecekte daha büyük alımlar için tasarruf etmesini sağlar.

Para, bir biçimde, en azından son 3000 yıldır insanlık tarihinin bir parçası olmuştur. Bu süreden önce, büyük olasılıkla bir takas sisteminin kullanıldığı varsayılıyor Takas yapmak doğrudan bir mal ve hizmet ticaretidir - Bir mamutu öldürmeme yardım edersen sana taş balta veririm - ama bu tür düzenlemeler zaman alır. Baltayı düşünen birisini bulmak zorundasınız, avlanmaya nezaket göstermeyen bir canavardaki 12 ayaklı tokmaklarla yüzleşmek zorunda kalmak için adil bir ticarettir.

M.Ö. 1100 civarında, Çinliler, gerçek araçlar ve silahları, aynı araçların bronz olarak kullanılan minyatür kopyalarını kullanmaya alış-veriş aracı olarak kullanmaya başladılar. Kimse cebine ulaşmak istemez ve elini keskin bir oka sokar, böylece zamanla, bu minik hançerler, maçalar ve çapalar, ilk paralardan bazıları olan bir dairenin daha az dikenli şekli için terk edilmiştir. Çin, tanınabilir sikkeleri kullanan ilk ülke olmasına rağmen, ilk basılan sikkeler çok uzak olmayan Lydia'da (şu an Türkiye'nin batısı) yaratıldı.

MÖ 600 yılında, Lidya Kralı Alyattes ilk resmi para birimini basmıştı. Madeni paralar, doğal olarak meydana gelen gümüş ve altın karışımı olan elektrumdan yapılmış ve mezhepler gibi davranan resimlerle damgalanmıştır. Sardis sokaklarında, MÖ 600 dolaylarında, bir kil kavanoz size iki baykuş ve bir yılan mal olabilir. Lydia'nın para birimi ülkenin hem iç hem de dış ticaretini arttırmasına yardımcı oldu ve onu Küçük Asya'daki en zengin imparatorluklardan biri yaptı (Paranın Tarihi, 2019, www.bilirimbilirsin.com).

Tam olarak Lydia, döviz kurlarındaki gelişmelere liderlik ediyormuş gibi görüldüğü zaman, MÖ 700 civarında, Çin paralardan kağıt paraya geçti. Marco Polo, MS 1271'de ziyaret ettiğinde, imparator hem para arzı hem de çeşitli mezhepler üzerinde iyi bir tutuşa sahipti.

Girişimcilik tarihindeki (ve insanlık tarihindeki) önemli gelişmelerden biri paranın icadıdır. Paranın icadından önce, tüm girişimcilik ve ticaret faaliyetleri takas sistemiyle gerçekleşmiştir. Takas sistemi ürünlerin gerçek değerlerinin belirlenmesine engel olmuştur. Takas sisteminin sınırları, “isteklerin tesadüfü” olarak biliniyordu (Aşar 2016, s.14).

MÖ 2000'den başlayarak, para formları keşfedilmiştir. Bu para biçimlerine tür denildi ve dünya çapında geniş çapta değişti: bazı kültürlerde deniz kabuğu kullanılmış, örneğin bazılarında tütün yaprakları, boncuklar veya büyük yuvarlak taşlar kullanılmıştır. Zamanla, kâğıt para ve madeni para geliştirilmiştir. Para birimi girişimcilere bazı önemli etki yaratmıştır;

- i. Uzun mesafeli ticareti kolaylaştırdı
- ii. Bir değişim aracı olarak hareket etti.
- iii. Girişimcilere değer depolamak için bir yol sağladı.
- iv. Para birimi girişimcilik kaderini değiştirdi.

2.1.3.4 Ortaçağ'da girişimcilik ve pazarın başlangıcı

Orta çağ ekonomisi, derin sosyal tabakalaşma ve büyük ölçüde tarımsal bir sistemle karakterize edildi. Normanlar İngiltere'yi işgal etmeden önce bile, piyasa ekonomisi ortaçağ toplumunda yaşamın önemli bir parçasıydı. Normanlar İngiltere'yi istila ettiğinde, birçok ülkede zaten var olan anıt sezgilere serfdom dâhil kurumlarını dayattı. Orta çağ ekonomisi büyümüş ve değişmiş olsa da, tarım orta çağ pazar ekonomisinin temel dayanağı olmaya devam etti.

Ortaçağ ekonomisinde, para metal paralar biçimindeydi. Metal türü madeni paranın ne kadar tutacağını, en değerli olanlar ise bakır, gümüş ve altındır. Madeni paralar sadece yapıldıkları metal türlerinde değil aynı zamanda şekil, ebat, ağırlık, metal saflığı ve üzerlerindeki yazılarda da çeşitlilik göstermektedir. Bizans İmparatorluğu döneminde, en büyük nane olan Konstantinopolis'te altın, bakır ve gümüş basıldı, ancak farklı illere dağılmış diğer darplar vardı.

Ortaçağ İslam toplumunun kendi madeni paraları yoktu, fakat Bizanslıları devirdiklerinde, maden sistemini devraldılar ve kendi madeni paralarını üretmeye başladılar. Dinar, İslam ortaçağ ekonomisindeki en değerli para oldu. Avrupa'da, o dönemde var olan birçok otorite nedeniyle madeni paralar çok çeşitliydi; madeni paralar şekil, büyüklük ve ağırlık olarak değişmekle birlikte, ticaret ve finansal işlemlerde bir artış olması, bu madeni paraların standardizasyonuna yol açarak bölgeler arası ticareti mümkün kılmıştır.

Ortaçağ ekonomisindeki en yaygın iş, efendilerinin malikanelerinde çalışan bir köylü çiftçiydi. Her malikâne, köylü çiftçilerin köyleri ve lordları için yiyecek üretmek için çalışacakları birkaç dönümden oluşuyordu. Çiftçiliğin yanı sıra çiftçiler de koyunları tutuyordu ve kadınlar koyunları kesmek, yünü döndürmek ve kıyafetleri dikmekle sorumluydu. Kadınlar, terzi ve çamaşır gibi iş aradılar.

Diğer orta çağ meslekleri arasında cam, ahşap, kil ve demirden üretilen malları üreten zanaatkarlar vardı. Esnaflar arasında dokumacılar, ayakkabıcılar, masonlar, demirciler, terziler ve marangozlar vardı. Diğer yaygın işler fırıncılar, bira üreticileri, değirmenciler ve şarap satıcıları olarak çalışmaktı. Ticaret orta çağın sonuna doğru arttıkça, tüccarlar çok önemli hale geldi.

Tüccarların yükselişi orta çağda kasaba ve kentlerin gelişimini hızlandırdı. Diğer önemli profesyoneller arasında insan hizmetleri sektörüne odaklanan diş hekimleri, berberler, öğretmenler ve cerrahlar vardı.

12. ve 13. yüzyıl, orta çağ ekonomisinde önemli bir büyüme ve genişleme görmüştür. Tarım ekonominin dayanağı olmaya devam etti ancak malikâne ve çiftliklerin uygun yönetimi vardı. Bu, verimliliği arttırdı ve ekonominin tarımdan uzaklaşmasını sağladı. Birçok ortaçağ toplumunda madencilik ve ormancılık gibi diğer ekonomik faaliyetler benimsendi (Sebetci 2016, s.93).

Önemli olarak, bu ekonomik genişleme, tüccarların egemen olduğu perakende ticaretin büyümesine yol açtı. Tüccarlar toplumun çoğu tarafından küçümsenmiş olsalar da, orta çağ ekonomisinin durumunu artırdığı için kredilendirilebilirler. Tüccarlar, diğer ülkelerde ticaret yapacakları mal ve ürünleri tedarik eden ülkeler arasında seyahat etti. Yanlarında bez, yiyecek, baharat ve mücevher getirdiler.

Perakende ticaretin büyümesi, kasaba ve kentlerin gelişmesine yol açtı. Gittikçe daha fazla sayıda köylü çiftçi, tüccarlardan mal satın almayı başardı. Tüccarlar ortaçağ ekonomisinin düzenlenmesi üzerinde önemli bir kontrol altına aldı. Yerel politikada sadece etkili değiller, aynı zamanda güçlü loncalar oluşturdular. Bu loncalar yoluyla, tüccarlar vergilendirme ve vergiler dahil olmak üzere ekonomik politikaları etkileme konumunda idi.

Lonca sisteminden önce, tüccarlar ve zanaatkârlar kendilerini kaybetmiş bir holding haline getirecekti. Varsa ticaret düzenlemeleri çok azdı ve bu insanlar mallarını birbirine yakın sattığından, fiyatların üzerinde çarpışmalar ortaya çıktı. Bu nedenle lonca sistemi, lonca üyelerinin davranışının yanı sıra fiyatların yüksek oranda düzenlendiği olgun ve daha organize bir ekonomik sistemi sembolize etti. Katı lonca sistemi ayrıca yerel yönetime vergi toplamada ve esnaf ve tüccarlar tarafından satılan malların kalitesinin denetlenmesinde yardımcı oldu.

Ortaçağdan başlayarak, piyasalar daha popüler hale gelmiştir. Bu dönemde daha büyük nüfus, yiyecek, giysi, hizmet ve diğer önemli şeyleri satın alabilecekleri daha büyük pazarlara ihtiyaç duymuştur. Yaklaşık 1470'de başlayan nüfus patlaması, piyasanın girişimcilikle olan bağlantısını sağlamlaştırmıştır. Girişimcilikte bu dönemde yaşanan önemli gelişmelerden bazıları şunlardır:

- i. Küçük işletme sahiplerinin daha fazla finansman ihtiyacı olduğu için, bankacılık yeni karmaşıklıklara ulaştı.
- ii. Lonca sistemi genişledi, kalifiye zanaatkarlara ve diğer girişimcilere işlerini birlikte organize etme, üretilen malların kalitesini düzenleme ve ortaçağ Avrupa'sındaki kasabalarda bazı mallar için itibar geliştirme olanağı sağladı.
- iii. Girişimciler yurt dışından mal satın almayı, bu ürünleri bitmiş ürünlere dönüştürmeyi ve sonra da bu ürünleri her zamankinden daha geniş çapta bir kar için satmayı başardılar.

2.1.3.5 Ticari, kaşifler ve yeni dünya, 1550-1800

15. yüzyılın ortasından 16. yüzyılın ortasına kadar olan 100 yılda, koşulların bir kombinasyonu erkekleri yeni yollar aramaya teşvik etti ve kralların, ortakların, akademisyenlerin ve denizcilerin aklını dolduran yeni topraklar yerine yeni yollardı. İlk olarak, 14. yüzyılın sonuna doğru, Moğolların geniş imparatorluğu dağılıyordu; Bu nedenle, Batılı tüccarlara kara yolları boyunca güvenli davranış konusunda artık garanti verilememiştir. İkincisi, Osmanlı Türkleri ve Venedikliler, Akdeniz'e ve Doğu'dan antik deniz yollarına ticari erişimi kontrol ettiler. Üçüncüsü, Avrupa'nın Atlantik kıyılarındaki yeni ülkeler artık denizaşırı ticaret ve macera aramaya hazır dılar.

Keşif Çağı olarak da bilinen Keşif Çağı, Avrupa tarihinde, denizaşırı keşiflerin popülerlik kazanmaya başladığı dönemdir. Bu dönem 1400'lü yılların sonunda başlamış ve 1700'lü yıllar boyunca sürmüştür. Avrupa kültürünü etkilemekten, küreselleşmeyi başlatmaktan ve dünyaya sömürgeciliği tanıtmaktan sorumludur. Birçok Avrupalı için Keşif Çağı, yeni toprakların keşfedildiği bir zaman anlamına gelir. Bununla birlikte, birçokları için, Keşif Çağı, topraklarının işgalciler tarafından işgal edilip yerleşmiş olduğu bir zaman olarak hatırlanmaktadır.

Yurtdışı seyahat, keşif ve keşif, Avrupa, Asya ve Afrika (Eski Dünya) ile Avustralya ve Amerika (Yeni Dünya) arasındaki ticaretin yolunu açtı. Bu ticaret yeni gıdaların, hayvanların ve bitkilerin değişik tokuşunu sağladı. Ek olarak, kölelerin ticaretinde ve satışında bir artış ve kölelik kullanımı da dahil olmak üzere yeni insan nüfusunun tanıtımını gördü. Keşif Çağı, hemisferler arasında fikir ve dinlerin değişimini kolaylaştırdı, fakat aynı zamanda, ciddi şekilde azaltan ve bazı durumlarda bazı toplulukları yok eden bulaşıcı hastalıkların yayılmasına yol açtı.

Bu tarihsel dönemden dolayı, dünya haritaları artık kullanıma hazır. Bununla birlikte, bu tartışmalı bir şekilde askeri fetih ve kaynakların sömürülmesine neden oldu. Hristiyan misyonerler aynı zamanda Keşif Çağı boyunca dünyaya yayıldı ve Hristiyanlığın dünyadaki en yaygın dinlerden biri olmasına yardım etti.

Pasifik Okyanusunun Yeni Dünya'nın diğer tarafında yer aldığını keşfetmek, keşfedilen yenilenme arzusuna yol açtı. 1515-1516 yılları arasında İspanyol mürettebat Güney Amerika'nın batı sahillerini gezerken, Portekizliler Güneydoğu Asya kıyılarını keşfediyorlardı. Bu keşif, 1519'da dünyanın ilk örneklemesine neden oldu. Magellan, Güney Amerika'ya doğru güneyden yola çıkan ve Tierra del Fuego olarak bilinen güney ucunda dolaşan 5 gemiden oluşan bir filo ile Sevilla'dan kaçtı. Mürettebat, Pasifik Okyanusu boyunca devam etti, 1521'de Baharat Adaları'na indi ve 1522 Eylül'ünde İspanya'ya geri döndü (Keşif Çağı veya Keşif Çağı Neydi? 2019, <https://tr.histoire-ucad.org/kesif-cagi-veya-kesif-cagi-neydi>).

Keşif gittikçe artan bir şekilde sudan ayrılarak karaya girdi ve Amerika'nın her yerinde istila ve sömürgele yol açtı. Kuzey Avrupa ülkeleri ve Rusya, 16. yüzyılın ikinci yarısında Kuzey Amerika, Sibiryaya, Yeni Zelanda ve Avustralya'yı daha ayrıntılı bir şekilde keşfederek dünya araştırmalarına katıldı.

Keşif Çağı, belki de başka herhangi bir tarihi dönemin ya da olayın küresel ilişkileri üzerindeki en büyük etkilerden birini yaşadı. Bu yaygın keşif ve keşif hareketi nedeniyle, Yeni Dünya ve Eski Dünya ürünleri değiş tokuş edildi. Bu Avrupa'dan Yeni Dünya'ya atlar, inekler ve koyunlar getirdi ve eski dünyaya tütün, pamuk, patates ve mısır getirdi.

Avrupa kuvvetleri, yeni bölgeleri kolonileştirmek, yerleşmek ve sömürmek için algıladıkları keşiflerinden yararlanarak, dünyadaki geniş toprak ve arazi parçalarına hâkim oldu. Bu, kölelere, metalara ve ticarete olan talebin artmasıyla bastırılan Emperyalizm Çağı'na neden oldu. Var olan birçok topluluk ve krallık Avrupa çıkarları tarafından kaldırıldı ve ele geçirildi. Bu siyasi saldırılarla birlikte, yerli halkların orijinal topraklarından ve evlerinden soykırım ve soykırımın yanı sıra dil, kültürel ve dini dönüşümler geldi.

Keşif Çağı boyunca, köle ticareti, ekonomi ve bir bütün olarak toplum üzerinde derin bir etkisi olan önemli ölçüde büyüdü. Tarımsal uygulamaların ve mahsullerin piyasaya sunulması o kadar başarılıydı ki, bazı bölgeler şu anda ana beslenme zimbaları olarak

sunulan gıdalara dayanıyor (buna Avrupa'daki patatesler ve Afrika'daki manioc ve mısır dahil). Bu yeni zimbaların birçoğu, yeni ülkelerindeki nüfus büyüklüğünü arttırmaya yardımcı oldu. Keşif Çağı sırasında ticareti yapılan mallar ve emtialar değildi. Ek olarak, teknoloji ve kültürler de paylaşıldı. Bu, her yerdeki ülkelerin dünyanın önceden inanıldığından çok daha büyük olduğunu anlamaya başladığı bir dönemdi. Dünyadaki birçok ülkenin ekonomileri, kültürleri ve politikaları tarihte bu dönemden büyük ölçüde etkilenmiştir.

Keşif çağında geçen süre, ticaret felsefesinin gelişmesine neden olmuştur. Bu felsefenin savunucuları dünyada sınırlı bir zenginlik olduğunu savunmuştur. Kıt kaynakların paylaşımı ve tüketimi bu nedenle sınırlıdır görüşü benimsenmiştir. Bir ülkenin zenginliği ve değeri, yalnızca elde ettiği ne kadar hazine ve altının elde edebileceğine ve ithalata kıyasla ne kadar fazla ihracat satabileceğine dayandırılmıştır.

Columbus'un 1492'de Yeni Dünya'yı keşfi "girişimciliği kalıcı olarak değiştirmiştir. Mercantilist idealleri, en zengin girişimcilerden bazılarını araştırmak için yapılan erken keşifleri keşfetmek için geniş bir Yeni Dünya ile birleştirilmiştir. Bu dönemde girişimciler, girişimcilerden daha çok tüccar ve araştırmacı olarak adlandırılmıştır. Bu kişiler sermayeyi arttıracak, risk alabilecek ve ekonomik büyümeyi teşvik edecektir (bugünün girişimcileri gibi). Birçoğu bu dönemi kapitalizmin başlangıcı olarak görmüştür.

Bu dönemin en önemli ilerlemelerinden bazıları, yeni dünyadan getirilen mallar ve malzemelerle ilgilidir. Örneğin, Yeni Dünya'dan gümüş ithalatı, Atlantik Okyanusu'ndaki genişlemiş ticareti teşvik etmiştir. Daha sonra, altın benzer motivasyon sağlamıştır. Bu dönemde girişimcilikteki bir diğer önemli gelişme Luca Pacioli'nin muhasebe ilerlemeleridir. Pacioli, bir şirketin hesaplarını takip etmek için standartlaştırılmış ilkeler yaratmıştır. Bu ilkeler daha sonra dönemin kaşifleri ve tüccarları tarafından kullanılmıştır.

2.1.3.6 1800'lerde Girişimcilik: ileri: makineler ve pazarlar

Kapitalizm, dünyadaki toplumlarda birlikte gelişmiştir. Kapitalizm teorileri, Adem Smith'in 1776 yılındaki çalışmasında, girişimcilik fikrini imha ettiği Milletlerin Zenginliklerinin Tabiatı ve Sebeplerine İlişkin Bir Soruşturma çalışmasında katılmıştır.

Bu dönemin girişimcileri, toplumu bir bütün olarak iyileştirmeye teşvik ederken, kendi çıkarları doğrultusunda hareket edebilmişlerdir (Topkaya 2013, s.30).

Yukarıda belirtilen açıklamalar, uluslararası ticaretin iyi kurumlara katkısı ya da Büyük Britanya'yı Hollanda'ya benzer yüksek ücretli bir ekonomi haline getirme konusundaki dolaylı rolünü kabul etmektedir.

Ekonomik tarihçiler için uluslararası ticaretin önemi, Sanayi Devrimi'ndeki rolüne indirgenemez. Aynı zamanda erken modern Avrupa ekonomilerinin işleyişini ve dönüşümlerini anlamakla da ilgilidir. Uluslararası düzeyde işlem gören ve dolaştırılan mallar özel bir yer işgal etti. Dış ticaret Avrupalı tüketicilere yeni ürünler (şeker, kahve, çay, Asya üreticileri vb.) Ve yeni girdilere (çivit, pamuk vb.) Sahip üreticiler sağlamıştır. Aynı zamanda, bu deniz aşırı pazarları et, tekstil, tahıl veya şarap gibi yerel olmayan malzemeleri sağlayan Avrupa bölgelerine bağlayarak hem tarımsal hem de endüstriyel üretimde bölgesel uzmanlaşmaya izin verdi. Uzun zamandır, Araştırmacılar, pek çok ekonomik faaliyetin pazar dışında yapıldığı bir dünyada uluslararası ticaretin çok az öneme sahip olduğunu düşünüyorlardı. Ancak, daha derin sosyal yapıdan ziyade ekonomik değişimleri açıklamakla ilgilenen ekonomik tarihçiler için medeniyetler (matérielle) bu ekonomilerde, önce piyasada işlem gören malları incelemek iyi bir araştırma stratejisidir.

Aslında, bir bütün olarak, dış ticaret hakkındaki veriler Erken Modern Avrupa'nın maddi kültürüne ve on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyılın başlarındaki dönüşümlerine dair temel bilgiler veriyor.

Dış ticaret akımlarının, erken modern devletlerin en fazla dikkatle topladığı tek makroekonomik veriler olduğunu vurgulamak da önemlidir. Gerçekten de, dış ticareti ölçmeye yönelik ilk girişimler, on yedinci yüzyılın başlarından itibaren yapılabilir.

Açıkçası, uluslararası ticaret verileri bizi küresel ilişkiler hakkında bilgilendirmektedir. Daha ilginç olarak, international veriler hakkında bizi de bilgilendirebilirler. Fransız verilerinin örneği ilginç, ancak aynı şey Habsburg ve İngiliz verileri için de söylenebilir. Bir yandan, bu veriler makroekonomik niteliktedir: ekonominin dönüşümünü daha iyi anlamak için mevcut olan makroekonomik kantitatif retrospektif rekonstrüksiyonları destekleyebilirler. Örneğin, bir ekonominin nispi açığa çıkan karşılaştırmalı üstünlüklerini diğer Avrupa ülkelerinkilerle karşılaştırmak için kullanılabilirler.

Son olarak, modern ticaretin erken dönemlerinde uluslararası ticaretin daha kapsamlı bir bakış açısı, ekonomistler için de önemlidir; çünkü ekonomik gelişme ve dönüşüm anlayışını ve genel olarak uluslararası ticaretin belirleyicilerini derinleştirecektir.

Şaşırtıcı bir şekilde, erken modern devletler tarafından toplanan devasa ekonomik bilgi kümeleri, tarihçiler ve ekonomistler tarafından sistematik olarak çalışılmamıştır. Sınırlı kapsamda birkaç (ve bazıları çok ilginç) eser yayınlanmış olmasına rağmen, erken modern ekonomilerdeki bu zengin kaynaklar kullanılmamıştır.

2.1.3.7 Endüstri çağı ve girişimcilik

18. ve 19. yüzyıllar boyunca gerçekleşen Sanayi Devrimi, kentleşme, emperyalizm ve milliyetçilik gibi toplumun ve yaşamın her yönünü etkileyen önemli etkilere sahipti. Endüstri devrimi, modern dünyayı bugün olduğu gibi şekillendirmede aşılması bir etkiye sahipti. Devrimden önce, toplum tarım ve tarım etrafında dönüyordu. Sadece iki sosyal sınıf vardı, soylu ve işçi sınıfı. Çok az şey biliyorlardı, yaşamlarının çarpıcı bir şekilde değişmek üzereydi ve gelecek nesillerin değişmeye devam ettiğini. Kentleşme, insanların şehir alanlarına hareketidir

Sanayi Devrimi 1700'lerde Büyük Britanya'da başladı ve muazzam bir değişim, büyüme ve inovasyon dönemi oldu. Bu nedenle, üretim ve tarıma doğrudan katılan insanlardan, bu mal ve ürünleri kullananlara kadar herkes üzerinde dikkate değer bir etkisi oldu.

Sanayi Devrimi ile girişimcilik tarihinde derin bir kayma olmuştur. 18. yüzyıldan itibaren girişimcilik, küçük şehirlerdeki küçük ölçekli üretimden büyük şehirlerdeki büyük ölçekli üretime geçmiştir. Girişimcilik fikrindeki temel değişimler aşağıda sıralanmıştır (Durukan 2007, s.28).

- i. Enerji Üretiminin Kullanılabilirliği: Sanayi devrimi ile birlikte petrol işletmelerin kullanım alanına sunulmuştur. Bu durum işletmelerin daha fazla üretim yapmasına neden olmuştur.
- ii. İşgücünün Durumu: Sanayi devrimi köyden kente göçe neden olmuştur. Bu durum geniş iş olanaklarının yanı sıra işgücünün artmasına neden olmuştur.

Endüstri devrimi sırasında, mucitler ve girişimcilerden kaynaklanan taşımacılığın ilerlemesi olmadan sanayilerin büyümesi ve ticaretteki patlama mümkün olmazdı. Endüstri devriminden önce insanlar yaya, at sırtında ya da atlı antrenörlerle seyahat

ediyorlardı. Buhar motoru, taşımacılıkta devrim yaratan temel yenilikti. 1831 yılına gelindiğinde, kanallar ve demiryolları ülkeleri toprak üzerine bağladılar. Aynı zamanda buhar gemileri de ülkeleri deniz yoluyla birbirine bağlamaya başladı. Sonra nihayet, 1886'da içten yanmalı bir motorla çalışan ilk “otomobil” oldu.

Buhar motoru, sanayi devriminin en büyük teknolojik başarısıydı. Steam Engine ilk olarak Thomas Newcomen tarafından 1700'lerin başında icat edildi ve daha sonra 1781'de seksen yıl sonra James Watt ve girişimci Matthew Boulton tarafından geliştirildi. Buhar motoru ilk olarak 1700'lerin başında ortaya çıktı ve dikey bir hareket yaptı. Daha sonra döner bir harekete geçmek için iyileştirildi. Bu büyük gelişme, buhar motorlarının sanayi devriminin tüm yeni makineleri için ana güç kaynağı olmasına neden oldu.

Sanayi devrimi sırasında, dünyanın çalışma şeklini değiştiren girişimciler ve mucitlerdi. James Watt, Thomas Edison ve James Hargreaves gibi mucitler, yeni yeniliklerin ortaya çıkmasının sebebi idi ve Matthew Boulton gibi Girişimciler, bu mucitlere bu yenilikleri başarılı kılmak için ihtiyaç duydukları parayı verdi.

Pamuk endüstrisi, el yapımı üretimden makine yapımı ürünlere geçişi gerçekleştiren endüstri devriminde ilk endüstriydi. Sanayi devrimi sırasında pamuklu ürünlere yönelik artan talepler vardı. 1733'te başlayan ve John Kay adlı bir tezgah yapıcısıyla, pamuk ürünlerinin seri üretilmesini sağlayan dünyaya birçok yeni buluş gelmeye başladı. 1820'ye gelindiğinde İngiltere dünya pamuk endüstrisine egemen olmuştu. Bu dönemde özellikle Andrew Carnegie, J. Morgan, John D. Rockefeller, Frank Kenan ve Henry Ford gibi girişimciler önemli bir konumda yer almıştır.

2.1.3.8 II. Dünya savaşı sonrası girişimcilik

II. Dünya Savaşı'ndan sonra girişimcilik bazı sebeplerden dolayı değişmeye başlamıştır. Birincisi ve en önemlisi, ekonomi giderek daha küresel hale geldi ve her on yılda bir daha küresel hale gelmiştir. Daha iyi nakliye ve iletişim araçları, girişimcilerin ürünleri ve hizmetleri küresel bir kitleye satmalarını kolaylaştırmıştır.

Araç sahibi olan insan sayısı gibi mikroekonomik faktörler de girişimcilik sayısının artmasına neden olmuştur. Bu dönemde zenginleşen diğer şirketler arasında General Electric, Lockheed, IBM ve Holiday Inns gibi uçak şirketleri yer almıştır. Dünyadaki diğer ülkeler, II. Dünya Savaşı sonrası büyümede benzer artışlar yaşamıştır. Örneğin,

Japonya, ucuz ücretler için geniş bir popülasyondan yararlanarak dünyanın en büyük ekonomilerinden biri haline gelmiştir.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında Avrupalıların yaşamları neredeyse tanınmayacak şekilde dönüştürüldü. 1950'de, kıtanın sakinlerinin çoğu evlerini kömürle ısıttılar, yiyeceklerini buzla soğuttular ve hatta iç mekan tesisatının basit biçimlerinden bile yoksunlardı. Bugün, doğal gaz fırınları, elektrikli buzdolapları ve zihni harekete geçiren bir dizi elektronik cihazla yaşamları kolaylaştırılıyor ve zenginleştiriliyor. Kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasıla, tipik bir Avrupa vatandaşının gelirinin ne alacağını, yirminci yüzyılın ikinci yarısında üç katına çıkardı. Yaşam kalitesi, bu basit önlemlerle önerilenden daha fazla gelişti. Çalışma saatleri üçte bir oranında azalarak boş zamanlarında büyük bir artış sağladı. Beslenme bilimi ve tıp bilimindeki ilerlemeler neticesinde yaşam beklentisi uzadı. Emin olmak, hepsi tatlılık ve ışık değildi. İşsizlik arttı. Vergi yükleri arttı. Çevresel bozulma, politik baskı ve tüketici egemenliğine ilişkin sınırlamalar, Doğu Avrupa'ya II. Dünya Savaşı'ndan sonra otuz yıl boyunca hakim olan otoriter rejimler altında yaygındı. Ancak herhangi bir nesnel standartla, son yarım yüzyıl Avrupalıları bugün büyükbabalarının elli yıl öncesine göre çok daha iyi durumda bıraktı. Kıtanın bütün kısımları bu refah içinde eşit olarak paylaşılmadı ve son yarım yüzyılın bütün kısımları aynı derecede hızlı bir büyüme ile karakterize edilmedi. Güney Avrupa, Kuzey Avrupa'dan daha hızlı büyüdü. Batı Avrupa, Doğu Avrupa'dan daha hızlı büyüdü. Büyüme 1973'ten sonra öncekinden daha yavaştı. Bu yavaşlama, en fazla yalnızca komuta ekonomisini değil, aynı zamanda otoriter politik üst yapısını da düşüren bir merkezi planlama kriziyle sonuçlandığı Doğu Avrupa'da belirgindi. Bunlar önemli niteliklerdir, ancak II. Dünya Savaşı sonrası dönemin ve özellikle 1948'den 1973'e kadar olan çeyrek yüzyılın olağanüstü hızlı bir değişim dönemi ve gerçek bir ekonomik büyüme yaşı olduğu gerçeğini deyişmedi.

Başlangıçta, Avrupa savaş sırasındaki hasarı onararak, sermaye stokunu yeniden inşa ederek ve savaş zamanı görevine hazırlanan erkekleri yeniden üreterek çıktılarını ve üretken kapasiteyi yok etmenin normal barış zamanı işine dönüştürerek hızla büyüye bilirdi. Savaş sonrası yılların hızlı ekonomik genişlemesi büyük ölçüde bu "yetişme büyümesi" sürecini yansıtıyordu. Kıta daha sonra, iki dünya savaşı arasında geliştirilen ancak henüz ticari kullanıma açılmayan yeni teknolojilerin birikimini kullanarak hızla büyümesini

sürdürebilirdi. 1920'lerde ve 1930'larda emin olmak için onlarca yıllık istikrarsızlık ve kriz vardı, ancak aynı zamanda hızlı bir teknik değişim dönemi oldu. Diğer şeylerin yanı sıra, Lucite, Teflon ve naylonun gelişimini gördüler. içten yanmalı motorun tasarımında gelişmeler ve montaj hattı yöntemlerinin yayılması ve modern personel yönetimi uygulamaları gibi örgütsel değişiklikler. Bu yeniliklerin çoğu ABD'de geliştirildi.

Ancak, depresif bir yatırım ortamı ve daha sonra savaşın bozulması, 1930'ları ve 1940'ları Avrupa'nın Amerika örneğini taklit etmek için elverişli zamanlardan daha az yaptı. Sonuç olarak, II. Dünya Savaşı'nın sonunda ABD, üretim ve verimlilik seviyelerinde büyük bir liderlik açmıştı. Ancak bu aynı zamanda Avrupa'nın ticari kullanımına hazır olağanüstü bir teknolojik ve örgütsel bilgi birikimi birikimi olduğu anlamına da geliyordu. Amerikan teknolojisini lisanslayarak, Amerikalı üreticilerin seri üretim yöntemleri bilgisini kullanarak ve Amerikan personel yönetimi uygulamalarını benimseyerek, Avrupa açığı kapatabilir. Yirminci yüzyılın ikinci yarısındaki büyümenin bu yönü "yakınsama" olarak bilinir, kişi başına gelir ve verimlilik düzeylerinin Amerika Birleşik Devletleri'nde hüküm sürenlere yakınlaşma eğilimidir.

Bütün bu nedenlerden ötürü, 1945, Avrupa ekonomisi için elverişli bir sıçrama noktasıydı. Sonraki elli yılın olağanüstü ekonomik ilerlemesine bakmak, önceden neyin takip edildiğine bakma eğilimini teşvik eder. Aslında, pek çok şey doğru gitmek zorunda kaldı ve onların olup olmayacağı konusunda önemli bir belirsizlik vardı. Sermaye oluşumunu, emeğin yeniden tahsis edilmesini ve bu üretim faktörlerinin etkin kullanımını sağlayan Catch-up, Avrupa'nın tasarrufları seferber etmesini, yatırımı finanse etmesini ve ücretlerin tam istihdam ve saygın kâr oranları ile tutarlı olmasını sağlamasını gerektirmiştir. Her biri diğerlerinin yaşaya bilirliliği için gerekli olan, aynı anda çalışan ve çalışan bir dizi tamamlayıcı endüstriye ihtiyaç duyuyordu. Özetle, Batı Avrupa ekonomisinin yapısı ile günümüzün ekonomik ve teknolojik zorunlulukları arasındaki uyumluluk veya daha doğrusu "uygunluk" nedeniyle yakalanma ve yakınlaşma fırsatları ortaya çıktı. Sonuç, II. Dünya Savaşı'nın sonundan 1960'lara kadar olağanüstü hızlı bir büyüme dönemi idi.

Batı Avrupa'nın başarısı için kritik olan özel mülkiyet haklarının güvenliği ve fiyat mekanizmasına güvenilmesiydi. Ancak savaş sonrası altın çağının hızlı büyümesi, sadece piyasa güçlerinin serbestçe oynanmasından daha fazla bir şeye bağlıydı; Ek olarak, sosyal

ortakların eylemlerini koordine etmek ve merkezi olmayan pazarların yapamayacağı bir dizi sorunu çözmek için bir kısmı gayri resmi, bazıları da yasada somutlaştırılmış bir dizi norm ve sözleşmeye ihtiyaç duyuyordu.

Bu kodlanmış normlar ve anlayışlar dizisi - ekonomistlerin kurumlara atıfta bulduklarında ne anlama geldiklerini - bir gecede gerçekleşmedi. Büyük ölçüde geçmişten miras kalmıştı. Miras alınan kurumların II. Dünya Savaşı sonrası büyümenin ihtiyaçlarına uyarlanması şaşırtıcı değildir, çünkü bu dönemin zorlukları daha önceki yıllarda Avrupa ile karşı karşıya kalanlara benziyordu. Modern sanayi kıtada, daha sonra sanayi teknolojisinin sermaye yoğunluğunun daha fazla olduğu bir zamanda, İngiltere ve Amerika'dan daha gelişmiş olmuştur.

2.2 GİRİŞİMCİ KİŞİLİK

Girişimci kişi, yenilik ve avantaj elde edebilmek için risk alan birey olarak ilk defa 1755 'da Richard Cantillon tarafından açıklanmıştır. Girişimci kişilik özelliği taşıyan bireylerde ekonomik, sosyolojik ve psikolojik davranışların göz önünde bulunması gerekmektedir. Bu doğrultuda, bireylerin kişisel davranış ve tutumları, kişilik özellikleri ve bireysel düşünce yapısı benzeri hususlar girişimciliği etkileyen mühim faktörler arasında yer almaktadır. Ayrıca, bireylerin toplumda kabul görme ve değerli konum elde etmek gibi ihtiyaçları karşılamak da girişimciliği etkileyen unsurlar arasında bulunmaktadır.

Sosyolojik bakımından girişimcilik kişiliğinin toplumsal normlardan etki aldığı ve mevcut koşullara nazaran şekillendiği düşünülmektedir. Girişimcilik kavramı toplumun ortaya koyduğu fırsat, engel, değer ve yargılarından etkilenmektedir. Öte yandan, sosyal çevre ve sınıf, kültürel normlar, yaş, cinsiyet, ırk ve içinde büyüdüğü ailevi ekonomik durumu da büyük ehemmiyet taşımaktadır. Bu kapsamda, çevrenin ve kültürel inançların girişimciliğe yönelik olan düşünce tarzı bu özelliklerin gelişiminde veya bastırılmasında büyük katkı sağlamaktadır (Gümüsoğlu ve Karaöz 2014, s. 99).

Girişimci, kar amacı gütmek üzere bir işletme kuran kişidir. Bu girişimci tanımı biraz belirsiz olabilir. Bir girişimci, ilk çevrimiçi mağazasını bir tarafta kurabilen veya yeni başlayan bir serbest çalışan olabilir. Bir girişimci, sonunda çalışanlarla tam zamanlı, sürdürülebilir bir iş yaratabilen bir taraf koşturması başlatan kişidir. Girişimciliğin

anlamı dünyada bir değişiklik yapmak için harekete geçen bir bireyi içerir (Ulucan 2015, s. 4).

Girişimciliğin bireysel özellikleri kişisel girişimcilik, yönetim ve teknik becerileri başta olmak üzere üç esas boyutta değerlendirilmektedir:

- a) Kişisel girişimcilik becerileri: Yenilikçilik, değişikliklere açık olmak, kararlılık, disiplinli davranış, karşılaşılan durumlarda anlayışlı ve hoşgörölü tutum, planlı olarak hedefe doğru yönelmek becerilerinden oluşmaktadır.
- b) Yönetim becerileri: Etkili kararlılık ve yönetim, güçlü insan ilişkileri sağlayabilme, ekonomik bakımından yeterlilik, karşılaşılan durumları kabul görme, pazarlık ve müzakereci özelliği, mevcut durumlarda olayların etkisinde olan insanları motive, koordine ve organize etme becerilerini kapsamaktadır.
- c) Teknik becerileri: Etkin yazı ve raporlama, mesleki beceri, teknik teçhizat kullanabilme, bilişim ve iletişim sistemlerini yönlendirme, güçlü iletişim ve sosyal ilişki sağlama, takımlaşma ve yönetebilme becerilerinden oluşmaktadır.

2.2.1 Girişimci Kişiliğın Özellikleri

Girişimciler, menfaat sağlamak adına değişim ve fırsattan yararlanmak veya yaratmak için yeniliği kullanmaktadır. Girişimci bir lider, bir yönetici ve bir risk alandır. Ancak, tüm yöneticilerin girişimci olmadığını söylemek olasıdır. Böylece, tüm yöneticilerin lider olmadığı iddiasını desteklemek için bir lider ile bir yönetici arasındaki temel farklılıkları önermiştir.

McClelland (1961), Kirbiry (2006) Girişimcilerin üç temel yetkinliğini (Bedük 2018, s.66);

- i. Proatif olmak
- ii. Başarı oryantasyonu: fırsatları görme ve bunlara göre hareket etme yeteneği.
- iii. Başarıya bağlılık olarak sıralamışlardır.

Daha derin bir düzeyde, Sue B. ve arkadaşları (Birley & Muzyka 2000, s.5) bu yetkinlikleri geliştirmiş ve iş uygulamalarının altı kritik boyutunda incelemiştir:

- a) Stratejik yönelim: Girişimcinin yalnızca kendi ortamlarında var olan fırsatların algılanması ve onun emrindeki kaynaklar tarafından sınırlandırılmaması yönünden yönlendirilme yeteneğini vurgular.

- b) Fırsata bağlılık: Girişimcinin fırsata görüldüğü kadar çabuk ulaşma kabiliyetidir.
- c) Kaynakların bağlılığı: İyi bir Girişimcinin özellikleri, her aşamada veya karar noktasında asgari taahhüdünü koyarak çok aşamalı bir kaynak taahhüdüdür.
- d) Kaynakların kontrolü: Girişimcinin hem insan hem de maddi zaman içerisinde hangi kaynaklara ihtiyaç duyulduğunu bilmesi ve karar verebilmesidir.
- e) Yönetim yapısı: Girişimcinin bencil ve kendi kendine özgü bir kalıplaşmış olduğunu ve dolayısıyla yönetemediğini iddia eder. Başarılı bir Girişimci olmak için yönetsel becerilere sahip olmak çok önemlidir.
- f) Ödül felsefesi: İyi bir Girişimci değer yaratmaya ve toplamaya odaklanır.

İşletme sözlüğü ile tanımlanan teoriler, gözlemlenen bir fenomen grubu arasındaki sebep-sonuç ilişkisinin makul veya rasyonel bir açıklamasını yapmaya çalışan varsayımlar, edatlar veya kabul edilen olgulardır.

Girişimciliğe kişilik yaklaşımı, Kirbiry tarafından tartışıldığı gibi, başarılı Girişimciler tarafından sahip olunan bireylerde belirli kişilik ve 'özellikleri' tanımlamaktadır. Ayrıca, yaklaşımın bireylerde algılanan bazı özelliklerin test edilmesi ve uygulanmasıyla ilgili olduğunu açıklar. Bu yaklaşım, Girişimciliğin yanı sıra liderliğin de onları daha etkili kılan kalıtsal özelliklerden veya kişilik özelliklerinden oluştuğunu varsayar. Bu özellikler arasında;

- i. Kendine güven / kontrol
- ii. Yenilikçilik
- iii. Yaratıcılık
- iv. Özerklik için ihtiyaç
- v. Vizyon
- vi. Esneklik
- vii. Risk alma yer almaktadır.

Girişimciliğe sosyal davranış yaklaşımı, bir Girişimcinin davranışlarının çevreyi (takipçiler grubu) etkilediğini varsaymaktadır. Davranışsal yaklaşım, bir Girişimcinin yaratılmasını bağlamsal bir olay, birçok etkinin sonucu olarak görür. Bu yaklaşım, bir Girişimcinin becerilerinin geliştirilip mükemmelleştirilebileceğine inanmaktadır.

Girişimciliğe ekonomik yaklaşım, bir Girişimciyi, tüm farklı üretim faktörlerini koordine eden bir kişi olarak görür. Bu yaklaşım, bir Girişimcinin toprakları, emeği ve sermayeyi

birleştiren piyasada kârlı bir şekilde belirlediği ve doldurduğu anlamına gelir. Yukarıdaki teoriler ve yaklaşım, liderlerin çoğunun Girişimci olduğu görüldüğü için liderlik için de geçerlidir.

2.2.2 Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Girişimci bireylerde, girişimciliğin yarattığı imkânları elde etmek ve sıkıntılarla başa çıkmak için belirli özelliklerin bulunması gerekmektedir. Söz konusu özellikler doğuştan veya sosyalleşme sürecinden kaynaklı olarak şekillenmektedir. (Gürer, Sezen, ve Solmaztürk 2014, s.6).

Değişik alanlarda girişimcilerin temel nitelikleri ve girişimlerinde karşılaştıkları problemlerin incelenmesi, bu kapsamda gereken siyasetlerin kurulması ve mevcut girişimlerin başarısında belirleyici olmaktadır (Uçkun ve Girginer 2012, s.97).

Girişimcilik özelliklerinin bireylerde gelişiminde kişilik ve çevre faktörlerinin büyük etkisi bulunduğu düşünülmektedir. Girişimcilik kişiliğini etkileyen en önemli özellikler arasında başarıya ihtiyacı, risk almak ve tecrübe odağından teşkil olmaktadır. Ayrıca bu anlamda çevresel faktörler olarak pazar mekanizmaları ve devlet siyasetlerinin etkili olduğunu düşünülmektedir (Uçkun ve Girginer 2012, s. 99).

Girişimcilik üç farklı faktörden etkilenir bu faktörler: ekonomik gelişme, kültür, teknolojik gelişme ve eğitim olarak sıralanabilir. Bu koşulların girişimciliğin ortaya çıkmasında hem olumlu hem de olumsuz etkileri olabilir. Olumlu etkiler, girişimciliğin ortaya çıkması için kolay ve elverişli koşullar teşkil ederken, olumsuz etkiler girişimciliğin ortaya çıkmasına engel teşkil eden bir ortam yaratmaktadır (Güven 2015, s.21).

2.2.2.1 Ekonomik faktörler

Ekonomik çevre girişimcilik üzerindeki en doğrudan ve acil etkiyi uygular. Bu muhtemeldir, çünkü başka işler olmadığında veya fırsat nedeniyle insanlar zorunluluklar nedeniyle girişimci olurlar (Onay 2010, s.48). Girişimciliğin büyümesini etkileyen ekonomik faktörler sermaye, emek, hammadde, pazar, altyapı olarak açıklanabilmektedir.

Girişimciliği etkileyen ekonomik faktörlerden ilki olan sermaye, bir işletmenin kuruluşunda en önemli üretim faktörlerinden biridir. Uygulanabilir projelerde sermaye

yatırımındaki artış, sermaye oluşumu sürecini hızlandırmaya yardımcı olan karların artmasına neden olur. Girişimcilik faaliyeti de yatırım için fonların kolay erişilebilirliği ile hız kazanmaktadır.

Sermayenin mevcudiyeti, girişimcinin malları üretmek için onları birleştirmek için birinin topraklarını, bir başkasının makinesini ve bir başkasının hammaddesini bir araya getirmesini sağlar. Bu nedenle sermaye, üretim sürecinin kayganlaştırıcısı olarak kabul edilir.

Girişimciliğin büyümesini etkileyen ekonomik faktörlerden ikincisi emektir. Doğru tip çalışanların kolayca bulunabilirliği girişimciliği de etkiler. Emek miktarı yerine kalite, girişimciliğin ortaya çıkmasını ve büyümesini etkiler. İşgücü hareketsizliği sorunu, verimli taşımayı da içeren altyapı tesisleri sağlayarak çözülebilir. Nitelikli emek miktarı, girişimciliğin ortaya çıkmasını etkileyen bir başka faktördür. Daha az gelişmiş ülkeler yoğun ve hatta artan nüfus nedeniyle emek zengini ülkelerdir. Ancak, mobil ve esnek bir işgücü varsa girişimcilik teşvik edilir. Ve düşük maliyetli işgücünün potansiyel avantajları, emek hareketsizliğinin zararlı etkileri ile düzenlenir. Ekonomik ve duygusal güvenliğin dikkate alınması emek hareketliliğini engellemektedir. Bu nedenle girişimciler, yeterli işgücünü güvence altına almakta genellikle güçlük çekmektedirler.

Girişimciliğin büyümesini etkileyen ekonomik faktörlerden üçüncüsü hammaddedir. Hammaddelerin gerekliliği, herhangi bir endüstriyel faaliyetin ve girişimciliğin ortaya çıkmasındaki etkisinin kurulması için herhangi bir vurguyu gerektirmez. Hammadde yokken ne bir işletme kurulamaz ne de bir girişimci ortaya çıkmaz. Üretim için gerekli olan temel bileşenlerden biridir. Hammadde yetersizliği girişimcilik ortamını olumsuz yönde etkileyebilir. Yeterli hammadde tedariki olmadan hiçbir endüstri düzgün bir şekilde çalışamaz ve girişimciliğin ortaya çıkması olumsuz yönde etkilenir. Hammadde tedariki kendiliğinden etkilenmez, ancak diğer fırsat koşullarına bağlı olarak etkili hale gelir. Bu koşullar ne kadar elverişli olursa, girişimci oluşumun etkisine sahip olacak hammadde de o kadar muhtemeldir.

Girişimciliğin büyümesini etkileyen ekonomik faktörlerden dördüncüsü pazardır. Girişimciliğin büyümesi için pazar ve pazarlamanın rolü ve önemi çok önemlidir. Modern rekabet dünyasında hiçbir girişimci, pazar ve çeşitli pazarlama teknikleri hakkında en son bilgiler olmadan hayatta kalmayı düşünemez. Pazarın büyüklüğü ve bileşimi girişimciliği

kendi şekilleri üzerinde etkiler. Pratik olarak, bir pazardaki belirli bir üründeki tekel, girişimcilik için rekabetçi bir pazardan daha etkili hale gelir. Bununla birlikte, rekabetçi bir pazarın dezavantajı, ham madde ve mamullerin hareketini kolaylaştıran ve üretici ürünlere olan talebi artıran nakliye sistemindeki iyileşme ile bir dereceye kadar iptal edilebilir.

Girişimciliğin büyümesini etkileyen ekonomik faktörlerden beşincisi ise altyapıdır. Girişimciliğin yaygınlaştırılması, uygun şekilde geliştirilmiş iletişim ve ulaşım olanaklarını öngörmektedir. Sadece piyasayı büyütmeyle kalmaz aynı zamanda iş ufkunu da genişletir. Yukarıdaki faktörlerin yanı sıra, ticaret / işletme birlikleri, işletme okulları, kütüphaneler vb. kurumlar da “ekonomideki girişimciliği teşvik etmeye ve sürdürmeye katkıda bulunur.

2.2.2.2 Sosyal faktörler

Sosyal faktörler girişimciliği teşvik etmede önemlidir. Sanayi devrimini Avrupa'da görkemli bir başarı haline getiren son derece yardımcı bir toplumdur. Girişimci büyümeye katkıda bulunan girişimci davranışını güçlü şekilde etkiler. İnsanların büyüdüğü sosyal ortam, temel inançlarını, değerlerini ve normlarını şekillendirir (İlhan 2011, s.62). Girişimciliğin büyümesini etkileyen sosyal faktörleri kast faktörü, aile geçmişi, eğitim, topluluğun tutumu ve kültürel değerler olarak açıklanabilmektedir;

Girişimciliğin büyümesini etkileyen sosyal faktörlerden ilki kast faktörüdür. Her toplumda bireylerin eylemlerini etkileyen belirli kültürel uygulamalar ve değerler vardır. Kast sistemi, Shridra doğumlu bir kimsenin daha yüksek bir kasteğe geçmesine izin vermez. Ancak girişimcilikte bazı etnik grupların hakimiyeti küresel bir olgudur

Girişimciliğin büyümesinde etkin rol alan sosyal faktörlerden ikincisi aile geçmişidir. Bu faktör ailenin büyüklüğünü, ailenin türünü ve ailenin ekonomik durumunu içerir. Bir ailenin üretimdeki geçmişi, endüstriyel girişimcilik kaynağı sağlamaktadır. Ailenin mesleki ve sosyal statüsü hareketliliği etkilemektedir.

Aile toplumlar içinde bulunan en küçük sosyal birimi teşkil etmektedir. Sağlıklı ve güçlü bir toplumun hayat bulmasında aile faktörünün büyük etkisi bulunmaktadır. Bireylerin kişilik gelişimi aile içinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, okuldan önce bireylerin tecrübe ettiği yaşantıların ve bu süreçte gelecekte ortaya çıkacak kişilik özelliklerinin

oluşmasında önemli ölçüde katkısı bulunduğu düşünülmektedir. Bireylerin sağlam ve etkili bir öz kimlik duygusunun oluşumunda, aile ortamının samimi, sıcak, dengeli, saygı değerlik gibi uygun niteliklerde olması gerekmektedir (Dam 2008, s.79).

Eğitim, girişimciliğin büyümesinde etkili olan sosyal faktörlerden üçüncüsü olarak açıklanabilmektedir. Eğitim, dış dünyayı anlamayı sağlar ve onu günlük problemlerle başa çıkabilmek için temel bilgi ve becerilerle donatır. Her toplumda, eğitim sisteminin girişimcilik değerlerini teşvik etmede önemli bir rolü vardır. Eğitim süreci kişilere bilgi aktarmakla birlikte, yetenek kazandırmak ve topluma uyum sağlamaya sebebiyet vermektedir. Eğitim insanların hayatını, düşünce ve inanç, yetenek ve davranış biçimlerini şekillenmesinde büyük etkisi bulunmaktadır. Kişilerin sergiledikleri tutum, davranış ve önyargıları hayatlarının ilk yıllarında aile den ve ardından ise okul deneyimlerinden kaynaklanmaktadır (Çetinkaya & Bozkurt 2011, s.21).

Girişimciliğin büyümesini etkileyen sosyal faktörlerden dördüncüsüne bakıldığında ise toplum tutumu faktörü karşımıza çıkmaktadır. Bazı toplumlar inovasyonları ve yenilikleri teşvik eder ve böylece girişimcilerin kazancını onaylar. Bazıları değişikliklere tolerans göstermez ve bu gibi durumlarda girişimcilik büyümmez. Benzer şekilde, bazı toplumlar herhangi bir para kazanma faaliyeti için doğal bir hoşnutsuzluğa sahiptir. Girişimcilik davranış tarzı toplum tutumlarından etkilenen bir sosyal yeteneği teşkil etmektedir. Bireyler hayatlarında karşılaştıkları olaylardan bu doğrultuda büyük etki aldıkları düşünülmektedir. Dolayısıyla, bireylerin girişimci değerlerinin etraflarını oluşturan toplum tarafından onaylanması ve desteklenmesi, onların bu doğrultuda olan yeteneklerinin gelişiminde oldukça büyük ehemmiyet taşımaktadır (Ulucan 2015, s. 20).

Girişimciliğin büyümesini etkileyen sosyal faktörlerden beşincisi ise kültürel değerlerdir. Kültürler insanları harekete geçirir. Girişimci büyüme, kar yapma, prestij kazanma ve sosyal statü kazanma gibi uygun hareketler gerektirir. Hırslı ve yetenekli erkekler, bu güdüler güçlü olursa risk alır ve yenilik yaparlar. Bu nedenlerin gücü toplumun kültürüne bağlıdır. Dolayısıyla, kültürel değer bireylerin girişimsel çabalarının değerlendirilmesinde çok önemli rolü bulunmaktadır. Bu kapsamda perhizkâr, tutumluluk, çilecilik gibi bireylerin kültürel özellikleri göz önünde bulundurulmuştur (Ulucan 2015, s. 35).

2.2.2.3 Psikolojik faktörler

Birçok girişimci teorisyen, özellikle psikolojik faktörlere odaklanan girişimcilik teorilerini benimsemiştir. Girişimciliğin büyümesini etkileyen psikolojik faktörler başarı ihtiyacı ve statüye saygının geri çekilmesi, motifler olarak açıklanabilmektedir;

Girişimciliğin büyümesini etkileyen psikolojik faktörler birincisi başarı ihtiyacıdır. En önemli psikolojik girişimcilik teorileri, 1960'larda David McClelland tarafından ortaya atılmıştır. McClelland'a göre, 'başarıya ihtiyacımız var', özellikle kültürel faktörlerle desteklendiğinde başarılı girişimcileri karakterize etme eğiliminde olan bir sosyal motivasyondur. Bazı girişimcilerin, özellikle girişimci olanların, bu özelliğe sahip olduğunu bulmuştur. Buna ek olarak bazı toplumlar, diğer topluluklardan daha fazla "başarıya ihtiyacı" olan kişilerin daha büyük bir yüzdesini çoğaltma eğilimindedir. McClelland bunu sosyolojik faktörlere bağlamıştır. Toplumlar ile bireyler arasındaki farklılıklar, "ihtiyaç duyulan başarının" bazı toplumlarda daha büyük, bazılarında ise daha az olmasını gerektirmektedir. Teori, ihtiyaç başarısı yüksek insanların çeşitli şekillerde farklı olduğunu belirtir. Risk almaktan hoşlanırlar ve bu riskler onları daha fazla çaba göstermeye teşvik eder. Teori, bu tür insanları üreten faktörleri tanımlar. Başlangıçta McClelland, özellikle anne olmak üzere ebeveynlerin rolünü, oğlunun ya da kızının usta ve kendine güvenen olmaları konusunda toplamıştır. Daha sonra ebeveyn-çocuk ilişkisine daha az önem verdi ve sosyal ve kültürel faktörlere daha fazla önem vermiştir (Kümbül Güler 2008, s.188).

Girişimciliği etkileyen psikolojik faktörlerden ikincisi ise statüye saygının geri çekilmesidir. Girişimciliğin psikolojik köklerini anlamaya çalışan başka araştırmacılar da vardır. Böyle bir birey, sosyal değişimin psikolojik sonuçlarını vurgulayan Everett Hagen'dir (Hagen 1960, s.187). Hagen, bir noktada birçok sosyal grubun radikal bir statü kaybı yaşadığını savunmaktadır. Hagen, bir grubun statü saygısının girişimcilik nesnesine geri çekilmesine bağlamıştır. Hagen, nihai girişimci davranışa yol açan başlangıç koşulunun, bir grubun statü kaybı olduğuna inanmaktadır. Dört tür olayın statü çekimi sağlayabileceğini öngörmektedir (<https://tr.bestarticleonline.com>, 14.10.2019).

- i. Grup zorla yerinden edilebilir;
- ii. Değerli sembollerini reddetmiş olabilir;
- iii. Durum tutarsızlığı durumuna sürüklenebilir;

iv. Yeni bir toplumda göçle ilgili beklenen durum kabul edilemez.

Sosyal faktörlerden sonuncusu ise motiflerdir. Girişimciliğin diğer psikolojik teorileri, girişimcinin amaçlarını veya hedeflerini vurgulamaktadır. Cole, refahın yanı sıra girişimcilerin topluma güç, prestij, güvenlik ve hizmet aradıkları görüşündedir. Stepanek, özellikle bağımsızlık, insanın öz saygısı, güç ve topluma saygı gibi parasal olmayan yönleri işaret etmektedir.

3. EĞİTİM KAVRAMI VE MESLEKİ EĞİTİM

Nitelikli iş gücünün ülkelerin ekonomik yapısının oluşumunda büyük katkısı bulunmaktadır. Bu hedefin gerçekleşmesi ise etkili ve planlı mesleki eğitimin sağlanmasıyla elde edilmesi mümkündür. Dolayısıyla, mesleki ve teknik eğitim ekonomik bakımdan gelişim aşmasında olan ülkelerde hayati önem taşımaktadır (Şahin ve Fındık 2008, s. 65).

Mesleki eğitim, bir meslek dalına ilişkin pratik uygulamalı becerileri bireye aktarmak ve tam kapsamlı olarak çalışma hayatında başarılı olma yönünde onu geliştirmek süreci olarak tanımlanmaktadır. Böylece, mesleki ve teknik eğitim aracılığıyla, bireylere topluma yararlı olmakla birlikte kişisel hayatta geçimini sağlama olanağı sunulmaktadır. Bu doğrultuda, mesleki eğitim her ülkenin ekonomik yapı ve koşullarına nazaran şekillenmesi gerekmektedir (Yıldırım ve Çarıkçı 2017, s.401).

Mesleki ve teknik eğitim insanların hayatının gelişiminde ve toplumsal etkilerinden dolayı hayati önem taşımaktadır. Ayrıca, mesleki ve teknik eğitim iş güvencesi ile beraber, düzenli ve yeterli bir gelir kaynağı sağladığından dolayı, bireylerde özgüven ve özsaygının artmasına ve geleceğini kurabilmesi için imkân yaratmaktadır (Özsoy 2015, s.174).

3.1 EĞİTİM KAVRAMI

Eğitim" kelimesi, öğretme veya eğitim eylemi anlamına gelen Latince "Educatum" kelimesinden türemiştir. "Eğitim" kelimesi "öne geçmek" veya "dışarı çıkmak" anlamına gelen başka bir Latince "Educere" kelimesinden kaynaklanmıştır. Tüm bu anlamlar, eğitimin insandaki iyi nitelikleri beslemek ve her bireyde en iyisini ortaya çıkarmaya çalıştığını göstermektedir. Eğitim, insanın doğuştan gelen içsel kapasitelerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bir bireyi eğiterek, ona bazı arzulanan bilgileri, anlayışı, becerileri, ilgi alanlarını, tutumlarını ve eleştirel düşüncelerini vermeye çalışırız. Yani, tarih, coğrafya, aritmetik, diller ve bilimler hakkında bilgi edinir. Yaşamdaki daha derin şeyler, karmaşık insan ilişkileri ve sebep-sonuç ilişkisi vb. Hakkında biraz anlayış geliştirir. Yazma, konuşma, hesaplama, çizim yapma, bazı donanımları kullanma vb. Konularında beceri kazanır. Sosyal hizmet, demokratik yaşam, kooperatif yönetimi vb. Konularında bazı ilgi alanları ve tutumları geliştirir (Yılmaz 2009, s.183).

Toplumdaki bir birey olarak, yaşımdaki çeşitli konular hakkında eleştirel düşünmek ve önyargılardan ve önyargılardan, batıl inançlardan ve kör inançlardan uzak olma konusunda kararlar almak zorundadır. Bu nedenle, baş, el ve kalbin tüm bu niteliklerini eğitim sürecinde öğrenmesi gerekir.

Eğitim felsefesi ifadesi belirli bir disiplinde veya kurumsal bağlamda etkili öğretme ve öğrenmeyi tanımlayan önemli bileşenlere odaklanan sistematik ve eleştirel bir mantıktır. Bir öğretim felsefesi geliştirilmesinin önemine ilişkin olarak, öğretim ifadesinin öğretim uygulamalarınızı incelemek için bir başlangıç noktası olduğu söylenebilir. Brookfield bir öğretim felsefesinin geliştirilmesinde dört farklı amaç belirlemiştir. Bu amaçlar şunlardır (Brookfield 1990, s.190):

- a) Kişisel amaç; Öğretme felsefenizin, yaptığınız şeyi neden yaptığınızı yansıtması iyi bir şeydir.
- b) Siyasi amaç; Öğretme felsefeniz, konumunuzun iyi gelişmiş ve dikkatli bir uygulama felsefesine oturduğunu göstermelidir. Bu, siyasi alanda kendinizi büyütmek için önemli olan saygıyı kazanmanıza yardımcı olur.
- c) Profesyonel amaç; Öğretmenlik felsefeniz, profesyonel hedeflerinizi diğer öğretmenler arasında mesleki güçlü gelişmelerin gelişimini geliştirmenize yardımcı olacak bir kimlik geliştirmeye göstermelidir.
- d) Pedagojik amaç; öğretim, öğrencilerin gereksinimlerine göre derslerinizi geliştirilmesinin yeni yollarını bulmakla ilgilidir.

Tarihte birçok felsefeci eğitim üzerine düşüncelerini iletmiştir. Örneğin, Aristoteles'e göre eğitimin nihai amacı, ruha ve beden arasındaki dengeyi artıracak olan mutluluğu elde ederek, yalnızca bilgiyi elde ederek ruhu beslemektir. Peki, o zaman mutluluk nedir? Mutluluğun zevkini, zevkini ya da memnuniyetini düşünmez. Mutluluğun, aradığımız en yüksek iyilik olduğunu ve kendi iyiliği için arzulanan bir etkinlik olduğunu belirtir (Kangal 2013, s.221).

Mutluluk, ruhun mükemmelliği ve erdemine uygun bir aktivitedir. Aristoteles'e göre erdem mükemmelliğe eşdeğerdir. Pratik ve alışkanlıklar yoluyla öğrenilen bir şeydir. İki tür erdem vardır bunlar: entelektüel erdemler ve ahlaki erdemlerdir. Entelektüel erdemler, öğretim yoluyla geliştirilir ve aklımıza ulaşmamızı sağlayan akıl yürütme, bilgelik ve anlayış gibi erdemleri içerir. Ahlaki erdemler alışkanlık yoluyla gelişir ve duygularımız

ve arzularımızla ilgilidir. Cömertlik ve kendini kontrol gibi erdemleri içerir (Lord 1982, s.226).

Ruh iki ögeden oluşur: irrasyonel ve rasyonel. İrrasyonel unsurun iki bölümü vardır: ilk kısım tüm canlılar için ortaktır ve ikinci kısım doğada bitkiseldir. İlk kısım, beslenmeden ve büyümeden sorumludur ve uykuda en aktif olanıdır. Aynı zamanda iştah, istek ve katılımları da içerir (Noddings 2018, s.285).

Ruhun rasyonel unsurunun iki bölümü vardır: Bir kısım, bedeni yönlendirmek için kullanılan nedenin kuralına uymaktadır ve diğer kısım rasyonel kurallar içermektedir. Ruhsal erdemleri, ruhun rasyonel kısmıyla irrasyonel unsura ve entelektüel erdemlere ait olan ruhun arzu eden kısmı ile özdeşleştirebiliriz. Bu nedenle, bu açıklamanın amacı ahlaki eğitimin önemini göstermektir. Aristoteles, ahlaki eğitimin sadece eğitim yoluyla öğretilbilecek bir şey olmadığını göstermeye çalışır.

Daha sonra eğitim amacının mutluluğa ulaşmak olduğunu özetleyebiliriz. Daha önce belirtildiği gibi, çocuklar yaşlarında mutluluk elde etmede beceriksizdirler. Bu yüzden öğretmenlerin onları erdemli olmak için eğitmeleri gerekiyor. Bu nedenle, etik ve eğitim birlikte kaynaşmalıdır. Mutlu bir birey erdemlidir, ama erdem sadece eğitim yoluyla elde edilir. Ek olarak, erdem bilginin olduğu için, eğitim yoluyla bu ilkeye göre toplum yeniden şekillendirilmelidir.

Eğitim teorisi, Aristoteles'in "Siyaset" dediği şeyin bir parçasıdır. Politika pratik bir bilimdir ve üç tür disiplinden oluşur: teorik bilimler, üretken bilimler ve pratik bilimler. Matematik, teoloji ve fizik gibi teorik bilimler dünyaya kendi gerçekleri için gerçekleri bilmek üzere yola çıktı. Üretken bilim, işleri yararlı veya güzel kılmakla ilgilidir. Son olarak, pratik bilim insan eylemiyle ilgilidir (Stables & Semetsky 2014, 52).

Politika, diğer tüm pratik bilimlerin ürünlerini kullanan ve başka herhangi bir sanat tarafından kullanılacak hiçbir şey yapmayan bir sanattır. Siyaset, tüm malların en yüksek olduğu bilinen devlette de mutluluk üretir. Bu nedenle, siyaset eğitime katkıda bulunmalıdır.

Platon'a göre eğitimin nihai amacı, bilgiye ulaşarak ruhun beslenmesini sağlamaktır. Eğitimi toplumun anahtarı olarak gördü. Amacı, erkekleri sadece olmak için eğitmektir. Onun görüşü Aristoteles'inkilerden farklıdır. Platon, bilginin toplumun ve bireyin yararına olduğuna inanıyordu. Bu nedenle, kendi başına erdemdi. Aristoteles, eğitimin

amacının bilginin ve mutluluğun elde edilmesi olduğuna ve erdemin elde edilmesinin tek yolunun mutluluktan geçtiğine inanıyordu (Choi 2017, s.86).

Platon'a göre, eğitimin amacı ruhu özgürleştirmek ve gerçeğe dönüştürmektir. Bir kişi, bir bireyin bilgiyi nasıl elde ettiğini gösteren, Mağara'nın Alegorisini okumadan Platon'un eğitimini inceleyemez. İki mahkum zincirlidir ve kafalarını çeviremezler; bu nedenle önlerinde olanları görebilirler.

Öğrenme, bireylerin akıllarında gönüllü ya da istemsiz kalıcı değişiklik olarak tanımlanır. Bireyin bilgi ve davranışlarında göreceli olarak kalıcı bir değişiklik yaratabilecek bir deneyim yoluyla gerçekleşir. Davranışçı, öğrenmeyi bireyin zihninde kalıcı bir değişime yol açan değişiklikler olarak tanımlar. Bireylerde kasıtlı ya da isteksizce gerçekleşen öğrenmedir. Bilişsel psikolog, öğrenmeyi, doğrudan gözlemlenemeyen içsel bir zihinsel aktivite olabilen bilgi değişimleri olarak tanımlar. Öğrenme, eski veya yeni bilgileri anlamak için bilgi, beceri, strateji, inanç, tutum ve davranışların edinilmesini ve değiştirilmesini içerir. Bireyler, sosyal etkileşimler, dilbilimsel ya da motor beceriler biçimini alma eğiliminde olan deneyimlerden bilgi edinirler.

Öğrenme, iyi ve kötü deneyimler ya da duygusal bir cevabı provoke edebilen ya da sadece bir vahiy anını sunabilen deneyimler yoluyla olur. Davranışçı ve bilişsel kuramcı, öğrenmenin bireyin yaşadığı ortamdan etkilenebileceğine, fakat davranışçıların çevrenin rolüne ve uyarıların nasıl sunulduğuna ve düzenlendiğine ve cevapların nasıl güçlendirildiğine daha çok odaklandığına inanır. Bilişsel kuramcı ise davranışçılarla aynı fikirde olmakla birlikte, öğrenenlerin yetenekleri, inançları, değerleri ve tutumlarına daha çok odaklanma eğilimindedir. Öğrenmenin, organizasyon, prova, ayrıntılandırma ve duygusal faktörleri içeren sinirsel bağlantıların oluşumu ve güçlendirilmesi olan konsolidasyon ile gerçekleştiğine inanırlar. Öğrenme, birçok şekilde gerçekleşir, psikolog öğrenmenin, ister istemez ister istemez, ister öğrenme teorileriyle ortaya çıkmış olsun, yaşamın anahtar kavramı olduğuna inanır.

Öğrenme kuramları, bilginin öğrenme sırasında nasıl içerildiğini, rafine edildiğini ve sürdürüldüğünü açıklayan teorik çerçeveler olarak kabul edilir. Öğrenme, bireylerin yaşamlarında önemli bir faaliyettir; öğrenme sınıftan başlasa bile, eğitim sürecimizin özüdür. Psikolog uzun yıllar boyunca neyin öğrenildiğini, doğasını, nasıl geçtiğini ve

bireylerin öğretme ve benzer çabalarla başkalarında öğrenmeyi nasıl etkilediğini anlamaya çalıştı. Öğrenme kuramları bilimsel kanıtlara dayalı ve kişisel görüşler veya deneyimlerden daha geçerli olma eğilimindedir. Eğitim psikolojisinde kullanılan beş temel teori türü vardır: Davranışsal, Bilişsel, Sosyal ve Kültürel ve Konstrüktivizm.

3.1.1 Davranış Teorisi

Davranışsal yaklaşım, genellikle öğrenmenin sonucunun davranıştaki değişim olduğunu ve iç olayların bir birey üzerindeki etkilerini vurguladığını varsayan davranış görünümüdür. Davranışçı yaklaşımda, bireylerin özgür iradeye sahip olmadıklarına ve bireyin çevrelerindeki davranışlarının belirleyici olduğuna inanıyorlardı. Bireylerin temiz bir kayrakla doğduğuna ve bu davranışların çevreden öğrenilebileceğine inanırlar. Davranışçıların Pavlov, Guthrie ve Thorndike'den aldığı öğrenme teorileri öğrenmeye yönelik tarihsel bir öneme sahiptir (Dil Şahin, Yıldırım Söylemez ve Koç 2016, s.452).

3.1.2 Bilişsel Kuram

Bilişsel teori, zihnin içsel faaliyetlerine odaklanır. Bilişsel teori, bilginin öğrenildiğini ve bilgideki değişikliklerin davranıştaki değişiklikleri mümkün kıldığını belirtir. Hem davranışsal hem de bilişsel teori, takviyenin öğrenmede ve farklı nedenlerle önemli olduğuna inanır. Davranışçı, takviyenin cevapları güçlendirdiğini, ancak bilişsel kuvvetin takviyenin, davranışlar tekrarlandığında veya değiştiğinde ortaya çıkması muhtemel olan bir geri bildirim kaynağı olduğunu öne sürmektedir. Bilişsel yaklaşım, öğrenme sürecinde önemli bir unsurun, bireyin bir duruma karşı sahip olduğu bilgi olduğunu gösterir. Bilişsel kuramcı, bildiğimiz bilgilerin, ne algılayacağımızı, öğreneceğimizi, hatırladığımızı ve unutacağımızı belirlediğine inanır (Terzi 2013, s.11).

3.1.3 Sosyal ve Kültürel Teori

Sosyal ve kültürel teori, çalışan bireylerin kültürel, kurumsal ve tarihsel bağlamla nasıl ilişkili olduğuna dayanır. Vygotsky, Rusya'da sosyokültürel teori olarak da bilinen Sosyal ve Kültürel teoriyi tanımlayan bir psikologdu. Sosyokültürel teori, psikolojide birleştirici teori olarak bilinir çünkü toplumun, Piaget'in bireysel gelişimi ve bilişsel görüşleri üzerine yaptığı önemli katkıları tartışır. Teori, öğrenmenin insanların etkileşimleri arasında gerçekleştiğini öne sürdü. Lev. Vygotsky, Ebeveynlerin, Bakıcıların, Akranların

ve kültürün, yüksek düzeydeki bir düzenin gelişmesinde önemli rol oynadığına inanıyordu. Vygotsky'ye göre 'Her işlev, iki kez görülen kültürel gelişimdir: ilk olarak sosyal düzeyde, ikincisi bireysel düzeydedir (Daniels 2016, s.35).

Vygotsky'ye göre çocuklar, akıllarındaki temel kısıtlamalarla doğarlar. Her kültürün her birey için “entelektüel uyarlama araçları” sağladığına inanıyordu. Tezlere uyum, çocukların kültürlerine uyum sağlamada temel zihinsel yeteneklerini kullanmalarını sağlar, örneğin bir kültür, ezberleme stratejilerini vurgulamak için araçlar kullanılabilir (Poehner & Lantolf 2014, s.21).

Öncelikle, Piaget teorisi temel olarak çocukların etkileşimlerinin ve keşiflerin gelişmeyi nasıl etkilediğine dayanıyordu, Vygotsky gelişmeyi etkileyen sosyal faktörlere daha fazla vurgu yaptı. Bir başka farklılık ise Vygotsky'nin bilişsel gelişmenin kültürler arasında farklı olabileceğini öne sürerken, Piaget teorisi gelişmeyi evrensel olarak önerdi. Proksimal bölge olarak bilinen sosyokültürel teoride önemli bir kavram vardır. Proksimal zonun, bir yetişkinin ya da akranlarının rehberliği altında problem çözme yoluyla, bağımsız problem çözme düzeyi ve bir potansiyel gelişme düzeyi olduğu düşünülmektedir. Bir kişinin henüz anlayamadığı veya kendi başına yapamadığı becerileri içerir, ancak rehberlikle öğrenebilir (Aubrey & Riley 2018, s.46).

3.1.4 Yapısalcılık Kuramı

Yapısalcılık öğrenme kuramı, öğrencilerin ya da bireylerin geçirilmiş deneyimlerden bilgiyi nasıl inşa ettikleri olarak tanımlanır. Konstrüktivizm (Yapısalcılık) çoğu zaman, öğrenmeyi veya yaparak öğrenmeyi teşvik eden pedagojik bir yaklaşımla ilişkilendirilir. Yapılandırma öğrenme için anlam olarak bilinir, çünkü yapılandırmacılık öğrenme hakkında bireysel düşünceye odaklanır. Yapılandırmacı teori, bireylerin deneyimler ve fikirler arasındaki etkileşimlerden bilgi üretebileceğini savunur. Yapılandırmacılık, öğrenme süreçlerinden ve davranış kalıplarından nasıl öğrenildiğini anlamaya çalışmak için bebeklikten yetişkinliğe kadar olan bireyler arasındaki etkileşimleri incelemiştir. Yapılandırmacı teori, bilginin öğrenci tarafından içselleştirildiğini söyleyerek mekanizmaları dile getiren Jean Piaget'e atfedilir (Demetriou, Asprou and Quiros-Tortos & Kyriakides 2017, s.2110).

Piaget'in yapılandırmacılık kuramına göre, bireyin dünyanın zihinsel görüşünü yeniden tanımlayan bir süreçtir ve yeni deneyimlere uyum sağlamaya çalışır. Başarısızlık öğrenmeye götürürken, insanların dünyayı sadece tek bir şekilde çalıştığına dair bir fikrimiz varsa ve bu şekilde başarısız olursak, o zaman başarısız olacağımız anlaşılır. Konaklamada başarısızlığımızdan veya başkalarının başarısızlıklarından öğreniyoruz. Yapısalcılık teorisi, öğrenenlerin, bireylerin bilgiyi anlamak için deneyimlerini kullanıp kullanmadıklarını ya da sadece bir şeyleri inşa etme talimatlarını takip ederek öğrenmelerini nasıl gerçekleştirdiğini açıklar. Her iki durumda da konstrüktivizm, öğrencinin deneyimlerden bilgi üretmesini önermektedir. Yapısalcılık teorisi, aktif öğrenme ile ilişkili olma eğilimindedir, çünkü bireyler deneyimlerden, zaten yapmış olanlardan öğrenirler.

Eğitim teorileri, öğrencilerin öğrenme sırasında bilgiyi nasıl işledikleri ve korudukları ile ilgili kavramsal çerçevelerdir. Bilişsel, duygusal ve çevresel etkilerin yanı sıra önceki deneyimin tümü, anlayışın ya da dünya görüşünün nasıl kazanıldığına ya da değiştirildiğine ve bilgi ve becerilerin nasıl korunduğuna bir parçasıdır.

Eğitim çok dinamiktir ve hem öğretimi hem de öğrenmeyi geliştirmenin ortak amacı ile yeni girişimler, odaklar ve teoriler sürekli olarak tanıtılmaktadır. Çoğu eğitim kuramının temelleri, Woollard 'a göre davranışsallık ve daha sonra yapılandırmacılık gibi görünmektedir (Woollard & Pritchard 2013).

Taylor ve Mackenney (2008) günümüzde derslerde öğretme ve öğrenmeyi etkileyen bazı teorisyenlerin davranışsallığa nasıl katkıda bulunduğunu açıklamaktadır. Taylor ve Mackenney'e göre, Skinner ve Pavlov davranışçılığa katkıda bulunan başlıca faktörlerdir, bu nedenle kısıtlı kelime sayımı nedeniyle, bu ödev davranışçılığa ilişkin çalışmalarına odaklanacaktır. Davis ve Sumara (2014), Piaget'in yapısının, yapılandırmacılığın en büyük etkisi olarak kabul edildiğini ve bunun da müfredat ve pedagoji araştırmasının güncel tartışmalarında öne çıktığını belirtmektedir.

Olgunlaşma gelişiminin sahne kuramı, öğrenmeye yönelik evrensel bir süreç sunar, ancak 'öğrenme yasasının' sağlanabileceği davranışçı görüşe benzer şekilde, çok basit olabilir. Bruner (1960), sahne teorisinin gerçekçi olup olmadığını sorguladı. Entelektüel büyümenin doğal düşünce biçimlerini hesaba katması gerektiğini öne sürdü. Bruner, Piaget'e benzer şekilde, öğrenme ve entelektüel gelişim aşamaları geliştirmiştir, ancak

Bruner, aşamaların Bruner 'in farklı gelişim noktalarında farklı ve ayrı düşünce tarzlarını temsil ettiğine inanmamaktadır. Bruner'e (1961) göre, eğer kavramlar başlangıçta basit bir düzeyde öğretilirse ve başka bir zamanda daha yüksek bir karmaşıklık derecesiyle yeniden gözden geçirilirse, öğrenmenin herhangi bir aşamasında öğrenilebilir (Takaya, K. 2008, s.61).

Gardner (1992) bilişsel becerilerin farklı ve ilgisiz hızlarda geliştiğini iddia ettiği gibi öğrenme evresi teorisine karşı çıkmıştır (evans, 1997). Ancak Piaget, tüm çocukların aynı sıradaki her aşamada gelişmesine rağmen, hepsinin aynı hızda gelişmediğini belirtmiştir (Owen, Soule, and Nairne 2010). Gardner (1992), Piaget'in teorisini, Bruner gibi, sorgulamanın daha önceki yönlerinin, gelişimin tüm aşamalarında kullanıldığına ve yeni alanlarda öğrenmeyi desteklemek için kullanılabilmesine inandığını ileri sürmüştür.

Piaget'in belirli sonuçları elde etmek için belirli şekillerde görevler sunmuş olabileceği ileri sürülmüştür. Açık uçlu sorulara karşı dört ila yedi yaşındaki çocuklara doğrudan sorular sorulduğunda, yanıtları daha az yapaydı (Brooks & Meltzoff 2015). Bu nedenle, çocukları yanlış yönlendirebilir ve daha sonra çocukların anlayış ve karmaşıklık düzeyini hafife almayı başarabilir. Buna karşılık, gelişim evrelerinin, çocukların büyüdükçe sürekli olarak değişme derecesini göz ardı edip etmediğini sorgulamak. Böylece Piaget'in teorisinin sadeliğini tekrar sorguladı.

Wood 'a göre Davranışçılar, davranışların çevre ve önceden öğrenim tarafından tamamen kontrol edildiğini varsayarlar. Bu teori, doğanın beslenmesi tartışmasının beslenme tarafında çok fazladır ve bunun sonucu olarak, çoğu hayvanla ilgili birçok deney gerçekleştirilmiştir (Wood & Reiners 2012, 108). Hayvanların davranışçı deneylerde kullanılması, Robins ve arkadaşları tarafından, hayvanların ve insanların aynı şekilde öğrendiklerini öne sürmek için eleştirilmektedir (Robins, Keng, Ekblad, Brantley 2012, s.117). Bjorklund (2011), insanların nasıl karmaşık olduğunu ve hayvanların davranış değişikliklerinin içgüdüsel olduğunu, oysa insan davranışlarındaki değişikliklerin öğrenmeden kaynaklandığını açıklamıştır. Ayrıca, insanların güçlü hayvanlara sahip tek tür olduğumuzdan, hayvanlardan ayrı olduklarını savunur.

Bandura çocukların davranışları taklit ederek ve zihinsel olarak olası sonuçlara dikkat çekerek, gözlemsel öğrenmenin ve zihinsel süreçlerin gelişime katkıda bulunduğunu öne

sürdüğü için çocukların problemleri davranışçuların esası olarak gördükleri problemleri çözebilmelerini sorgulamalıdır (Bandura 1977).

3.2 MESLEKİ EĞİTİM VE GİRİŞİMCİLİK

Mesleki eğitim terimi geneldir ve belirli bir mesleğe, sanata veya istihdama ilişkin yeterliliklerin kazanılmasını amaçlayan veya öğrencilerin öğrenebilmeleri için gerekli eğitimi ve uygun becerileri, teknik bilgiyi sağlayan eğitim türünü içerir. Eğitim programı aynı zamanda genel eğitim unsurlarını da içeriyor olsa bile, yaşlarından ve eğitim seviyelerinden bağımsız olarak bir meslek, sanat veya etkinlikleri uygulanmaktadır (Özsoy 2007, s.1).

Mesleki eğitim, genellikle stajyerin mesleki yeterliliğini belirleyen ve her mesleki eğitim programının odak noktası olan uzmanlık mesleki bilgi ve becerilerini sağlayan mesleki eğitimin bir parçası olarak tanımlanır. Mesleki eğitim, bir teorik bilgiyi ve ayrıca belirli meslek türleri için gerekli olan mesleki becerileri iletmek için tasarlanmış bir faaliyet veya bir dizi etkinlik olarak görülebilir (Yazıcı, Türkmen ve Aydemir 2015, s.1632).

Bir eğitim politikası olarak, her bir ilçenin ekonomisinin yapısal özelliklerinden oluştuğu için, hedefleri verilen teklif ve uzmanlık talepleriyle bağlantılı olan ilk mesleki eğitimi ifade eder. Mesleki Eğitim ve Öğretimin temel amaçları şunlardır:

- i. Ortaöğretim düzeyini en üst düzeyde tamamlayan kursiyerleri geliştirmek.
- ii. Bir mesleğin uygulanması için gerekli mesleki bilgi ve becerileri geliştirmek.
- iii. Gelecekte rekabetçi profesyoneller olmaları için katılımcıların eğitim düzeyini değerlendirmek
- iv. Öğrencilere, üretim prosedürlerindeki değişikliklere hafifçe uyum sağlamalarında yardımcı olmak.
- v. Eğitim Başlangıçta veya devamında uzmanlık eğitimi vermek.
- vi. İşgücü piyasasının sürekli değişen ihtiyaçlarını karşılamak.
- vii. Professional Öğrencilerin mesleki hayata ve topluma entegrasyonunu geliştirmek
- viii. Ülkede Avrupa ve küresel bir mesleki eğitim boyutunu uygulamak
- ix. Bir mesleğin örgütlenmesi ve evriminin talep ettiği ekonomik bilgi ve becerilerin kazanılmasına katkıda bulunmak.

- x. Professional Vatandaşın haklarının yanı sıra bir meslek sahibi olarak yükümlülüklerinin kullanılmasına hazırlamak

3.2.1 Türkiye’de Mesleki Eğitim

Mesleki ve teknik eğitim, tarihsel olarak “iş için eğitim” olarak bilinir. Öğrencilere işyerine başarılı bir şekilde geçiş için gerekli olan beceri ve bilgiyi sağlamaya odaklanmıştır. Mesleki ve teknik programlar, öğrencilerine hemen istihdam için hazırlayan daha kısa, daha odaklı eğitim ve eğitim programlarıdır. Her iki okul türü de ticaret veya kariyer okulları olarak kabul edilmekle birlikte, odak noktalarında biraz değişiklik göstermektedir (Öksüz 2007, s.4).

Mesleki kurslar ve programlar genellikle tamamlanma sertifikasıyla sonuçlanır. Bu tür bir program, yazım, tarım veya sağlık gibi uygulamalı bir yaklaşımla belirli bir ticareti öğretmeye ve yazım gibi genel istihdam becerilerini öğretmeye odaklanır. Mesleki eğitim kişiye mesleği ile ilgili tüm bilgi ve becerilerin, alışkanlıkların ve yeteneklerin geliştirildiği eğitimidir. Meslekî bilgisi olmanın yanında iş piyasasının varlığını sürdürücü ve ayakta tutan eğitim süreci olarak da tanımlanmaktadır. Genel eğitim programı ile teknik eğitimi birbirinden ayırmak için eğitim programınca amaçlara bakılması gerekmektedir. Eğitim amaçlarında bir mesleğe yönelik hazırlık yönünde bir belirti varsa teknik eğitimidir. Teknik eğitim bireyin meslek alanına ilişkin bilgi, beceri, uygulama ve her yönden gelişimini sağlayan eğitim sürecidir. Mesleki ve teknik eğitim yaşamak için meslekle ilgili bilgi, beceri ve uygulamayla kişinin sosyal, zihinsel, ekonomik, duygusal ve kişisel olarak geliştirilmesi sürecidir. Eğitimde topluma kazandırılması istenilen davranışlar geliştirilerek teorik bilgiyi uygulama ortamı sağlanarak bireyin becerilerinin geliştirilmesini amaçlayan eğitimidir (Şahin ve Fındık 2008, s.68).

Mesleki ve teknik eğitim bireyleri vatansever yetiştirmenin yanında bireyin ilgi ve yetenekleri göz ardı edilmeden mesleği ile ilgili piyasanın istediği iş hayatına uygun bir genel kültür oluşturmaktır (MEB 2014, s.18).

Teknolojinin gelişmesiyle bilgiye erişim kolaylaştığından bireyler yeni beceriler edinerek, yaratıcı tutum sergileyebilmesinin desteklenmesi, meslek edinmesi ve mesleğe uyum sağlayabilmesi gibi pek çok davranış mesleki ve teknik eğitim ile kazandırılmaktadır. Küresel ekonomideki değişimler mesleklerde de değişiklik oluşturmaktadır. Hiç duyulmayan mesleklere bazen de çok ihtiyaç olmaktadır. Böyle kriz

dönemlerinden çıkabilmek için yine eğitime ağırlık verilmektedir. Nedeni ise ekonomik krizi daha fazla kâr edecek alanlarda işgücü kullanılarak kapatılması düşünülmektedir (MEB 2014, s.4).

Fakat bunların yanında ülkemizde bazen belli alanlarda yetişmiş eleman olmadığından yeniliklere ulaşmak adına hareketliliği esas alan bir yapı oluşturulmaktadır. Bu avantaj uluslararası kuruluşlar tarafından katılımcı politikayla okul-kurum-sektör işbirliği içinde uluslararası standartlar ve yeterlilikler dikkate alınarak mesleki eğitimin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla uygulamaktadırlar (MEB 2014, s.4).

Mesleki ve teknik eğitim sürecini anlayabilmek için bazı kavramların bilinmesi gerekmektedir. Bu kapsamda meslek dalı, meslek alanı, alan değişimi, çıraklık eğitimi, işletmelerde meslek eğitimi ve usta öğretici kavramlarına değinmek gerekmektedir. Meslek dalı, “bir meslek alanı içinde yer alan konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi ve beceri gerektiren ve istihdam olanağı sağlayan iş kolları”nı ifade etmektedir (3308 sayılı MEK md. 3).

Meslek Alanı, ortak bilgilere sahip mesleklerin bilgi ve beceriye dayalı farklı iş alanlarını ifade etmektedir (3308 sayılı MEK md. 3). Bireyin aynı meslek alanının başka bir dalında uzmanlık eğitimi almak amacıyla meslek alanını değiştirmesi olarak tanımlanmaktadır (Alkan, Doğan. ve Sezgin 1994, s.4). Çıraklık eğitimi, eğitim kurumlarında yapılan eğitim ile işletmelerde yapılan pratik eğitimin bütünlük içinde mesleğe hazırlayan ve gelişmelerini sağlayarak belge almalarını sağlayan eğitimidir (MEB 2015–2019 Stratejik Planı, Ankara, s. 12). Alkan, Doğan ve Sezgin (1994: 4)’e göre işveren yetkilisi tarafından çıraklık sözleşmesinin imzalanması ile meslekle ilgili bilgi, beceri ve uygulamaların iş içerisinde yaptırıldığı eğitimidir.

İşbaşında eğitim, bireyin çalışarak, yaşayarak öğrenme modundaki eğitimidir (Sözbilir 2018, s.121). İşletmelerde Beceri Eğitimi, öğrencilerin mesleki becerilerini işletmelerde, teorik bilgilerini ise mesleki okullarda yapılan uygulamalarla aldıkları eğitimi ifade etmektedir (3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, md.3). Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin teorik eğitimini alarak, pratik beceri eğitimlerini işletme ve eğitim kurumlarının sevk ettiği eğitim birimlerinde eğitim uygulamalarını yaptıkları yerler olarak ifade edilmektedir (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı 2015, s. 12.)

Usta öğretici ise, öğrencilerden mesleki eğitim sırasında sorumlu olan ve ustalık belgesi almaya hak kazanmış personeller olarak tanımlanmaktadır (3308 sayılı MEK: md.3). 652 sayılı MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki KHK ile bu mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları Çıraklık Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma ve Sağlık İşleri Dairesi Başkanlıkları, Kız ve Erkek Teknik ile Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlükleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü adı altında yapılandırılmıştır. Farklı birimlere bağlı olan 22 okul türü haklarında hiçbir değişiklik yapılmadan “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi” ile “Çok Programlı Anadolu Lisesi” olarak düzenlenmiştir (MEB-Genelge 2014/8, 2014). Yapılan bu değişiklikle, okul türlerinden kaynaklanan bürokrasinin ve karışıklıkların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin bu kurumlara kabul edilmesinde okul türüne göre seçilecek alan ve dal değişmektedir. Okul türüne, program-alan-dal’a göre diploma verilerek eğitim yapılmaktadır (Onuncu Kalkınma Planı 2014, s. 4).

Türk Eğitim sisteminde hiç kimse eğitim görmekten alıkoşulamaz. Öğrenim hakları da kanun ile belirlenir. Eğitim-öğretim devletin gözetiminde Atatürk İlkeleri Ve İnkıpları doğrultusunda yapılır. Eğitim ve öğretim hürriyeti, anayasaya bağlıdır (TC Anayasası 1982: md.42).

Çıraklık eğitimi ile eğitim kurumlarında, yükseköğretim kurumlarında ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitimler 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında yapılmaktadır (3308 sayılı MEK 1986: md.1).

Mesleki eğitim kurulu kurularak meslek eğitiminin programlarının icra edildiği her kademedeki yapılacak olan mesleki eğitimin planlanması, geliştirilmesi, değerlendirilmesi yapılarak Bakanlığa görüş bildirilmektedir. Ayrıca bu kurulun kararları Milli Eğitim Bakanlığı ve meslek kuruluşları tarafından uygulanmaktadır. Bakanlık gerek duyduğunda kurulu toplamaktadır (3308 sayılı MEK 1986: md. 4). Çırak olabilmek için en az ortaokul veya imam-hatip ortaokulu olmak gerekmektedir (3308 sayılı MEK 1986: md. 10/a).

19 yaşından gün almayanlar çıraklık eğitimini sıfırdan uygun mesleki eğitim programı ile bu eğitimi alabilmektedir(3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu 1986:Ek md.9). Çıraklar ve aday çıraklar, öğrencilik haklarından yararlanmakta ve iş yerlerinde çalışan sayısına dâhil edilmemektedir. Haftada en az 8 saat mesleki eğitim görmek zorunlulukları bulunmaktadır. Eğitim günlerinde çıraklar ücretli izinli sayılmaktadır. Pratik eğitimlerini

işyerlerinde usta öğretici gözetiminde, teorik kısımlarını ise mesleki - teknik eğitim kurumlarında tamamlamaktadır. Ayrıca 19 yaşından gün almamış bireyler çıraklık sözleşmesi yapılmadan çalıştırılmamaktadır Örgün eğitimdekiler ve kalfalık belgesi olanlar bu ibare dışındadırlar.

Çıraklık bir aydan az üç aydan fazla olmamak şartıyla deneme süresi ile başlamaktadır. Bu dönem aksi iddia edilmedikçe çıraklık süresine dâhil edilmektedir. Bu dönemde çırağa ücret ödenmektedir. Ayrıca bir iş yerinde çırak çalıştırılacaksa muhakkak işyerinde usta öğretici bulunması gerekmektedir. Çıraklar, çıraklık eğitimi süresi sonunda mesleği ile ilgili bilgi, beceri ve tutumlara yeterince sahip olup olmadığı belirlenmek üzere kalfalık sınavına girmek zorunda bulunmaktadır. Bu sınav neticesinde kalfalık belgesi verilmektedir. Kalfalık belgesi olmayanlar kalfa olarak çalıştırılmamaktadır. Ondan fazla çalışanı bulunan işletmeler, çalışan sayısının %5'inden az olmayacak şekilde mesleki ve teknik eğitim öğrencilerine staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırabilmektedir (3308 sayılı MEK 1986: md. 11-18).

Bu öğrencilerin teorik eğitimi okullarda veya işletmelerde yapılmaktadır. Okulda eğitim alacağı günlerde işyerinden ücretli izin alırlar. En az 12 saat teorik eğitim almak zorundadırlar. Ayrıca aldıkları eğitim ile ilgili usul ve sınavlar Bakanlık ve Yükseköğretim Kurulu tarafından yönetmelik çıkarılarak düzenlenmektedir (3308 sayılı MEK 1986: md. 20).

İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilere personel sayısı 20 ve üzeri ise asgari ücretin net tutarının %30'undan aşağı ücret ödenmemektedir. Personel sayısı yirmiden az ise yüzde on beşinden az, aday çırak ve çıraklara da yüzde otuzundan az ücret ödenmemektedir. İşletmede olan iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren yetkilisi sorumlu olmaktadır (3308 sayılı MEK 1986: md. 25).

Kalfalık yeterliliğini kazanan bireyler bağımsız işyeri açabilmeleri için çalışma saatleri dışında ustalık eğitimini belirli süre kadar alarak ve sınavından geçmektedir (3308 sayılı MEK 1986: md. 27). Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu öğrencileri isterse eğitim almadan ustalık sınavına girerek ustalık belgesi alabilmektedir (3308 sayılı MEK 1986: md. 29).

Ustalık belgesine sahip olanlar ancak işyeri açabilmektedir. Ustalar, Bakanlık pedagoji kurslarına da başvurarak bitirirlerse usta öğreticilik belgesi alabilmektedir (3308 sayılı

MEK 1986: md. 31). Kalfa, usta ve ortaöğretim kurumu mezunlarına eğitime katıldığı meslek alanının diploması verilmektedir (3308 sayılı MEK 1986: md. 35).

Örgün eğitimden ayrılanlara meslek kursları düzenlenerek Bakanlık tarafından bireylere istihdam imkânı verilmektedir. Geliştirme, uyum ve özel eğitim kursları da mesleki ve teknik eğitim kursları arasında yer almaktadır (3308 sayılı MEK 1986: md. 37-38).

6287 sayılı 30/3/2012 tarihinde kabul edilen İlköğretim Ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 28261 sayılı 11/04/2012 tarihinde yayınlanan resmi gazete ile yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla 6-13 yaş arası mecburi ilköğretim çağı olduğu belirtilmektedir (6287 Sayılı İlköğretim Ve Eğitim Kanunu 2012: md. 3).

İlkokul ve ortaokul dörder yıl süreli ve zorunludur. Fakat bağımsız okullar olarak kurulabilecektir. İmkanlar elverişli olmadığında birlikte kurulabilmektedir (6287 Sayılı Kanun 2012: md. 2).

İlköğretim kurumları; ilkokullar, farklı programların seçilebildiği ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşmaktadır. Ortaöğretim ise, ilköğretim temelli örgün veya yaygın eğitim sunan genel liseler ile mesleki ve teknik öğretim kurumlarını kapsamaktadır. Bu kurumları bitiren öğrenciler ortaöğretim diploması alma hakkını kazanmaktadır. 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren on iki yıllık zorunlu eğitim uygulanmaya başlanmaktadır (6287 Sayılı Kanun 2012: md. 9-11).

Yükseköğretime giriş ve yerleştirme Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezi sınavlarla girilmektedir. Ortaöğretime bitirme başarı puanları en küçük iki yüz elli, en büyük beş yüz olmak üzere ortaöğretim başarı puanına dönüştürülmektedir. Puanın yüzde on ikisi yerleştirme merkezî sınav puanına eklenmektedir (6287 Sayılı Kanun 2012: md. 14/).

Mesleki ve teknik ortaöğretimden mezun olan öğrenciler isterlerse mesleki ve teknik eğitim veren ön lisans programlarına sınavsız olarak yerleştirilebilmektedir. Ayrıca ön lisans mezunlarına dikey geçiş için yüzde onunu geçmeyecek kontenjan ayrılmaktadır (6287 Sayılı Kanun 2012: md. 14/d-e).

Örgün eğitim dışında kalan bireylere 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında ustalık, çıraklık ve kalfalık eğitimi verilmektedir (Onuncu Kalkınma Planı 2014, s. 4).

Bu kanuna göre 14 -18 yaşları arasında on iki yıllık zorunlu eğitime geçildiğinden çıraklık eğitimine devam etmek isteyenler ya açık öğretim lisesi ya da mesleki açık öğretim lisesine kayıt olmak durumundadır. Yaygın eğitimde çıraklık, kalfalık, usta öğreticilik ve meslek kursları eğitimleri mesleki eğitim merkezlerinde verilmektedir (Onuncu Kalkınma Planı 2014, s. 7).

Anadolu sağlık meslek liseleri dışında 9. Sınıfı bitiren 10. Sınıf öğrencileri, örgün eğitimde alan tercihiyle bölümlerini seçerek 11.Sınıf ve 12. Sınıfta dal seçimiyle o dalda eğitimlerini almaktadır (Onuncu Kalkınma Planı 2014, s. 6).

Mesleki ve teknik eğitimde iş piyasasında arz-talep dengesine göre öğrencilerin yaşantılarını düzenlemek ve beceri kazandırmak amacıyla yeterliliğe dayalı modüler eğitim programları uygulanmaktadır. Öğretim programları özel sektör ve üniversitelerdeki uzmanlar tarafından alan ve dallara uygun olarak ulusal yeterlilikler ve meslek standartları göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır. Alan-dal kodu dikkate alınarak öğretim programları geliştirilmektedir.

Modüllerde ayrıca her öğrenme süreci sonunda beceri haritaları bulunmaktadır. Öğrenci eksik olduğu faaliyetleri buradan görebilmektedir (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı 2014, s. 24).

Avrupa Federasyonu II. Dünya Savaşı sonrasında 9 Mayıs 1950’de kalıcı bir barış sağlamak amacıyla kurulmuştur. Bu kurulum Avrupa Birliği’nin temelini oluşturmaktadır.

AB’nin oluşumu siyasi-ekonomik bir yapı olan Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (AKÇT)’ye dayanmaktadır (Sağlam & Özüdoğru & Çıray 2011, s.91). Paris Antlaşması ile 18 Nisan 1951’dbaşta olmak üzere Fransa ve Almanya, Hollanda, İtalya, Belçika ve Lüksemburg tarafından AKÇT, Roma Antlaşmasıyla 1 Ocak 1958’de Avrupa Ekonomi Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) kurulmaktadır. Bu antlaşmaların ardından da Avrupa Birliği kurucu ülkeleri 20 Temmuz 1963’te Yaounde ve Lome Antlaşmalarıyla ticari avantajlarını ve mali yardımlarını Afrika sömürgeleriyle anlaşma imzalayarak elde etmektedir.

Füzyon Antlaşması(1967) ile AET, EURATOM ve Avrupa Kömür Çelik Topluluğu bir araya getirilerek Avrupa Toplulukları Komisyonunu oluşturmaktadır. Lüksemburg Antlaşması’nda (22 Nisan 1970) bütçesiyle üye ülkelerden alınan mali yardımlar yerine

öz kaynakların kullanılması gerektiği kararı alınarak Avrupa Parlamentosu'nun bütçe yetkisi artırılmaktadır.

Roma Antlaşması yürürlüğe girdikten sonra Türkiye'nin AB'ye katılmak için 1959'da müracaat etmesiyle Türkiye-AB Gümrük Birliği temeli atılmıştır. Ankara Antlaşması ile Türkiye'nin AB'ye katılımı hazırlık dönemi sonunda 1 Ocak 1973'te Katma Protokolünün Hazırlanmasıyla 22 yıllık bir geçiş döneminin yani Gümrük Birliği sürecinin resmen başladığı belirtilmektedir.

Türkiye 14 Nisan 1987'de tam üyelik başvurusu yapılmaktadır. 6 Mart 1995'te ise Türkiye-AET ortaklık kredisi kabul edilmektedir.

22 sene sonra 1 Ocak 1996 tarihinde Türkiye'nin AB'ye katılımı konusunda son düzenleme getirilmektedir

Aralık 1997'de Lüksemburg Zirvesi ile 13 tane ülke daha Avrupa kongresine alınmaktadır. 12 Mart 1998'de Kıbrıs ve Türkiye'nin de katıldığı Avrupa Konferansı yapılmaktadır. 30 Mart 1998'de ise 10 Avrupa ülkesi ve Kıbrıs'ı da kapsayan genişleme süreci gerçekleştirilmektedir. Ardından 31 Mart 1998'de Avrupa Komisyonu'nun davetiyle Kıbrıs'ın da içinde bulunduğu 6 ülkede katılım müzakereleri ile genişleme süreci devam etmektedir.

AB kurucu üye ülkeleri Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Lüksemburg ve Birleşik Krallık olmak üzere 6 ülkeden oluşmaktadır. 1981 yılında Yunanistan, 1986 yılında Portekiz ve İspanya, 1995 yılında Avusturya, Finlandiya ve İsveç AB 'ye katılmıştır. AB'ye katılım, üye ülkeler açısından eşsiz meydan okuma gücü, tek ticaret kuralı, ve tek idari usul olması yönünden önemlidir. Bu durum işletmelerin Avrupa'da iş yapmasını sağlayarak ticaret yatırım koşullarını iyileştirmektedir. Avrupa Parlamentosu'na milletvekili seçimi her beş yılda bir genel oyla halk tarafından seçilmektedir. Çok uluslu parlamento gruplarında temsilciliklerini seçmektedirler.

1985 Milano Zirvesi'nde 9 Mayıs Avrupa Günü ilan edilmekle birlikte, AB üye ve aday ülkelerde AB ve geleceği adlı etkinlikler yapılmaktadır. 17 Şubat 1986'da Tek Avrupa Senedi üye ülkeler tarafından imzalanmıştır.

Maastricht Antlaşması'nda(7 Şubat 1992) ekonomik – siyasi birlik konularında (enflasyon, faiz oranı vb.) kararlar alınmaktadır ve Avrupa Birliği Vatandaşlığı konusu

konusulmaktadır. Kararlar 1 Kasım 1993'te yürürlüğe girerek ekonomik temellere dayanan topluluk, Avrupa Birliği'ne dönüştürülmektedir.

1 Temmuz 1995'te yapılan Schengen Anlaşması ile Almanya, Fransa, İspanya, Portekiz, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda ülkeleri arası iç sınır kontrollerinin yapılmaması kararını almaktadır.

Avrupa Akdeniz Ortaklığı (Med Komitesi)'ni 28 Kasım 1955'te 15 Avrupa Birliği ülkesi ve Akdeniz'e kıyısı olan 12 ülke serbest ticaret bölgesi oluşturma amaçlı kurmaktadır.

Türkiye kendi kültürünü koruyarak modern bir toplum oluşturmayı istemektedir. Osmanlı Devleti döneminde de batılılaşma hareketiyle pek çok devlet adamı, eğitimci, asker ve sanatçı Avrupa'da eğitim görmüştür.

29-30 Kasım 2002'de Kopenhag'da Mesleki Öğretim ve Balkanları ve Avrupa Komisyonunu, eğitim-öğretim işbirliğinin Avrupa toplumunu oluşturmada önemli olduğu kabul edilmektedir. Mart 2002'de ise Barselona'da yapılan Avrupa Konseyi Amaçlar Raporu doğrultusunda hazırlanan Çalışma Programının diploma ve niteliklerinin denkliklerini belirlemek için Bolonya sürecine benzeyen mesleki eğitime uyarlanan eylem çağrısında bulunmuştur.

Türkiye'nin eğitim alanında gelişebilmesi için kendinden istenen değişimlerle ilgili çalışmalarına hız vermesi ve Avrupa öğrenci-öğretmen değişim programlarıyla bu süreci desteklemesi gerekmektedir. Bu değişim programları mesleki eğitimde uluslararası farklılıkların asgariye indirilmeyi hedeflemektedir. Bu açıdan değişim programlarının, dünya ülkeleriyle paralel bir mesleki eğitim sistemine kavuşmamızda olumlu katkıları olacaktır.

3.2.2 Girişimciliğin Boyutları

Bir şirketi yönetme başarısı sadece girişimciler-işletme sahipleri için değil, aynı zamanda bir bütün olarak toplum için de hayati öneme sahiptir, çünkü ekonomik büyüme ve iş yaratma yol açar. Geçmişte yapılan araştırmalarda hangi işletmelerin başarılı olduğuna karar verilen iki tür gösterge ele alınmıştır: firma performansının finansal göstergeleri ve bir firmanın işletilmesinden girişimcinin memnuniyetinin göstergeleri.

Ancak, girişimciler tarafından değerlendirilen iş başarısının göstergeleri, erken araştırmalarda gözlemlendiği gibi, şirketleri dışarıdan yargılayanlar tarafından dikkate alınanlardan farklı olabilir. Yine de, girişimcilik başarısının ne tür göstergeler ve boyutların paydaşlara (örneğin tedarikçiler, tüketiciler veya perakendeciler için) önem taşıdığına dair bilgilerimiz çok sınırlıdır.

Bu boşluğu doldurmak için, bu çalışma girişimci başarısına hissedarların bakış açısından bir bakış açısı sunmaktadır. Girişimcilerin, paydaşlarıyla ve iş ortaklarıyla ilişkilerini içeren daha geniş bir sosyal bağlamda yerleştirildiğini kabul ediyoruz. Eğer paydaşlar bir firmanın performansından memnun olmazlarsa, işletmenin hayatta kalmasını tehdit edebilecek desteklerini geri çekerler. Ayrıca, işletmelerin doğrudan ortamını da dikkate alarak girişimciliği çok düzeyli bir perspektiften inceleme çağrısı olmuştur.

Girişimcilik, halihazırda kontrol edilen kaynaklardan bağımsız olarak bir fırsat arayışı olarak tanımladığımız yönetime bir yaklaşımdır. Tanım, işletme pratiğinin altı boyutu incelenerek rafine edilebilir: stratejik yönelim; fırsata bağlılık; kaynakların taahhüdü; kaynakların kontrolü; yönetim yapısı ve ödül felsefesi (Dedeoğlu 2016, s.13).

3.2.2.1 Stratejik oryantasyon

Stratejik yönlendirme bir şirketin stratejisinin formülasyonunu yönlendiren faktörleri tanımlar. Bir destekçi gerçekten fırsat odaklıdır. Bu iki kutup içinde, yöneticiler yaklaşımı fırsatları aramanın gerekliliğini kabul etmekte ancak yine de kaynaklar üzerinde müteveli benzeri bir odaklanma ile kısıtlanmaktadır.

Girişimci bir yönelim fırsatı vurgulamaktadır. Bu, girişimcinin fırsatçı veya daha uygun bir şekilde yaratıcı ve yenilikçi olarak tanımladığı geleneksel tanımlardan birine yol açmıştır. Ancak girişimcinin mutlaka yeni bir çığır açmayla ilgisi yoktur.

Fırsat, eski fikirlerin yeni bir karışımında veya geleneksel yaklaşımların yaratıcı uygulamasında da bulunabilir. Yöneticiler mevcut kaynakları kullanarak fırsatları arama eğilimindedir.

3.2.2.2 Fırsata bağlılık

İkinci boyuta geçtikçe girişimcinin yaratıcı veya yenilikçi olarak tanımlanmasının yeterli olmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Hiçbir şey yapamayan yenilikçi düşünürler vardır. Bu nedenle, arayışı için fırsatın tanımlanmasının ötesine geçmek gereklidir.

3.2.2.3 Kaynakların taahhüdü

İyi girişimcilerin bir diğer özelliği de, her aşamada veya karar noktasında asgari bir taahhüdü olan çok aşamalı bir kaynak taahhüdüdür. Girişimci, kaynak setini en aza indirerek değer yaratmayı en üst düzeye çıkarmaya çalışır ve tabii ki süreçte daha fazla risk alması gerekir. Öte yandan, müteveli tarafı da bu kararlar, dikkatli davranarak ve hareket etme kararını takiben kaynakların geniş çaplı taahhüdü ile ilgilenmektedir.

3.2.2.4 Kaynakların kontrolü

Girişimciler, diğer insanların kaynaklarını iyi kullanmayı ve kurum içi hangi kaynakların gerekli olduğuna karar vermeyi öğrenirler. İyi yöneticiler ayrıca asla sahip olmamanız veya kullanmamanız gereken belirli kaynaklar olduğunu da öğrenir. Çok az sayıda emlak şirketi bir mimar kullanır.

Girişimcinin sömürücü olarak basmakalıp bu boyuttan kaynaklanmaktadır. Girişimci, başkalarının becerilerini, yeteneklerini ve fikirlerini kullanma konusunda ustadır.

3.2.2.5 Yönetim yapısı

Kaynakları kullanma ve kiralama ve bunlara sahip olmama veya istihdam etmeme kararı gayri resmi bir bilgi ağı gerektirir. Yalnızca kaynaklarla ilişkinin mülkiyete veya istihdama dayalı olduğu sistemlerde, kaynaklar bir hiyerarşide düzenlenebilir. Gayri resmi ağlar, kritik başarı unsurları resmi kurum içinde bulunamadığında ortaya çıkar.

Birçok kişi, girişimci ile yönetici arasında iyi bir girişimci olmanın iyi bir yönetici olmayı önlediğini öne sürerek ayırt etmeye çalıştı. Girişimci coşkulu ve kendine has bir klişeleşmiş ve bu nedenle yönetememektedir. Ancak, yönetim görevi girişimciden önemli ölçüde farklı olsa da, yönetim yeteneği yine de önemlidir. Varyasyon uygun araçların seçiminde yatmaktadır.

3.2.2.6 Ödül felsefesi

Son olarak, girişimcilik şirketleri idari olarak yönetilen şirketlerden ödül ve tazminat konusundaki felsefelerinde farklılık gösterir. Girişimci organizasyonlar daha açık bir şekilde değer yaratma ve toplamaya odaklanmıştır. Bu değer odaklı felsefenin bir sonucu olarak, girişimcilik şirketleri performansın tazminatına dayanma eğilimindedir (performansın değer yaratma ile yakından ilişkili olduğu yerlerde). Girişimcilik şirketleri de daha rahat ödüllendirici ekiplerdir.

Daha yönetsel olarak yönetilen şirketler daha az sıklıkla, değeri maksimize etmeye ve dağıtmaya odaklanır. Daha sık kendi konumlarını ve güvenliklerini koruma arzusu tarafından yönlendirilirler. Tazminat çoğu zaman bireysel sorumluluğa (kontrol altındaki varlıklar veya kaynaklar) ve kısa vadeli kar hedeflerine göre performansa dayanır. Bu tür organizasyonlardaki ödül, genellikle artan sorumluluk seviyelerine terfi etmeye yöneliktir.

3.2.3 Mesleki Eğitim Merkezlerinde Girişimcilik Modeli

Girişimcilik önemli bir ekonomik ve sosyal fenomen haline gelmiştir. Girişimciliğin öğretimi hem sanat hem de bilimi içerir. Girişimcilik eğitimi, öğretmekten gerçek hayata mümkün olan en yakın ortamda öğrenmeye geçme ihtiyacını ortaya koymaktadır. Öğrencilerin aktif katılımıyla edinilen somut deneyim, müfredatın bir parçası olmalıdır.

Girişimcilik, popüler bir araştırma konusu olmasının yanı sıra, önemli bir ekonomik ve sosyal fenomen haline geldi. Ayrıca, girişimcilik programları ve kursları sunan dünya çapında hızla artan üniversitelerin sayısı göz önüne alındığında, akademik ve öğretim alanı haline gelmiştir. Ekonomik kalkınmayı ve istihdam oluşumunu teşvik etmek için girişimciliği teşvik etmenin önemi konusunda önemli bir anlaşma vardır. Girişimcilik girişimi endekslerinde daha yüksek artışa sahip bölgeler işsizlik seviyelerinde daha fazla düşüş eğilimindedir. Ancak, girişimcilik kaynağı azdır. Bu nedenle, ekonomik kalkınmayı ve istihdam oluşumunu teşvik etmek için girişimciliği teşvik etmenin önemi konusunda önemli bir anlaşma mevcuttur.

Girişimcilik eğitimi, hem potansiyel hem de yeni başlayan girişimcilerin girişimci tutumlarını arttırmada kilit araçlardan biri olarak kabul edilmiştir. Bazı araştırmalar,

Girişimcilik eğitimine maruz kalmanın katılımcıların girişimcilik niyetlerini önemli ölçüde artırdığını keşfetmiştir.

Girişimcilik Eğitimi (EE) bir geçiş durumundadır. Bu, genel olarak işletme okullarının yanı sıra genel olarak Yükseköğretim Kurumlarının (HEI) genel olarak hem kavramsal (yeni girişimcilik eğitimi modelleri) hem de teknolojik seviyelerde (e-Öğrenim, mobil cihazlar) “dönüştürücü değişikliklerin” ortasında olması nedeniyle, öğrenme ağları, girişimcilik. Bu, küresel, sosyal, politik ve teknolojik kargaşalarla teşvik edilmelidir.

Geç ergenlik süreci ile ilgili çok sayıda psikolojik araştırma yapılmıştır. Örneğin, Steinberg'in yaygın olarak kullanılan metin ergenliği, 1993 ile 1996 yılları arasında eklenen 600'den fazla yeni çalışmayı belirtmektedir. Steinberg (2005), ergenlikte bilişsel ve duyuşsal gelişim alanında yapılan çalışmaların sonuçlarını detaylandırmaktadır. Bu yaşam dönemi beynin yapısındaki ve fonksiyonundaki büyük değişikliklerle işaretlenir. İşlevdeki değişiklikler yanıtın engellenmesini, risk ve ödülün kalibrasyonunu ve duygusal düzenlemeyi etkiler. Steinberg'in çalışmasına dayanarak, orta ergenlik risk alma ve etki ve davranışların düzenlenmesindeki problemlere karşı kırılganlığı arttırmıştır. Geç ergenlik ön lobların olgunlaşmasıyla işaretlenir ve düzenleyici yetkinliği kolaylaştırır.

Girişimcilik öğrencileri için, gelişimsel görev başarılı bir limonata standı başlatıyor veya belirli bir okul vesilesiyle bir araya getiriyor olabilir. Görevin ustalığı, yetişkin kimliği oluşturmaya yardımcı olmasının yanı sıra ebeveynler ve diğer önemli kişiler tarafından onaylanmasına yol açar. Rol geçişlerini yönetmek, en azından biraz para harcayan küçük bir işletmeden yaşanabilir gelir sağlayacak bir işletmeye ilerlemeyi hayal ediyor olacaktır.

Seçim, kişisel hedeflerin belirlenmesini ve bunların gerçekleştirilmesi için bilişsel stratejilerin uygulanmasını içerir. Enerji Verimliliğinin bu süreçte oynadığı rol, Enerji Verimliliği öğrencilerine başarılı bir işe girme yollarını görmelerini sağlayacak bilişsel stratejiler kazandırmaktır.

Ayarlama başa çıkma, hedeflerin yeniden yapılandırılması ve nedensel nitelikleri içerir. Hedefe ulaşma engellendiğinde, kişi bununla başa çıkmanın ve hedefi yeniden yapılandırmanın yeni yollarını bulmalıdır. Genç, sorunu çözmek için destek arayarak ya da tıkanmaya olası çözümleri yansıtarak başa çıkabilir.

Yansıtma, girişimcilik yaşamı etrafında bir öz kimlik ve öz kavram oluşturmayı içerir. Öğrencilerin kendilerini ne kadar girişimci olarak gördükleri ve bu da kendilerini nasıl

düşündükleri dokusuna dokunuyorsa, üniversiteden mezun olduktan sonra girişimci davranışlarda bulunmaları muhtemeldir. Yansıtmanın önemli bir kısmı anlatıdır. Ergenler, yetişkin kimliklerini yaratmanın bir yolu olarak kendileri hakkında hikayeler anlatırlar. Bu, kendi kendine tutarlılık, olumlu bir kendi kendine kavram ve yüksek bir özgüven yaratmanın önemli bir yoludur.

Konu bilgisi üzerine yoğunlaştığımız girişimcilik öğrencilerini yetiştirmeye yönelik klasik yaklaşımın çok etkili olmadığını savunuyoruz. Bunun kanıtı, üniversite notlarının girişimcilik başarısının iyi bir göstergesi olmadığıdır. Girişimcilerin eğitiminde, öğrenci değişim sürecinin gerçekliğin temel taşı olduğunu düşünüyoruz. Araştırmalar, girişimcilerin genellikle bir ya da iki işletmede başarısız olduklarını ve / veya başarılı oldukları işe girmeden önce bir ya da iki işten kovulduğunu göstermiştir.

Eğitim aynı veya neredeyse aynı davranışlar ve bilişler üretmeyi amaçlamaktadır. Girişimcilik eğitimi, girişimciliğin öğrencilerinde ne olduğu konusunda önceden belirlenmiş fikirler vermek yerine girişimcilik öğrencilerimiz arasındaki bireysel farklılıklardan faydalanmalıdır. Örneğin, girişimcilik öğrencilerimiz müzikten bilime ve kinolojiye kadar çok farklı dallardan ve geçmişlerden geliyor. Bu yüzden girişimcilik eğitimi, her öğrenciyi ortak bir son ürün haline getirmek yerine, öğrencilerin bu geçmişlerden edindikleri güçler üzerine kurulmalıdır.

Girişimcilik Eğitimi (EE), öğrencilere herhangi bir çalışma alanı veya disipline girme ve yaratıcı, yenilikçi ve girişimci olma becerisi vererek, yeni yirmi birinci yüzyılın işgücünü eğitime aracı olarak ilerlemiştir. Girişimcilik eğitimi ile esneklik, uyumluluk ve esneklik öğretilir ve uygulanır, böylece işgücü talepleri zaman içinde değiştikçe başarı elde edilebilir. Girişimcilik öğrencilerinin diğer öğrencilere göre daha geniş bir yelpazede işletme dersleri aldıklarını bulmayı beklemeliyiz, çünkü başarılı olmak için çeşitli disiplinlere ihtiyaç duyacağının farkındalar. Ayrıca, girişimcilerin yaratıcı yıkımın araçları olduğunu öğrenmeleri gerekir: eski paradigmaları yok eder ve yenilerini icat ederler. Yeni süreçlere ve ürünlere öncülük ediyorlar. Girişimciler sosyal ve ekonomik değişimin araçlarıdır.

Girişimcilik Eğitimi (EE) üzerine araştırmalar 1990'ların başlarından beri oldukça zengin olmuştur. Araştırmacılar, girişimcilik eğitimi ile girişimcilik niyetleri arasında, işletme eğitimi ile girişimcilik niyetleri arasındakinden daha büyük olan (küçük de olsa) bir

korelasyon buldular. Ayrıca, araştırmacılar eğitim öncesi girişimcilik niyetlerini kontrol etmiş ve eğitim sonrası girişimcilik niyetleri ile girişimcilik eğitimi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Gelecekteki araştırmalar, girişimcilik eğitiminin etkisini etkileyebilecek kursa başlamadan önce belirlenen girişimcilik niyetlerini dikkatle kontrol etmelidir.

3.2.4 Mesleki Eğitim ve Girişimcilik Olgusunun Bağdaştığı Nokta

Mesleki girişimcilik eğitimi, yüz yüze öğrenci teması ve işgücü piyasası ihtiyaçları ile bilgi uyumu dahil olmak üzere, belirli teknikler ve öğretim yöntemleri ile ilişkilidir. Yazarlar, girişimcilik eğitiminin farklı eğitim koşulları ve modlarında özel yararlar sağladığını, çünkü öğrencilerin farklı meslekler için girişimci davranış geliştirmelerine olanak sağladığını iddia etmektedir.

Girişimcilik, toplumun ihtiyacı olan çeşitli eğitim seviyelerinde önemli bir olgudur. Mesleki Eğitimin (ME) mücadelesi, eğitim ve yüksek lisans işgücü arasında uygunluğun olmamasıdır. Bu durum, optimum olmayan ve sadece zor becerilere vurgu yapan yumuşak becerilerin geliştirilmesinden kaynaklanır. Lans ve diğ. (2014), öğretmenlerin sürdürülebilir girişimcilik eğitimi desteklemek için yeterlilik temelli bir müfredat ve yaratıcı öğrenme oluşturmaları gereken girişimcilik eğitimi konusunda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini önermektedir.

Ruskovaara ve diğ. (2016) girişimcilik eğitiminin baş usta ve öğretmenler için eğitim sistemine öncelik verdiğini, bu nedenle tüm dersler, yönetim, öğretmenler, öğrenciler ve organizasyonlar dahil olmak üzere eğitim seviyelerine ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Hayatta başarı, girişimcilik eğitimi sonucu her bireyin yumuşak beceri düzeyinden başlayarak tutum ve davranış değişikliği nedeniyle, zor becerilere göre daha yumuşak beceriler tarafından belirlenir.

Her insan kaynağında, özellikle de eğitimden elde edilen yumuşak becerilere sahip olmayan insan kaynakları işsizlik oranını etkileyeceğinden, yumuşak becerilere sahip olmak gerekir. Girişimcilik eğitiminin tanımlayıcı sonuçları, girişimcilik profili ile ilgili olarak tanımlanmış ve girişimcilik eğitiminin tarımsal işletme programında planlanması, uygulanması ve denetlenmesine odaklanan önerilen araştırma modelidir.

Girişimcilik eylemi, organize insan ilişkileri sistemi ve kaynakların kombinasyonu yoluyla yenilikçi bir eylem olarak anlaşılabilir, belli bir kazanıma yönlendirilmelidir. Araştırma sonuçları, geliştirilen girişimcilik yumuşak becerilerinin türünün vizyon ve misyonun detaylandırıldığı, ancak optimal olmadığı ve uygulamasının zor becerilerde baskın olduğunu, yoğun rol oynayan aktörlerin sadece her biri ile sinerjize olmayan girişimci ve üretken ders öğretmenleri olduğunu göstermektedir.

Girişimciliğin yumuşak beceri geliştirme programının değerlendirilmesi sistematik ve tutarlı bir şekilde planlanmalıdır. Yukarıdaki karara dayanarak, göz önünde bulundurulması gereken öneriler arasında girişimcilik eğitimi unsurları arasındaki sinerji, personel yeterliliğinin artırılması, işletme / endüstri ve devlet politikası ile işbirliğinin geliştirilmesi ve meslek okulunda girişimcilik eğitimi konusunda kararlılık yer almalıdır.

3.2.5 Seçilmiş Mesleki Eğitim Merkezi Hizmetleri

Mesleki eğitim politikaları ülkede sağlanabilir gelişmeler ve üretim yapısında oldukça büyük etkisi bulunmaktadır. Günümüzde, dünya kapsamında ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, mesleki eğitime ülke politikalarında dikkate alınması ve mevcut ihtiyaçlara göre özel eğitim sektörün şekillendirilmesi gerekmektedir.

Türkiye de son yıllar itibariyle, bazı ekonomik sıkıntıları gidermek için, sektör beklentilerini karşılayacak nitelikli eleman yetiştirmek doğrultusunda yeni bir mesleki eğitim modelinin geliştirilmesi ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla, iş gücünün kalitesinin yükselmesiyle birlikte, sağlanabilir ürün ve hizmet kalitesinde de artış gerçekleşebilir ve bundan kaynaklı olarak ekonomik kalkınma sağlanabilmektedir.

Özel sektörün beklentileri dikkate alınarak gerçekleşen uygun bir mesleki eğitim kısacası bir kazan-kazan stratejisini oluşturmaktadır. Böylece, öğrenim görenler kişisel yeteneklerine uygun ve iş olanağı yüksek alanlarda, sektörün ihtiyaçlarını karşılayabilecek yönde eğitim aldıkları için daha kolay istihdam edilebilmektedirler. Dolayısıyla, sektörün gereksinimlerine yönelik uyumlu bireylerin işe alındığından kaynaklı, örgütlerde verimlilik ve gelir artması sağlanabilmektedir. Bu durumda ise ülke bir bütün olarak örtüşen iş piyasasının ihtiyaç ve istek koşullarından mütevellit, üretimde yükseliş ve sosyal barışı yakalamış olacaktır (Palacioğlu ve Dayıoğlu R. (2017, s.1).

3.2.5.1 Güzellik ve saç bakım hizmetleri alanı

Günümüzde güzellik salonu, erkek ve kadınlara kuaförlük, manikür, yüz bakımı ve masaj gibi güzelliklerini geliştirmek için hizmetler sunan bir kurumdur. Ayrıca kuaför salonu ve güzellik salonu olarak da bilinir. Kuaför salonu çoğunlukla kuaförlük ve kesim ile uğraşırken, güzellik salonu vücut ve yüz bakımları ile ilgilenmektedir (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı 2015, s.8).

Güzellik endüstrisi günümüzde çok uluslu girişimler arasında yer almaktadır. Güzellik endüstrisi başlığı altındaki kuaför salonları ve güzellik salonları değil aynı zamanda saç ve cilt bakımı için kozmetik, parfüm ve ürünler satmaktadır. Güzellik salonları ve salonlar sadece bu sektörün hizmet sektörüdür.

Güzellik, bu dünyadaki insanların çoğuna, en çok da önemli olan, güzellik endüstrisinin, müşterilerinin ihtiyaçlarını karşılamak için hizmetlerini sunmak ve yenilemektir. İş analistine göre, en çok satan güzellik ürünleri saçları temizleyen ve güzelleştiren ürünlerdir. Ancak günümüzde güzellik uzmanları, güzellik ve sağlık arasında bir bağlantı olduğu inancını savunmaktadır.

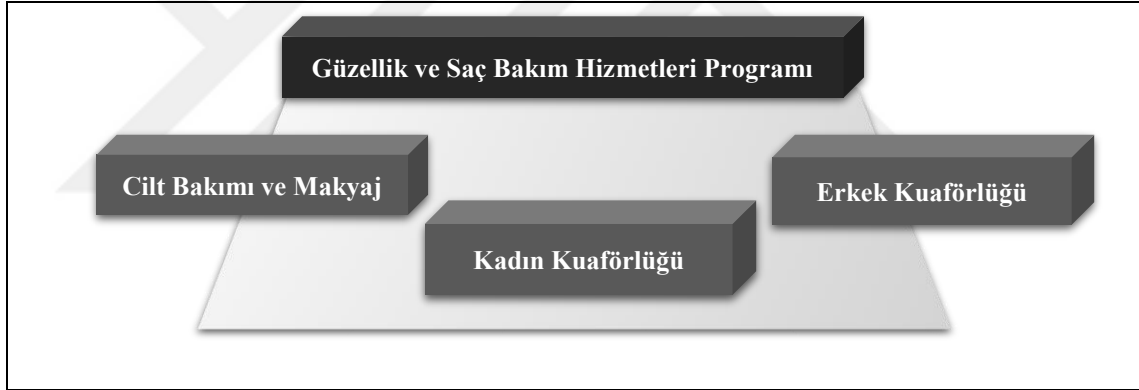
Modern dünyada, güzellik algısı birçok insana değişmiştir. Bir kadının çekiciliğinin bir erkek listesinde en üst sıralarda yer aldığı görülüyor. Bunun “en güzellerin hayatta kalması” dönemi olduğunu söylesek yanlış olmaz. Güzellik terapisi aslında bir zorunluluk olarak algılanmaktadır. İnsanların çekiciliği temelinde değerlendirilir ve yaşamlarının farklı alanlarında daha iyi olmaları beklenir. “Yenile ve yenile” güzellik endüstrisinin politikasıdır; burada sadece bir kişinin görünüşünün yenilenmesine ve yenilenmesine yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda adaletli bir güven ve çekici bir kişilik geliştirir (Güzel 2013, s36).

Güzellik endüstrisi, insanların yaşam standartları iyileştiği için hızlı bir gelişme göstermiştir. Bu nedenle güzellik uzmanlarının eğitimli bir şekilde yetişmesi gerekmektedir. Güzellik ve saç bakım hizmetleri eğitimi günümüzde geniş bir yelpazeye sahip olan girişimcilik fikri ile birleştirilebilmektedir.

Son yıllarda ileri seviye teknoloji uygulamalarıyla birlikte, güzellik ve saç bakım hizmetleri alanında oldukça hızlı bir değişim ve genişleme süreci ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, bu alanla ilgilenen çakışanlara bilgi ve yetenek aktarımı yaparak gelişim ve

iş gücü ihtiyacını arttırmaktadır. Böylece mesleki alanda eğitim görenlere, ilgili temel bilgi ve yetenekleri aktarmakla birlikte, onlara yenilik ve yaratıcılığa yönelik gerekli beceriler kazandırılmaktadır. Dolayısıyla, teknolojik gelişmelere yanı sıra günün beklentileri doğrultusunda mevcut güzellik ve saç bakım hizmetleri eğitim programı sürekli değişime uygun biçimde tasarlanmıştır. Böylece günün gereği olan gelişme ve yenilikler rahatlık ve suratla mevcut programa uygulanabilir ve mezunlar elde ettikleri mesleki becerilerden dolayı işe girmeleri daha kolaylıkla gerçekleşmektedir. Bu program doğrultusunda gerçekleşen uygulamalar ilgili öğretim programı, sektör ve mesleki eğitim sisteminde oldukça ehemmiyetli katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, güzellik ve saç bakım hizmetleri alanına ilişkin programlarda ulusal ve uluslararası düzeyde standartlara yer verilmektedir. Güzellik ve saç bakım hizmetleri alanında yürütülen programda da verildiği gibi üç alan bulunmaktadır (MEB 2013, s.3).

Şekil 2.1: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - güzellik ve saç bakım hizmetleri program dalları

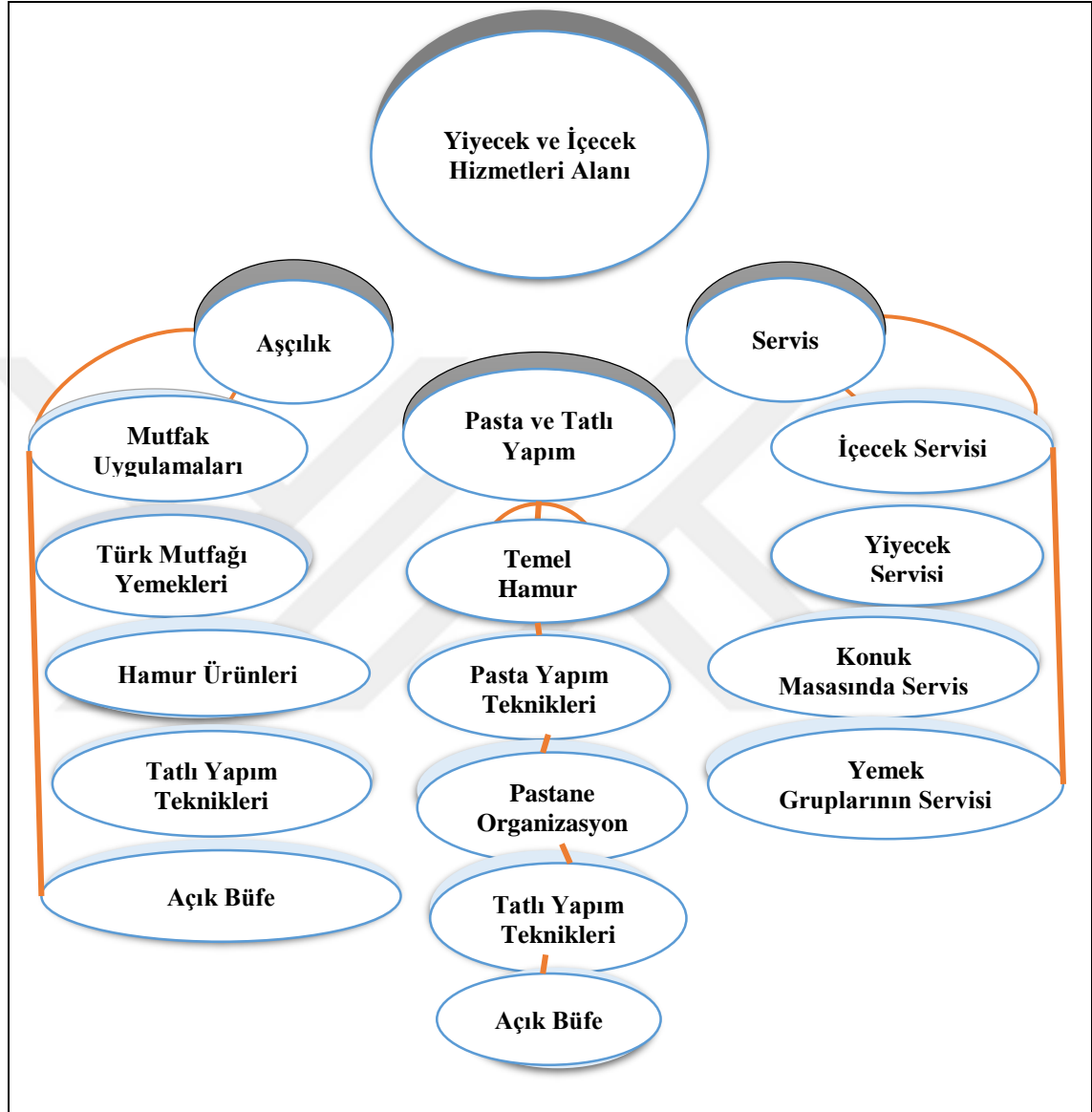

3.2.5.2 Yiyecek ve içecek hizmetleri alanı

Çerçeve öğretim programında yer alan yiyecek içecek hizmetleri alanı programı doğrultusunda, eğitim görenlere bölümle ilgili esas bilgi ve yetenekleri aktarmak ve mevcut değişikliklere uyum sağlamak, kişiler arası güçlü iletişim ve hedeflere odaklanarak ilerlemek özgüveni vermek planlanmaktadır. Söz konusu programda öğrencilere sağlanan eğitim Şekil 2.2 de özetlendiği gibi üç ana dalda sınıflandırılmaktadır. Böylece, bu dalda sunulan mesleki eğitim ulusal ve uluslararası standartlarına uygun biçimde tasarlanmıştır. Yiyecek içecek hizmetleri alanı programında öğrenim gören bireylere bu meslek dallarının temel gereksinimleri olarak, mesleki

ilerleme ve yeniliğe yönelik girişimlerle birlikte, mesleki yabancı dil ile ilgili bilgiler de aktarılmaktadır (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı 2017, s.3).

Şekil 2.2: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı - yiyecek içecek hizmetleri alanı program dalları

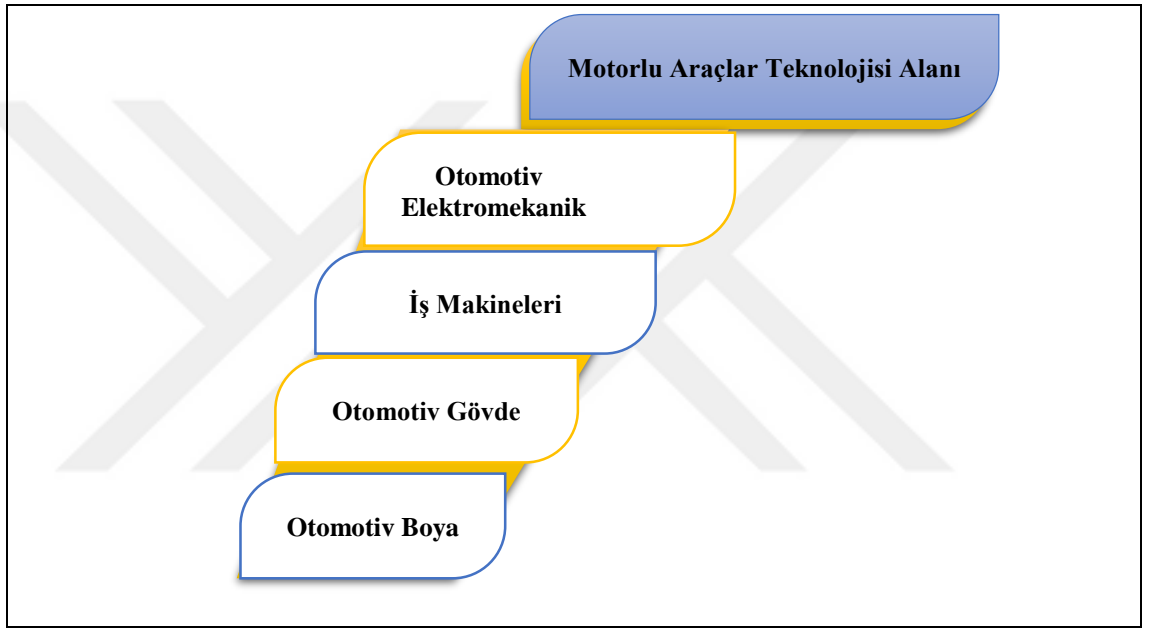

3.2.5.3 Motorlu araçlar teknolojisi alanı

Motorlu taşıtlar sektörü, dünya çapında pazar ve rekabet ortamından ve stratejik bir konuma sahip olduğundan dolayı, her daim gelişim ve yeniliklere açık bir sektörü teşkil etmektedir. Özellikle gelişim ve sanayileşme hedefinde olan ülkeler bu sektörün korunması ve rekabet gücünün artmasına yönelik oldukça önemli siyasetler ve

uygulamalar planlamaktadır. Bu programda öğrencilere sunulan eğitimler şekil 2.3'te verildiği üzere dört ana dalda sürdürülmektedir. Ayrıca, bu hizmet alanında ulusal ve uluslararası düzeyde standartlara yer verilmektedir. Bu programda öğrenim görenlere mesleki ilerleme, araç teknolojisi ve otomotiv teknik resmi, araçlarda hidrolik pnömatik sistemler, makine elemanları, otomotiv meslek resmi ile ilgili bilgi, yeteneklerle birlikte, Şekil 2.4 de verildiği gibi her dala özel daha detaylı bilgi ve becerilerin aktarılması hedeflenmektedir (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı 2017, s.3).

Şekil 2.3: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - motorlu araçlar teknolojisi alanı program dalları

Şekil 2.4: Motorlu araçlar teknolojisi alanı programının alt dalları

Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı Programının Alt Dalları	Otomotiv Elektromekanik	<ul style="list-style-type: none">Otomotiv elektromekanik teknolojisiHareket kontrol sistemleriOtomotiv konfor sistemleriAlternatif motorlarYakıt sistemleri/otomotiv motor yenileştirme
	İş Makineleri	<ul style="list-style-type: none">İş makineleri hidroelektriğiİş makineleri teknolojisiİş makineleri servisiAlternatif motorlar ve yakıt sistemleriKaldırma ve iletme makineleri
	Otomotiv Gövde	<ul style="list-style-type: none">Otomotiv gövde uygulamalarıOtomotiv gövde teknolojisiOtomotiv gövde mekaniğiHasarlı araç işlemleri
	Otomotiv Boya	<ul style="list-style-type: none">Otomotiv boya teknolojisiOtomotiv boya uygulamalarıOtomotiv boya ekipmanlarıHasarlı araç işlemleri

Şekil 2.5: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı - elektrik-elektronik teknolojisi alanı program dalları

3.2.5.4 Elektrik- Elektronik teknolojisi alanı

Elektrik-Elektronik sektörü de aynı şekilde, içerdiği pazar ve rekabet ortamında gün be gün değişen bir gelişim göstermektedir. Dolayısıyla, içerdiği özel stratejik konumdan kaynaklanarak, devletlerin ekonomik ve politik açısından önemli yer kapsamaktadır. Bu programda ulus ve uluslararası standartlara uygun tasarlanmış mesleki dallar şekil 2.5'te özetlenmiştir (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı 2017, s.3).

4. MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ

Girişimcilik kavramı, girişimci bireyin mevcut imkânları değerlendirerek ve risk alarak, mevcut rekabet ortamında üstünlük sağlayabilecek bir değer oluşturma süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu doğrultuda, girişimci kişi menfaat sağlamak için elde olan imkânları, kaynak ve teknolojileri örgütleyerek kendi işini kurabilen biri olarak tanımlanmıştır. Girişimci düşüncenin dört temel bileşeni bulunmaktadır. Bunlar, 1. Yenilikçilik ve yaratıcılık, 2. Risk alabilme, 3. Öncülük ve üstünlük rekabet ortamında, 4. Rekabetçi fikir üretimi (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı 2014, s.4).

4.1 LİTERATÜR TARAMA

Aydın ve Er (2015) çalışmasında, Trabzon'un beş meslek lisesinde öğrenim gören tam 600 son sınıf öğrencisinin girişimcilik özellikleri, eğitim merkezinin sunduğu programlar, cinsiyet, bireysel özellikler ve katılımcıların ruh haline göre anket yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu çalışmada kullanılan anket formu toplamda iki kısım ve 32 sorudan oluşturulmuştur. Ankette 5'li likert metodu ele alınmıştır. Anket formu, risk ve yenilik eğilimi, bağımsızlık isteği, başarıya ihtiyacı ve özgüven başlıkları şeklinde beş parametreye ilişkin yargılardan oluşmaktadır. Analiz sonuçlarına göre, girişimcilik öğrenimi gören bireylerde girişimcilik eğilimi daha baskın olarak şekillenmektedir. Ayrıca, erkeklerde ve daha az öğrenciye sahip sınıflarda, bireylerin girişimcilik eğilimi daha yüksek çıkmıştır. Öte yandan, girişimcilik dersi alan öğrencilerin girişimcilik potansiyeli daha yüksek olduğu tespit edildiğinden ders programlarında bu hususların dikkate alınması gerekmektedir. Bireysel özellikler açısından zekâ, liderlik, çalışkanlık niteliği üstünlük gösteren öğrencilerin girişimcilik potansiyelleri daha güçlü görünmektedir. Ayrıca, çoğunlukla stresli ve hırslı özelliği olan öğrencilerin girişimcilik potansiyelleri daha yüksek çıkmıştır (Aydın ve Er 2015, s. 103).

Günümüzde ekonomik açıdan devletlerin gelişimi ve mevcut rekabet ortamında üstünlük sağlamanın en esas unsuru girişimciler ve girişimcilerin kurduğu işletmelerden oluşmaktadır. Akpınar ve Küçüköksel meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik arzusu ve düzeyini belirlemek ve girişimcilik algısını olumsuz etkileyen faktörleri

incelemeyi ele almışlar. Araştırmanın katılımcıları Namık Kemal Üniversitesi Çorlu Meslek Yüksekokulunun 174 kişilik 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Sonuçlara göre, katılımcıların % 72'si ücretli olarak bir kuruluşa bağlı çalışmayı ve % 28'si ise girişimci olarak serbest çalışmayı tercih etmektedir. Ayrıca, girişimcilik algısını olumsuz etkileyen faktörlerin başında başarısızlık korkusu yer almakta ve öğrencilerin girişimcilik arzusunu önemli ölçüde engellemektedir (Akpınar ve Küçüköksel 2015, s.13).

Girişimcilik algısı, bireylerde genetik yapıdan kaynaklanmanın ötesinde eğitimle kazanılabilen bir davranış değişikliği olduğu çeşitli çalışmaların sonuçlarında tespit edilmiştir. Kısacası, girişimcilik algısının gelişiminde eğitim ve öğrenim faktörü büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla, bu doğrultuda bireylerde girişimcilik algısını güçlendirerek, onların gizli yeteneklerini ortaya çıkarıp ve kendi işini kurarak bağımsız çalışabilmelerine olanak sağlamak amaçlanmaktadır. Çolakoğlu ve Çolakoğlu (2016) araştırmalarında, öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli bakımından öğrenim görmenin etkisi anket çalışmasıyla bir devlet üniversitesinde öğrenim gören İşletme Bölümü öğrencileri üzerinde değerlendirilmiştir. Sonuçlara bakıldığında, öz-yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli arasında olumlu yönde bir bağlantı olduğu tespit edilmiştir (Çolakoğlu ve Çolakoğlu 2016, s.81).

Çeşitli çalışmaların odak noktasını teşkil eden girişimcilik kavramı, üretim faktörleri olarak emek, teknoloji, varlık ve kaynakları kullanarak ürün veya hizmet verme davranışlarını içermektedir. Bu kapsamda, girişimci kişi ürün ve hizmet vermek için, mevcut imkanları değerlendiren, varlık, kaynak ve emek benzeri farklı üretim parametrelerini göz önünde bulundurarak riski kabullenen birey olarak tanımlanmaktadır. Yılmaz ve Sünbül (2009) araştırmalarında, üniversite öğrencilerinin girişimcilik algılarının ölçmesine yönelik güvenilir ve geçerli bir ölçek tasarlamayı amaçlamışlar. Bu çalışmada, Selçuk Üniversitesinin farklı bölümlerinden 474 öğrenci üzerinde ölçeğin yapı geçerliliğine dayalı bulgular faktör analizi metodu ile incelenmiştir. Esas bileşenler analizlerine bağlantılı olarak ölçek maddelerinin tek bir faktörde toplandığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin güvenilirliğine ilişkin bulgular Cronbach alfa (İç tutarlılık) parametresi aracılığıyla değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonuçları ölçeğin iç tutarlılığına bağlantılı güvenilirlik katsayısının yeterli seviyede olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, ölçek toplam skorlarında, öğrencilerin cinsiyet parametresine nazaran manidar değişiklikler tespit edilmiştir (Yılmaz ve Sünbül 2009, s.195).

Karakulle ve Karakaya (2017) araştırmalarında Kastamonu Üniversitesindeki farklı akademik program ve bölümlerdeki öğrencilerin girişimcilik eğiliminin incelenmesi hedeflenmiştir. Dolayısıyla, söz konusu çalışmada girişimcilik eğiliminin demografik özelliklere nazaran ilişkisi anket yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmanın verilerinin analizi t-testi ve ANOVA yöntemi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Sonuçlara bakıldığında, Girişimcilik eğiliminin cinsiyet ve akademik programa göre değişiklik gösterdiği görülmektedir (Karakulle ve Karakaya 2017, s.596).

Kerse ve arkadaşları girişimcilik eğitiminin, girişimcilik algısının gelişimine olan katkısını incelemiş ve bu kapsamda girişimsel öz-yetkinliğin katkısını belirlemeye çalışılmıştır. Bu araştırmada üniversite meslek yüksekokulu son sınıf öğrencileri örneklem olarak kullanılmıştır. Uygulanan ders programına nazaran öğrenim görenlerin eğitime ilişkin fikirleri, özyetkinlik ve girişimcilik algıları anket yöntemi ile değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara bakıldığında, girişimcilik eğitimi, girişimcilik niyetini ve girişimsel özyetkinliğin arasında önemli düzeyde bağlantılı olduğu gözlemlenmektedir (Kerse ve Babadağ 2017, s.63).

Girişimcilik olgusu, bireyler için iş fırsatları yaratıp, üretim artışı sağlayarak ekonomi açısından kalkınma sürecinde olan ülkeler için çözümleyici bir rolü bulunmaktadır. Bu kapsamda mevcut planların gerçekleşmesinde önemli kurumlardan biri üniversitelerden oluşmaktadır. Dolayısıyla, üniversite öğrencilerini geleceğin girişimci bireyleri olarak değerlendirmek, ülke vizyonunda büyük önem taşımaktadır. Soylu ve arkadaşları Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulunda uygulanan girişimcilik derslerinin girişimcilik eğilimine sağladığı etkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, kişilik özellikleri esasında bireylerin belirsizliğe yönelik sergiledikleri tolerans, risk alma, inovasyon, yaratıcılık, bağımsızlık, başarı duygusu, ilişkisel bağlantılar, içsel kontrol odağı hususları ele alınarak, istatistiksel analizler uygulanmıştır (Soylu, Şenel, Kalfa ve Kocaalan 2015, s. 311).

Girişimcilik kavramı, olası imkânları öngörüp değerlendirerek yeni fırsatlar belirlemek şeklinde tanımlanmaktadır ve özellikle son yıllarda üniversite öğrencileri arasında potansiyel girişimci kitlesi olarak oldukça popülerlik kazanmıştır. Öz Ceviz ve

arkadaşlarının sürdürdükleri araştırmada İstanbul ilinin meslek yüksekokulunun mezun ve öğrencileri üzerinde girişimcilik eğilimi incelenmiştir. Bu çalışmada, öğrencilerin demografik özellikleri ve girişimcilik eğilimleri arasındaki bağlantının çözümlenmesi anket uygulaması ve Likert tipi sorular ile ele alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, daha genç ve kardeşi olan bireylerin daha güçlü girişimcilik eğilimi oldukları tespit edilmiştir (Öz Ceviz, vd. 2016, s.319).

Hancıoğlu ve Tekin TÜBİTAK destekli Uygulamalı Girişimcilik Kampüsü Projesi'nde bulunan genç üniversite öğrenci adayları üzerinde girişimcilik eğilimini incelemek anket uygulama yöntemiyle hedeflemişler. Bu araştırmada, Yılmaz ve Sünbül (2009)'ün girişimcilik eğilimini belirleme ölçeği kullanılmıştır (Yılmaz ve Sünbül 2009, s.195). Bu araştırma elde edilen bulgular, Uygulamalı Girişimcilik Kampüsü Projesi'nin genç girişimci adayı üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri üzerinde olumlu yönde etki sağladığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların girişimcilik eğilimi ile öğrencilerin bazı demografik parametreleri arasında bağlantı olduğu görülmektedir (Hancıoğlu, Y. ve Tekin 2018, s.213).

Güreşçi (2014) mesleki eğilim ve girişimcilik algılarının gelişmesi Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat MYO Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü öğrencileri üzerinde anket uygulaması ile değerlendirilmiş ve öğrencilerin almış oldukları mesleki eğitimin mesleki eğilimlerinde yarattığı katkısını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu çalışmada, katılımcıların içinde buldukları hayat şartları girişimcilik eğilimi etkilediği tespit edilmiştir (Güreşçi 2014, s.35).

Girişimcilik kavramı, Türkiye'de akademik çalışmalarda çeşitli araştırmacılar tarafından değerlendirmeye alınmıştır. Genelde üniversite öğrencileri arasında girişimcilik algısı ve ya eğilimi, içerdiği önem, uygulanabilirliği, hedef topluma ulaşım, kısmen az maliyet karşılığı benzeri nedenlerden dolayı son yılların ilgi odağı olmuştur. Pazarcık (2016) araştırmasında, üniversite öğrencilerin girişimcilik algısının değerlendirilmesi ve yükseköğretimde girişimciliğe yönelik eğitim programlarının, hedef kitlenin girişimcilik algısının oluşma ve gelişiminde olan etkisi ele alınmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgular, uygulanan programların öğrenciler üzerinde olumlu etkisini olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu araştırmada, öğrencilerin girişimcilik özelliklerine ilişkin incelemeler, eğitim kurumuna, veri toplama yöntemine, analizlere, örneklem sayısına, kullanılan

değişkene ve değişik farklılığa bağlı olarak değişebildiği belirtilmiştir (Pazarcık 2016, s. 140).

Girişimcilik özelliği bireylerin işe alım süreci ve istihdam sorunlarının çözümlenmesinde oldukça büyük katkısı bulunmaktadır. Bu kapsamda ilgili eğitimin sağlanması elde edilen başarıda ehemmiyetli olduğu öngörülmektedir. Yelkikalan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen bilimsel araştırmada, dünya kapsamında ilk 100 ve Türkiye'deki devlet, vakıf üniversitelerinde sürdürülen incelemeler sonucunda, ülkemizde üniversite düzeyinde girişimcilik eğitiminin ön lisans düzeyinde yoğun olarak verildiği ve dünyada ise tam aksine bir durumun söz konusu olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, ülkemizdeki üniversite düzeyinde girişimcilik öğretiminin ehemmiyetinin ortaya çıkmasıyla birlikte, mevcut eksikliklerin giderilmesi ve daha başarılı girişimcilerin yetiştirilmesi ön plana alınmıştır (Yelkikalan vd. 2010, s. 51).

Diğer bir çalışmada üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek seviyesi ve sosyal girişimcilik özellikleri arasındaki bağlantısı değerlendirilmiştir. Dolayısıyla araştırmada, Mersin Toros Üniversitesi'nin değişik bölüm ve sınıftan 302 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın elde ettiği sonuçlara göre, öğrencilerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin sosyal girişimciliklerini olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada, öğrencilerin sosyal girişimcilik algılarında özel bir insan (0.398) ve aile (0.351) desteğinin büyük ölçüde etkisi olduğu görülmüştür. Ayrıca, algılanan sosyal desteğin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ancak sosyal girişimcilik algısının ise farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Çavuşa ve Pekkan 2017, s. 519).

Girişimcilik kavramı günümüzde ülke ekonomisinde sağladığı katkı ile birlikte, ülke gündeminin en ehemmiyetli konularından birini teşkil etmektedir. Dolayısıyla, gelişme aşamasında olan ülkeler, bireylere girişimcilik yeteneklerinin aktarılmasını ve ilişkin faaliyetlerin desteklenmesi için gereken uygulamaları devlet politikalarında sığdırmaları gerekmektedir. Bu bağlamda Trabzon ilinde merkez ilçe Ortahisar'da faaliyetlerini sürdüren meslek liselerinde eğitim gören son sınıf öğrencilerine anket çalışması cinsiyet, kişisel özellikler ve ruh hali parametreleri esasında Aydın ve Er (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın bulgularına göre, açıkça düşüncelerini beyan etmekten kaynaklanarak erkek öğrencilerde tespit edilen girişimcilik potansiyeli, kız öğrencilere nazaran daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca, kişilik özellikler açısından,

bireylerin zekâ, lider ve çalışkanlık becerileri girişimcilik özelliklerini doğrudan etkilediği tespit edilmiştir. Artı, ruh hali açısından katılımcıların değerlendirilmesinde ise, çoğunlukla, gergin ve hırslı ruh haline girişimcilik potansiyellerini doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla, destekleyici uygulama ve programlarla bireylerin girişimcilik potansiyellerinin artırılması gerekmektedir (Aydın ve Er 2015, s. 103).

Genç (2015) çalışmasında, Türkiye’de temel girişimcilik eğitimleri Giresun, Trabzon ve Ordu’dan 196 katılımcı esasında ortaya konulmuştur. Bu çalışmada, katılımcıların ölçek kapsamında, altı temel değişik eğilime sahip oldukları elde edilmiştir. Bunlar, dışa dönüklük – kendine güven, hazır olma – bilgili olma, kararlılık, atılcılık, risk alma – girişimcilik, bağımsızlık özelliklerinden oluşmaktadır. Söz konusu parametreler arasında yüksek seviyede pozitif bil bağlantı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, sonuçlara göre, yaşı ve iş tecrübesi parametreleri, ‘dışa dönüklük – kendine güven’ ve ‘kararlılık’ özellikleri ile pozitif yönde bir ilişkisi olduğu saptanmıştır. Ancak, eğitim düzeyi ve bireylerin girişimcilik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmadığı belirlenmiştir. Öte yandan, ‘iş tecrübesi’ ve ‘bağımsızlık’ arasında anlamlı düzeyde bir negatif ilişki ve ‘meslek’ ile ‘risk alma – girişimcilik’ arasında ise anlamlı ve pozitif yönlü bir bağlantı tespit edilmiştir (Genç 2015, s. 155).

Çalışkan Maya ve arkadaşları, meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini aile, arkadaş veya özel bir insandan algıladıkları sosyal desteğin etkisini, toplam 306 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Meslek Yüksekokulu 1. sınıf öğrencisi üzerinde değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, Girişimcilik Ölçeği (Yılmaz ve Sünbül 2009) ve öğrencilerin sosyal destek düzeylerini belirlemek amacıyla ise, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (Zimet, vd. 1988) kullanılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin farklı sosyal destek kaynaklarından algıladıkları desteğin girişimciliği manidar olarak yordadığı belirlenmiştir (Çalışkan Maya, vd. 2012, s. 23).

Aksoy ve Yalçınsoy (2017) yürüttüğü araştırmada, bir kamu üniversitesinin değişik bölümlerinden öğrencilerin üzerinde değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, 11 fakülteden 2301 üniversite öğrencisinin katılımıyla, girişimcilik eğilim düzeyi incelenmiştir. Dolayısıyla, katılımcıların yüksek düzeyde girişimcilik özellikleri bulunduğu tespit edilmiştir (Aksoy ve Yalçınsoy 2017, s. 341).

Bir diğer çalışmada ise, girişimcilik ruhunun kazanılmasında genetik etkenlerle birlikte, aile, çevre, eğitim, gelir ve birçok parametrenin etkisi olduğu vurgulanmıştır. Bu çalışmada, Haliç üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin oluşmasında ve mesleki tercihlerinde fiziksel, sosyal ve ekonomik çevrenin rolü, bir kapsamlı anket çalışması esasında değerlendirilmiştir (Arslan 2002, s. 1).

Farklı bir çalışmada, girişimcilik özellikleri, ekonomik kalkınma ve istihdam yaratmanın esas bileşenlerinden biri olarak büyük önem taşımaktadır. Bireylerde bulunan girişimcilik potansiyeli kişilik özellikleri başta olmak üzere çeşitli parametrelerden etkilenmektedir. Bu kapsamda sonuçlar gerçekleşen anket çalışması ile desteklenmiştir (Talih Akkaya, vd. 2014, s. 108).

4.2 ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Girişimcilik konusu global düzeyde her geçen gün önemini arttırmaktadır. Devletlerin girişimciliği desteklemek amacıyla katkılarda bulunduğu görülmektedir.

Girişimci faaliyetlerin artış gösterebilmesi için devlet tarafından gelen teşviklerin pozitif yönde bir etkisi olmakla birlikte bireylerin girişimci yönünün ve girişimcilik algısının da büyük önem taşıdığı unutulmamalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yer alan çıraklık eğitimi zorunlu ortaöğretim içerisinde mesleki eğitim bünyesinde kalfalık ve ustalık eğitimine götüren programlar olarak tanımlanmaktadır. Ustalık, kalfalık eğitimlerinin teorik ve pratik eğitimlerinden sorumlu olan mesleki eğitim merkezlerindeki öğrenciler geleceğin işletme sahibi olarak çıkmaktadır. Bu kapsamda incelendiğinde girişimcilik konusuna olan ilginin de artması, dikkatleri birçok alanın yer aldığı mesleki eğitim merkezlerine çekmektedir. Bu çalışmada mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin girişimcilik algılarının incelenmesi amaçlanmaktadır.

4.3 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada anket yöntemi ve derinlemesine mülakat yöntemi olarak iki adet yöntem kullanılmıştır.

4.3.1 Anket Yöntemi

Mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören ÖĞRENCİLER üzerinde uygulanmıştır.

Anket üç bölümden ve toplamda 41 adet sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların cinsiyet durumu, aslen nereli oldukları, okudukları bölüm ve babalarının meslek durumu bilgilerini yansıtan 4 adet soru sorulmuştur.

İkinci bölümde katılımcıların mesleki eğitimin verimliliğini değerlendirmek amacıyla yazar tarafından hazırlanan ve 17 adet sorudan oluşan "Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği" kullanılmıştır.

Üçüncü bölümde ise katılımcıların genç girişimcilik algısını belirlemeye yönelik 20 adet sorudan oluşan "Genç Girişimcilik Ölçeği" bulunmaktadır. Yazar tarafından hazırlanan bu ölçeğin hazırlanmasında Uygun & Güner (2016) ve Başol (2010) akademik çalışmalarından yararlanılmıştır.

Katılımcılar her iki ölçekte de 5'li likert biçimi olan "kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum" şeklinde yer alan ifadelere her bir ifade için tek bir seçeneği işaretleyerek katılımında bulunmuşlardır. Kesinlikle katılmıyorum=1, katılmıyorum=2, kararsızım=3, katılıyorum=4 ve kesinlikle katılıyorum=5 şeklinde puanlanmıştır. Bu soruların ortalamalarının toplamından elde edilen sonuca göre değerlendirme aşağıdaki şekilde olacaktır:

<u>Ortalama Toplamı</u>	<u>Etki Düzeyi</u>
1-1,5 arası	Çok Düşük
1,6-2,5 arası	Düşük
2,6-3,2 arası	Orta
3,3-4,2 arası	Yüksek
4,3-5 arası	Çok yüksek

Araştırmada kullanılan anketin tamamı EK-1'de verilmiştir.

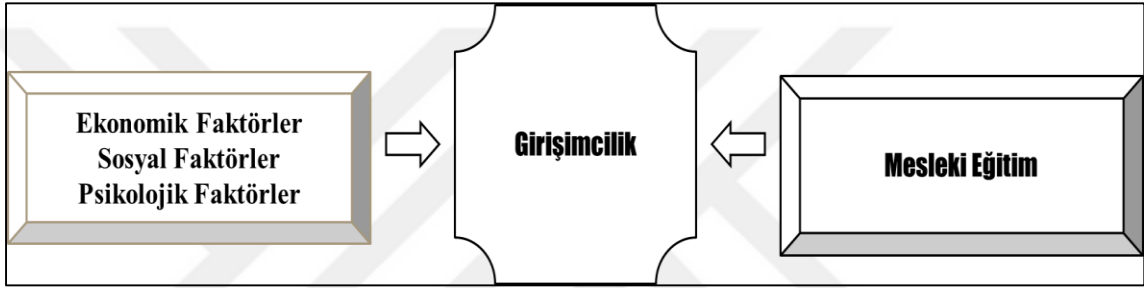
Anket soruları merkezi eğitim merkezinde okuyan öğrencilere elden verilmiş ve yanıtlanmaları istenmiştir. Ankete 400 öğrenci katılmıştır. İncelenen anketlerde herhangi bir hata/yanlış bilgiye rastlanmamış ve 400 anketin tamamı analize tabi tutulmuştur.

4.3.2 Derinlemesine Mülakat Yöntemi

Mesleki eğitim merkezlerinde eğitim veren 10 adet EĞİTİCİ ile derinlemesine mülakat yapılmıştır. Mülakatta katılımcılara 11 adet soru sorulmuş. Katılımcıların verdikleri cevaplar kaydedilmiş ve daha sonra topluca değerlendirilmiştir.

4.4 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Girişimciliğe etki eden faktörler aşağıdaki şekilde belirtilmiştir. Araştırma modelinde girişimcilik iki yönlü etkenlerle ilişkilidir. İlkinde girişimciliği etkileyen faktörler, ikinci ilişkili durum ise çalışmada konu edilen mesleki eğitimidir.

4.5 ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Bu çalışma kapsamında aşağıdaki hipotezler test edilecektir.

H₁: Verimli bir mesleki eğitim, bireylerin girişimcilik algılarını arttırmaktadır.

H₂: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi doğum yerine (aslen) göre değişmektedir. (Halk arasındaki yaygın görüşe göre Kayseri ve bazı doğu illerindeki insanlar daha girişimci olmaktadır).

H₃: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi cinsiyete göre değişmektedir.

H₄: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi meslek gruplarına göre değişmektedir.

H₅: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi babalarının çalışma şekline göre değişmektedir. (İşveren bireylerin çocuklarının memur kişilerin çocuklarından daha çok girişimci olacakları beklenmektedir).

H₆: Finansal zorluk yaşayanların girişimcilik algıları düşük olur.

4.6 ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evreni olarak İstanbul ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak mesleki eğitim alan öğrenciler alınmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğünün saptanması için "N ≥ 1.000.000 olduğunda n=384 birim" (Altunışuk, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım 2007) ifadesi dikkate alınarak örneklem büyüklüğü en az 384 olacak şekilde planlanmıştır.

4.7 NİCEL VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada anket formundan elde edilen veriler, SPSS 23(Stastical Package for Social Science for Windows) paket programı kullanılarak oluşturulan veri tabanına kaydedilmiş ve bu program ile verilerin analizi yapılmıştır.

4.7.1 Ölçeklerin Geçerlik Testleri

Oluşturulan bir anketin iç tutarlılık güvenilirliğini test etmenin yöntemlerinden biri de korelasyon analizidir. Madde-toplam puan korelasyon katsayısının 0,30' un altında olması, bu maddelerde ciddi bir sorun olduğunu gösterir Ayrıca, madde-toplam korelasyonunun düşük olması güvenilirliği düşürdüğü için, bu maddelerin anketten çıkarılması gerekir. Ancak, bu korelasyon katsayı sınırı örneklem büyüklüğüne bağlı olarak değişebilmektedir; dört yüz ve daha fazla katılımcının bulunduğu büyük örneklemelerde 0,20 gibi daha düşük bir korelasyon katsayıları da kabul edilebilir Bazı araştırmacılar tarafından da madde seçiminde kabul edilebilir korelasyon katsayısının 0,25'den büyük olması önerilmektedir. Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği ve Genç Girişimcilik Ölçeğinin geçerlik testi için genel kabul görmüş Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testine göre derecelendirme aşağıdaki gibidir (Çam ve Baykal 2010).

Değer	Güvenirlilik
KMO < .50	Yetersiz
KMO = .50 - .60	Zayıf
KMO = .60 - .70	Kötü
KMO = .70 - .80	Orta
KMO = .80 - .90	İyi
KMO > .90	Mükemmel

4.7.1.1 Mesleki eğitim memnuniyet ölçeğinin geçerlik testi

Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğinin yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla açıklayıcı faktör analizi tekniklerinden Temel Bileşenler Analizi kullanılmıştır (Özkan 2010). Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett's Sphericity Testi ölçekteki tüm boyutlar için uygulanmıştır. Tablo 4.1'de görüldüğü gibi ölçeğin KMO değeri 0,949; Barlett's Sphericity Testi sonucu ise anlamlı ($X^2= 4051,264$; $p<0.01$) olarak bulunmuştur. Bu değerler kullanılan anketin geçerliğinin mükemmel seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo Hata! Belgede belirtilen stilde metne rastlanmadı..1: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğinin geçerlik testi

KMO ve Bartlett's Testi		
Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliği Ölçümü	,949	
Barlett's Sphericity Testi	Ki-Kare	4051,264
	df	136
	Sig.	0,000

4.7.1.2 Genç girişimcilik ölçeğinin geçerlik testi

Tablo 4.2'de Genç Girişimcilik Ölçeğinin geçerlik testinde görüldüğü gibi ölçeğin KMO değeri 0,955; Barlett's Sphericity Testi sonucu ise anlamlı ($X^2= 5570,789$; $p<0.01$) olarak bulunmuştur. Bu değerler kullanılan ölçeğin geçerliğinin mükemmel seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. 2: Genç Girişimcilik Ölçeğinin geçerlik testi

KMO ve Bartlett's Testi		
Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliği Ölçümü	,955	
Barlett's Sphericity Testi	Ki-Kare	5570,789
	df	190
	Sig.	0,000

4.7.2 Ölçeklerin Güvenirlilik Analizleri

Ölçeklerin güvenirlilik testi için Cronbach Alfa Katsayısı ölçümü yapılmıştır. Cronbach alfa katsayısı, güvenilirliği elde edilen test puanları arasındaki iç tutarlılığı incelemek için kullanılır. Test maddelerinin ölçtüğü özelliklerin, örneklediği davranışların benzer olması, bu tür güvenilirliğinin yükselmesini sağlayacaktır. Likert tipi beşli derecelendirme anketinin kullanıldığı örnek bir tutum testi için alfa hesaplanabilir (Büyüköztürk, vd. 2017, s.183).

Ayrıca, ilgili anketin alfa katsayısı ne kadar yüksek olursa, ankette bulunan değişkenlerin o ölçüde birbiriyle tutarlı ve aynı özelliğin öğelerini ölçmeye çalışan değişkenlerden oluştuğu ya da tüm değişkenlerin birlikte çalıştığı yorumu yapılabilir. Alfa katsayısına ilişkin değerler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır (Alpar 2003, s.382).

- Katsayı 0,80-1,00 arasında ise, anket oldukça yüksek güvenilirliğe sahiptir.
- Katsayı 0,60-0,80 arasında ise, anket yüksek güvenilirliğe sahiptir.
- Katsayı 0,40-0,60 arasında ise, anketin güvenilirliği düşüktür.
- Katsayı 0,00-0,40 arasında ise, anket güvenilir değildir.

4.7.2.1 Mesleki eğitim memnuniyet ölçeğinin güvenilirlik testi

Tablo 4.3'te Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğinin Cronbach alfa güvenilirlik ölçüm değerleri yer almaktadır. Ölçeğin tüm alt boyutları oldukça yüksek güvenilirlik değerlerine sahip olup ankette çıkarılmayı gerektirecek bir madde bulunmamaktadır. Aynı zamanda anketin toplam güvenilirliği de oldukça yüksek çıkmıştır (Cronbach alfa=0,913).

Tablo 4.3: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği güvenilirlik analizi

	Ortalama	Standart Sapma	Maddenin Silinmesi durumunda oluşacak Cronbach's Alpha Değeri	Anketin Ortalama Cronbach's Alpha Değeri
B1-Mesleki eğitimde eğiticilerin(öğretmenlerin) önemli olduğunu düşünüyorum	3,89	1,392	,904	0,913
B2-Mesleki eğitim eğiticilerinin(öğretmenlerinin) sayısını yeterli buluyorum.	3,60	1,280	,909	
B3-Mesleki eğitim eğiticilerini(öğretmenlerini) çoğunlukla verimli buluyorum	3,65	1,307	,906	
B4-Mesleki eğitimin süresini yeterli buluyorum	3,52	1,444	,910	
B5-Mesleki eğitimdeki ders sürelerinin uygun olduğunu düşünüyorum.	3,15	1,494	,911	
B6-Mesleki eğitimin günlük/haftalık programını doğru buluyorum.	3,50	1,360	,909	
B7-Mesleki eğitim sınıflarının eğitime uygun tasarlandığını düşünüyorum.	3,53	1,350	,906	
B8-Mesleki eğitim sınıflarında gerekli araçların yeterli olduğunu düşünüyorum	3,53	2,859	,933	
B9-Mesleki eğitim sınıflarında iş sağlığı ve güvenliğine önem verildiğini düşünüyorum.	3,65	1,325	,906	
B10-Aldığım mesleki eğitim ufku açtı	3,65	1,251	,905	
B11-Aldığım mesleki eğitim bana özgüven kazandırdı	3,69	1,292	,904	
B12-Aldığım mesleki eğitim bana cesaret kazandırdı	3,72	1,298	,904	

B13-Aldığım mesleki eğitim bana çalışma disiplini kazandırdı	3,72	1,338	,904
B14-Aldığım mesleki eğitimin yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum.	3,71	1,332	,903
B15-Aldığım mesleki eğitimin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	3,81	1,304	,903
B16-Aldığım mesleki eğitim sonucunda meslek sahibi olacağımı düşünüyorum	3,91	1,317	,905
B17-Aldığım mesleki eğitimden genel olarak memnun kaldım.	3,90	1,920	,913

4.7.2.2 Genç girişimcilik ölçeğinin güvenilirlik testi

Tablo 4.4'te Genç Girişimcilik Ölçeğinin Cronbach alfa güvenilirlik ölçüm değerleri yer almaktadır. Ölçeğin tüm alt boyutları oldukça yüksek güvenilirlik değerlerine sahip olup ankette çıkarılmayı gerektirecek bir madde bulunmamaktadır. Aynı zamanda anketin toplam güvenilirliği de oldukça yüksek çıkmıştır (Cronbach alfa=0,941).

Tablo 4.4: Genç Girişimcilik Ölçeğinin güvenilirlik testi

	Ortalama	Standart Sapma	Maddenin Silinmesi durumunda oluşacak Cronbach's Alpha Değeri	Anketin Ortalama Cronbach's Alpha Değeri
C1-Çocukluğumdan beri kendi işletmemi kurmayı hayal ederim	3,70	1,430	,936	0,941
C2-İleride kendi işletmemi kurmak için çok istekliyim	3,90	1,376	,935	
C3-Kendi işletmemde çalışma fikri beni çok heyecanlandırıyor	3,91	1,301	,936	
C4-Kendi işletmemi kurmak için çok gayret sarf edebilirim	4,04	2,921	,951	
C5-Kendi işletmemi kurmak için risk alabilirim	3,77	1,358	,936	
C6-Sadece kendi işletmemde çalışmak beni mutlu edebilir	3,69	1,316	,938	
C7-Kendi işletmemi kurmak beni farklı biri yapar	3,42	1,443	,938	
C8-Kendi işletmemi kurmak beni saygın biri yapar	3,63	1,372	,937	
C9-Kendi işletmemi kurmak beni sıradışı biri kılar	3,14	1,402	,940	
C10-Kendi işletmemi kurmak beni alkışlanacak biri yapar	3,24	1,407	,940	
C11-Kendi işletmemi kurarak aileme/akrabalarımaya faydalı olmak istiyorum	3,88	1,337	,936	
C12-Kendi işletmemi kurarak istihdam sağlamak istiyorum	3,84	1,262	,936	
C13-Kendi işletmemi kurarak doğup büyüdüğüm şehre vefa borcumu ödemek istiyorum	3,49	1,382	,939	
C14-Kendi işletmemi kurarak ülkeme vefa borcumu ödemek istiyorum.	3,61	1,372	,938	

C15-Kendi işletmemi kurmakla beni yetiştiren öğretmenlerim hakkını ödemek istiyorum	3,67	1,390	,937
C16-Girişimcilik için yeterli sermayenin olması gerekir.	3,95	1,353	,936
C17-Girişimci kişi gerekli sermayeyi tedarik edebilen kimsedir.	3,73	1,278	,937
C18-Girişimci kişi sermayesi olmasa bile işe başlamak için heyecan duyar.	3,72	1,279	,937
C19-Girişimci kişi ekonomik zorlukları göze alır.	3,91	1,233	,936
C20-Girişimci kişi sadece hedeflerine odaklanır, yaşanacak finansal sıkıntılar onu yıldıramaz.	3,74	1,305	,937

4.7.3 Uygun Analiz Yönteminin Seçilmesi

Bu çalışmada nitel verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır. Çalışmadaki nicel veriler için öncelikle normallik testi uygulanmıştır. Tablo 4.5'teki normallik analizlerinde görüldüğü hem Kolmogorov-Smirnov testinde hem de Shapiro-Wilk testinde anlamlılık değeri (Sig.) 0,05'ten küçük olduğundan Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğindeki ve Genç Girişimcilik Ölçeğindeki verilerin normal dağılmadığı saptanmıştır. Verilerde normallik sağlanmadığı için analizlerde parametrik testler tercih edilmemiş, non-parametrik testler uygulanmıştır. Bu doğrultuda iki ve daha fazla değişken arasındaki ilişkinin tespit edilmesinde Kruskal Wallis H Testi ve Ki-Kare testleri uygulanmıştır.

Tablo 4. 5: Mesleki Memnuniyet Ölçeğinin normallik testi sonucu

Normallik Testi						
	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
MESLEKİ YETERLİLİK	,099	400	,000	,946	400	,000
GENÇ GİRİŞİMCİLİK	,135	400	,000	,916	400	,000

4.8 BULGULAR

4.8.1 Demografik Özelliklere Yönelik Bulgular

Bu bölümde katılımcıların cinsiyet durumu, babalarının meslekleri ve mesleki eğitim bölümlerine yönelik bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.6: Katılımcıların cinsiyet durumu

	Sayı	Yüzde
Kadın	75	18,8
Erkek	325	81,3
Total	400	100,0

Tablo 4.6 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık beşte dördünün erkek öğrencilerden meydana geldiği görülmektedir.

Tablo 4.7: Katılımcıların babalarının çalışma durumu

	Sayı	Yüzde
Kendi işletmesinde çalışıyor	147	36,8
Özel bir işletmede çalışıyor	193	48,3
Kamuda çalışıyor	60	15,0
Total	400	100,0

Tablo 4.7 incelendiğinde katılımcıların babalarının yaklaşık yarısının özel bir işletmede çalıştığı, ikinci sırada ise kendi işletmesinde çalışanlar gelirken, kamuda çalışan babaların %15'ini oluşturmaktadır.

Tablo 4.8: Katılımcıların okudukları mesleki eğitim bölümleri

	Sayı	Yüzde
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	140	35,0
Yiyecek ve İçecek Hizmetleri	86	21,5
Motorlu Araçlar Teknolojisi	119	29,8
Elektrik- Elektronik Teknolojisi	55	13,8
Total	400	100,0

Tablo 4.8 incelendiğinde en fazla öğrencinin Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri Bölümünü tercih ettiği görülmektedir. İkinci sırada ise Motorlu Araçlar Teknolojisi Bölümü gelirken en az tercih edilen bölüm ise Elektrik- Elektronik Teknolojisi olduğu görülmektedir.

4.8.2 Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği Maddelerinin Ortalama Puanları

Katılımcıların Mesleki Eğitim Memnuniyet ölçeğindeki sorulara verdikleri puanlar Tablo 4.9'da gösterilmiştir.

Tablo 4.9: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeği maddelerinin ortalama puanları

Maddeler	Sayı	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart Sapma
B16-Aldığım mesleki eğitim sonucunda meslek sahibi olacağımı düşünüyorum	400	1	5	3,91	1,316
B1-Mesleki eğitimde eğitimcilerin(öğretmenlerin) önemli olduğunu düşünüyorum	400	1	5	3,90	1,381
B17-Aldığım mesleki eğitimden genel olarak memnun kaldım.	400	1	5	3,84	1,279
B15-Aldığım mesleki eğitimin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	400	1	5	3,82	1,300

B13-Aldığım mesleki eğitim bana çalışma disiplini kazandırdı	400	1	5	3,73	1,336
B12-Aldığım mesleki eğitim bana cesaret kazandırdı	400	1	5	3,73	1,295
B14-Aldığım mesleki eğitimin yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum.	398	1	5	3,71	1,337
B11-Aldığım mesleki eğitim bana özgüven kazandırdı	399	1	5	3,69	1,286
B9-Mesleki eğitim sınıflarında iş sağlığı ve güvenliğine önem verildiğini düşünüyorum.	400	1	5	3,67	1,318
B3-Mesleki eğitim eğitimcilerini(öğretmenlerini) çoğunlukla verimli buluyorum	400	1	5	3,66	1,305
B10-Aldığım mesleki eğitim ufku açtı	400	1	5	3,65	1,250
B2-Mesleki eğitim eğitimcilerinin(öğretmenlerinin) sayısını yeterli buluyorum.	400	1	5	3,63	1,276
B7-Mesleki eğitim sınıflarının eğitime uygun tasarlandığını düşünüyorum.	399	1	5	3,55	1,346
B4-Mesleki eğitimin süresini yeterli buluyorum	399	1	5	3,54	1,436
B6-Mesleki eğitimin günlük/haftalık programını doğru buluyorum.	398	1	5	3,51	1,357
B8-Mesleki eğitim sınıflarında gerekli araçların yeterli olduğunu düşünüyorum	400	1	5	3,42	1,272
B5-Mesleki eğitimdeki ders sürelerinin uygun olduğunu düşünüyorum.	397	1	5	3,16	1,497

Tablo 4.9’da mesleki eğitim memnuniyet ölçeğine ilişkin değişkenlerin ortalama değerleri ve standart sapmaları verilmiştir. Tabloya baktığımızda " Aldığım mesleki eğitim sonucunda meslek sahibi olacağımı düşünüyorum " ve " Mesleki eğitimde eğitimcilerin(öğretmenlerin) önemli olduğunu düşünüyorum” yargılarının 5’li likert ölçekte 5 numara olan "Kesinlikle Katılıyorum" kısmına katılımcılar tarafından en yakın cevaba bu yargılar yaklaşmıştır. “Mesleki eğitimdeki ders sürelerinin uygun olduğunu düşünüyorum.” değişkeni en düşük 3,16 ile en düşük ortalamayı aldığı görülmektedir.

Tablo 4.10: Mesleki Eğitim Memnuniyet Ölçeğinin ortalama puanları

	Sayı	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart Sapma
MESLEKİ EĞİTİM MEMNUNİYET ÖLÇEĞİ	400	1,00	5,00	3,6539	,96183

Tablo 4.10 incelendiğinde mesleki eğitim memnuniyet seviyesinin yüksek seviyede olduğu görülmektedir.

4.8.3 Genç Girişimcilik Ölçeği Maddelerinin Ortalama Puanları

Katılımcıların Genç Girişimcilik ölçeğindeki sorulara verdikleri puanlar Tablo 4.11’de gösterilmiştir.

Tablo 4.11: Genç Girişimcilik Ölçeği Maddelerinin ortalama puanları

	Sayı	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart Sapma
C16-Girişimcilik için yeterli sermayenin olması gerekir.	394	1	5	3,96	1,340
C4-Kendi işletmemi kurmak için çok gayret sarf edebilirim	398	1	5	3,92	1,313
C3-Kendi işletmemde çalışma fikri beni çok heyecanlandırıyor	400	1	5	3,90	1,303
C19-Girişimci kişi ekonomik zorlukları göze alır.	399	1	5	3,90	1,235
C2-İleride kendi işletmemi kurmak için çok istekliyim	400	1	5	3,90	1,380
C11-Kendi işletmemi kurarak aileme/akrabalarımaya faydalı olmak istiyorum	399	1	5	3,86	1,341
C12-Kendi işletmemi kurarak istihdam sağlamak istiyorum	400	1	5	3,84	1,260
C5-Kendi işletmemi kurmak için risk alabilirim	400	1	5	3,76	1,368
C20-Girişimci kişi sadece hedeflerine odaklanır, yaşanacak finansal sıkıntılar onu yıldıramaz.	399	1	5	3,75	1,308
C17-Girişimci kişi gerekli sermayeyi tedarik edebilen kimsedir.	398	1	5	3,74	1,282
C18-Girişimci kişi sermayesi olmasa bile işe başlamak için heyecan duyar.	400	1	5	3,74	1,280
C1-Çocukluğumdan beri kendi işletmemi kurmayı hayal ederim	398	1	5	3,72	1,427
C6-Sadece kendi işletmemde çalışmak beni mutlu edebilir	399	1	5	3,69	1,324
C15-Kendi işletmemi kurmakla beni yetiştiren öğretmenlerim hakkını ödemek istiyorum	400	1	5	3,68	1,384
C8-Kendi işletmemi kurmak beni saygın biri yapar	400	1	5	3,63	1,381
C14-Kendi işletmemi kurarak ülkeme vefa borcumu ödemek istiyorum.	399	1	5	3,61	1,373
C13-Kendi işletmemi kurarak doğup büyüdüğüm şehre vefa borcumu ödemek istiyorum	400	1	5	3,50	1,380
C7-Kendi işletmemi kurmak beni farklı biri yapar	400	1	5	3,42	1,444
C10-Kendi işletmemi kurmak beni alkışlanacak biri yapar	399	1	5	3,25	1,416
C9-Kendi işletmemi kurmak beni sıra dışı biri kılar	400	1	5	3,16	1,408

Tablo 4.11’de genç girişimcilik ölçeğine ilişkin değişkenlerin ortalama değerleri ve standart sapmaları verilmiştir. Tabloya baktığımızda " Girişimcilik için yeterli sermayenin olması gerekir." ve " Kendi işletmemi kurmak için çok gayret sarf edebilirim” yargılarının 5’li likert ölçeğinde 5 numara olan "Kesinlikle Katılıyorum" kısmına katılımcılar tarafından en yakın cevaba bu yargılar yaklaşmıştır. “Kendi işletmemi kurmak beni sıra dışı biri kılar.” değişkeni en düşük 3,16 ile en düşük ortalamayı aldığı görülmektedir.

Tablo 4.12: Genç Girişimcilik Ölçeğinin ortalama puanları

	Sayı	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart Sapma
GENÇ GİRİŞİMCİLİK	400	1,00	5,00	3,6952	,99894

Tablo 4.12 incelendiğinde mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören gençlerim girişimcilik algılarının yüksek seviyede olduğu görülmektedir.

Hipotez 1’in Test Edilmesi

“Verimli bir mesleki eğitim, bireylerin girişimcilik algılarını arttırmaktadır.”

Tablo 4.10’da mesleki eğitim merkezlerinde verilen eğitimin değerlendirildiği mesleki eğitim memnuniyet ölçeğinde memnuniyet seviyesinin yüksek olduğu, dolayısıyla verimli bir eğitim verildiği sonucu çıkarılabilir. Tablo 4.12’de ise mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören gençlerim girişimcilik algılarının yüksek seviyede olduğu saptandığından Hipotez 1 kabul edilmiştir. Diğer bir ifadeyle Mesleki eğitim merkezlerindeki verimli bir eğitim gençlerin girişimcilik algılarını güçlendirmektedir.

Tablo 4.13: Girişimciliğin coğrafi bölgelere göre dağılımı

İL*	BÖLGE**	Çocukluğundan beri kendi işletmemi kurmayı hayal ederim						Bölgesel ortalama
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum + Kesinlikle Katılıyorum	
AĞRI	DOĞU	12,5%	0,0%	12,5%	50,0%	25,0%	75,0%	70,2%
BİNGÖL		25,0%	0,0%	0,0%	25,0%	50,0%	75,0%	
ELAZIĞ		0,0%	20,0%	0,0%	40,0%	40,0%	80,0%	
ERZİNCAN		0,0%	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%	80,0%	
ERZURUM		0,0%	15,4%	15,4%	23,1%	46,2%	69,2%	
KARS		8,3%	16,7%	16,7%	33,3%	25,0%	58,3%	
MALATYA		0,0%	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%	100,0%	
SİİRT		42,9%	0,0%	14,3%	42,9%	0,0%	42,9%	
SİVAS		12,9%	9,7%	16,1%	19,4%	41,9%	61,3%	
VAN		20,0%	20,0%	0,0%	40,0%	20,0%	60,0%	
ADIYAMAN	GÜNEYDOĞU	16,7%	0,0%	16,7%	33,3%	33,3%	66,7%	66,50%
DIYARBAKIR		20,0%	20,0%	0,0%	40,0%	20,0%	60,0%	
MARDİN		9,1%	9,1%	9,1%	18,2%	54,5%	72,7%	
KAYSERİ	İÇ ANADOLU	25,0%	0,0%	12,5%	37,5%	25,0%	62,5%	64,80%
NEVŞEHİR		16,7%	33,3%	16,7%	0,0%	33,3%	33,3%	
NİĞDE		0,0%	0,0%	14,3%	42,9%	42,9%	85,7%	
YOZGAT		22,2%	0,0%	0,0%	22,2%	55,6%	77,8%	
BARTIN	KARADENİZ	28,6%	14,3%	0,0%	28,6%	28,6%	57,1%	61%
GİRESUN		30,0%	20,0%	10,0%	10,0%	30,0%	40,0%	
GÜMÜŞHANE		0,0%	28,6%	28,6%	0,0%	42,9%	42,9%	
KASTAMONU		11,8%	11,8%	5,9%	29,4%	41,2%	70,6%	
ORDU		10,0%	3,3%	6,7%	30,0%	50,0%	80,0%	
RİZE		15,4%	23,1%	7,7%	30,8%	23,1%	53,8%	
SAMSUN		0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	66,7%	66,7%	
SİNOP		11,8%	0,0%	17,6%	23,5%	47,1%	70,6%	
TOKAT	20,6%	2,9%	14,7%	17,6%	44,1%	61,8%		
TRABZON	11,1%	0,0%	22,2%	11,1%	55,6%	66,7%		

* Toplam katılımcı sayısı 5 ve daha fazla olan iller değerlendirmeye alınmıştır.

** Akdeniz, Marmara ve Ege Bölgelerinden katılımcı sayısı az olduğundan bu bölgeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Hipotez 2'nin Test Edilmesi

“Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi doğum yerine(aslen) göre değişmektedir.”

Tablo 4.13 incelendiğinde girişimciliğin en fazla olduğu illerin başında Malatya gelmektedir (%100). İkinci sırada %85,7'lik oranla Niğde olurken aynı orana sahip Elâzığ, Erzincan, Rize illeri üçüncü sırada gelmektedir. Girişimcilik algısı en düşük olan illerin başında Nevşehir gelirken (%33,3) bunu sırasıyla Giresun (%40) ve Siirt (%42,9) takip etmektedir. Bu verilere göre Hipotez 2 kabul edilmiştir. Başka bir ifadeyle girişimcilik iller bazında farklılık göstermektedir.

4.8.4 Mesleki Eğitim Memnuniyet Durumu-Cinsiyet İlişkisi

Tablo 4.14: Mesleki eğitim memnuniyet durumunun cinsiyete göre dağılımı

	CİNSİYET	Sayı	Ortalama Sıra	X ²	df	P
MESLEKİ EĞİTİM MEMNUNİYETİ	Kadın	75	223,64	3,701	1	0,054
	Erkek	325	195,16			
	Total	400				

Tablo 4.14'te mesleki eğitim memnuniyet durumunun katılımcıların cinsiyetine göre nasıl değiştiği incelenmiştir. Tablonun anlamlılık sütunundaki değer $P > 0,05$ olduğundan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Başka bir ifadeyle mesleki eğitim memnuniyet durumu katılımcıların cinsiyetine göre değişmemektedir.

4.8.5 Mesleki Eğitim Memnuniyeti-Okunan Bölüm İlişkisi

Tablo Hata! Belgede belirtilen stilde metne rastlanmadı..15 Mesleki eğitim memnuniyet durumunun bölümlere göre dağılımı

	EĞİTİM ALINAN BÖLÜM	Sayı	Ortalama Sıra	X ²	df	P
MESLEKİ EĞİTİM MEMNUNİYETİ	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	140	214,83	3,988	3	0,263
	Yiyecek ve İçecek Hizmetleri	86	186,24			
	Motorlu Araçlar Teknolojisi	119	199,10			
	Elektrik- Elektronik Teknolojisi	55	189,36			
	Total	400				

Tablo 4.15'te mesleki eğitim memnuniyet durumunun katılımcıların okudukları bölümlere göre nasıl değiştiği incelenmiştir. Tablonun anlamlılık sütunundaki değer $P > 0,05$ olduğundan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Diğer bir

deyişle mesleki eğitim memnuniyet durumu katılımcıların okudukları bölümlere göre değişmemektedir.

4.8.6 Genç Girişimcilik Algısı-Cinsiyet İlişkisi

Tablo 4.16: Genç girişimcilik algısının cinsiyete göre dağılımı

	CİNSİYET	Sayı	Ortalama Sıra	X ²	df	P
GENÇ GİRİŞİMCİLİK ALGISI	Kadın	75	209,41	0,548	1	0,459
	Erkek	325	198,44			
	Total	400				

Hipotez 3'ün Test Edilmesi

“Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi cinsiyete göre değişmektedir.”

Tablo 4.16’da mesleki eğitim merkezlerinde okuyan gençlerin girişimcilik algılarının cinsiyetlerine göre nasıl değiştiiği incelenmiştir. Tablonun anlamlılık sütunundaki değer $P > 0,05$ olduğundan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu verilere göre Hipotez 3 reddedilmiştir. Diğer bir deyişle mesleki eğitim merkezlerindeki gençlerin girişimcilik algıları cinsiyete göre değişmemektedir.

4.8.7 Genç Girişimcilik Algısı-Okunan Bölüm İlişkisi

Tablo 4.17: Genç girişimcilik algısının okunan bölüme göre dağılımı

	EĞİTİM ALINAN BÖLÜM	Sayı	Ortalama Sıra	X ²	df	P
GENÇ GİRİŞİMCİLİK ALGISI	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	140	204,90	10,427	3	0,015
	Yiyecek ve İçecek Hizmetleri	86	175,97			
	Motorlu Araçlar Teknolojisi	119	222,92			
	Elektrik- Elektronik Teknolojisi	55	179,17			
	Total	400				

Hipotez 4'ün Test Edilmesi

“Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi meslek gruplarına göre değişmektedir.”

Tablo 4.17’de mesleki eğitim merkezlerinde okuyan gençlerin girişimcilik algılarının okudukları bölümlere göre nasıl değiştiiği incelenmiştir. Tablonun anlamlılık sütunundaki değer $P < 0,05$ olduğundan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu

verilere göre Hipotez 4 kabul edilmiştir. Genç girişimcilik algısının en yüksek olduğu bölüm Motorlu Araçlar Teknolojisi bölümü olurken (ortalama sıra: 222,92) Elektrik-Elektronik Teknolojisi bölümündeki öğrencilerin girişimcilik algısı en düşük çıkmıştır (ortalama sıra: 179.17).

4.8.8 Genç Girişimcilik Algısı-Baba Çalışma Durumu İlişkisi

Tablo 4.18: Genç girişimcilik algısının baba çalışma durumuna göre dağılımı

	BABA ÇALIŞMA DURUMU	Sayı	Ortalama Sıra	X ²	df	P
GENÇ GİRİŞİMCİLİK ALGISI	Kendi işletmesinde çalışıyor	147	198,48	1,022	2	0,600
	Özel bir işletmede çalışıyor	193	197,72			
	Kamuda çalışıyor	60	214,38			
	Total	400				

Hipotez 5'in Test Edilmesi

“Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi babalarının çalışma şekline göre değişmektedir.”

Tablo 4.18’de mesleki eğitim merkezlerinde okuyan gençlerin girişimcilik algılarının babalarının çalışma durumuna göre nasıl değiştiği incelenmiştir. Tablonun anlamlılık sütunundaki değer $P > 0,05$ olduğundan gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu verilere göre Hipotez 5 reddedilmiştir. Diğer bir deyişle mesleki eğitim merkezlerindeki gençlerin girişimcilik algıları babalarının mesleğine göre değişmemektedir.

4.8.9 Finansal Zorluk- Girişimcilik İlişkisi

Tablo 4.19: Finansal zorlukların girişimciliğe etkisi

Finansal Zorluklar					
	Sayı	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart Sapma
Girişimci kişi sermayesi olmasa bile işe başlamak için heyecan duyar.	400	1	5	3,74	1,280
Girişimci kişi ekonomik zorlukları göze alır.	399	1	5	3,90	1,235
Girişimci kişi sadece hedeflerine odaklanır, yaşanacak finansal sıkıntılar onu yıldıramaz.	399	1	5	3,75	1,308
Ortalama	400	1	5	3,80	1,135

Hipotez 6'nın test Edilmesi

“Finansal zorluk yaşayanların girişimcilik algıları düşük olur.”

Tablo 4.19’da katılımcıların finansal zorluklar karşısında sergileyecekleri girişimcilik seviyesi incelenmiştir. Ortalama puan 3,80 olduğundan girişimcilik yüksek seviyededir. Bu sonuçlara göre Hipotez 6 reddedilmiştir. Başka bir ifadeyle finansal zorluk yaşayanların girişimcilik algıları düşük değil yüksektir.

4.8.10 Hipotezlerin Toplu Gösterilmesi

Tablo 4.20: Hipotezlerin toplu sonuçları

HİPOTEZ	ANALİZ METODU	SONUÇ
H1: Verimli bir mesleki eğitim, bireylerin girişimcilik algılarını arttırmaktadır.	Tanımlayıcı İstatistik	KABUL
H2: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi doğum yerine(aslen) göre değişmektedir.	Tanımlayıcı İstatistik	KABUL
H3: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi cinsiyete göre değişmektedir.	Kruskal Wallis	RET
H4: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi meslek gruplarına göre değişmektedir.	Kruskal Wallis	KABUL
H5: Mesleki eğitimin girişimcilik algılarına etkisi babalarının çalışma şekline göre değişmektedir.	Kruskal Wallis	RET
H6: Finansal zorluk yaşayanların girişimcilik algıları düşük olur.	Tanımlayıcı İstatistik	RET

4.9 DERİNLEMESİNE MÜLAKAT VE DEĞERLENDİRİLMESİ

SORU-1: Ülkemizdeki Mesleki Eğitim Merkezlerinin öğrencilerin gelişimleri açısından ne tür yararları olmaktadır?

Katılımcılar kendilerine yöneltilen soruya şu cevapları vermişlerdir.

Katılımcı-1: “Piyasada meslekte çalışan çocuklar teorik bilgiye sahip değiller. Okulda haftada bir gün de olsa teorik bilgiyi elde etme şansına sahip oluyorlar. Ve piyasada çalışırken hem okul ortamını devam ettirme şansı buluyorlar hem de teorideki bilgilerini pratiğe dökerken bilgileri mukayese edebiliyorlar. Şu an ki yönetmelikteki değişiklik

sebebi ile son zamanlarda meslek lisesi mezunu olma şansını da elde ediyorlar. Yani iki anlamda mesleğinin erbabı oluyorlar. Bilhassa pratik uygulamada bir de teorîği de kattıklarında ustalığı olanlar bir fen adamı sıfatına gelmiş oluyorlar. Bu manada mesleki eğitim merkezlerinin öğrencilerin gelişimi açısından önemi büyüktür.”

Katılımcı-2: “Lise çağına gelerek herhangi bir eğitim alamamış öğrencileri okul ortamında tekrar eğitime dahil olarak hem de mesleki açıdan hem de kültürel açıdan gelişmelerini sağlaması sebebi ile mesleki eğitim merkezlerinin, öğrencilerin gelişimleri açısından yararı büyüktür.”

Katılımcı-3: “Ülkemizde bulunan Mesleki Eğitim Merkezlerinin en önemli faydasının eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu merkezlere eğitim almak için gelen öğrencilerin çoğunluğu ya liseye hiç gitmemiş ya da gittiği lisede başarılı olamamış öğrencilerden oluşuyor. Bu sebeple çok küçük yaşlarda kendi istekleriyle veya ailelerinin baskısıyla kendilerini iş hayatının içinde buluyorlar. Mesleki Eğitim Merkezlerinin işte bu noktada önemli bir işlevi olduğunu düşünüyorum. Bu işlev de eğitimlerini tamamlayamamış olan bu öğrencilere eğitim fırsatı sağlamak.”

Katılımcı-4: “Mesleki Eğitim Merkezlerini, liselerden ayrı tutmak gerekiyor. Mesleki eğitim merkezlerinde genelde eğitimini tamamlama imkânı bulup da tamamlayamayan öğrencilerin belki de imkân bulamayan öğrencilerin bize gelmesi ve bunun üzerine de normal şartlar altında el işçiliğine yakın olan öğrencilerin bu yeteneğini daha da geliştirerek sanayinin üzerine çalışmalarını yapmak üzere biz eğitim veriyoruz. Yeni çalışmalarla beraber mesleki eğitim merkezlerindeki öğrencilere lise diploması verilmesi üzerine öğrenci beş gün okula gitmek yerine haftada bir gün okula gidip dört gün işletmede çalışıp gerekli olan eğitim öğretimi alıyor ve öğrenci çalışma hayatına erken atılabiliyor. Bu anlamda mesleki eğitim merkezlerinin önemi büyüktür.”

Katılımcı-5: “Ara eleman yetiştirecek bir kurum olduğumuz için öğrencilerimiz zaten haftada bir gün eğitim alıyorlar. Dolayısıyla meslekleri ile alakalı teorik kısımları öğrenmeleri, sosyalleşmeleri yine işleri ile ilgili koordine halinde okulda da bulunmaları onların hem kişisel gelişimleri için hem de mesleki anlamda faydası oluyor. Millî Eğitim Bakanlığı müfredatının sektörde çalışan işyeri sahiplerinin çalışmalarına uygun olduğu, örtüştüğü için öğrencilerin gelişimleri açısından mesleki eğitim merkezlerinin önemli olduğunu düşünüyorum”

Katılımcı-6: “Mesleki Eğitim Merkezleri, işyerinde çalışan kalfa, ustalara eğitim veren kurumlar. 1986 yılında kanun çıktı. Uygulaması 89-90 yılını buldu. Yaklaşık 230 üzerinde mesleki eğitim merkezi var birçok ilçede bulunuyor. Baktığımızda maddi imkansızlıklar sebebi ile okuyamayan kişiler bir işyerine yönlendiriliyor. Hem meslek öğrensin hem de aile bütçesine katkıda bulunsun diye. Buralarda hem mesleki hem kültürel yönden geliyor öğrenciler. Haftada bir gün geliyorlar kuruma. Başlangıçta % 40 kültür dersi %60 meslek dersi veriliyordu şimdi bu oran tam tersi oldu. Kültür derslerine artık daha fazla önem veriliyor. Üst sınıflarda daha çok meslek ağırlıklı eğitim veriliyor. Bakıldığında iş yerinde patronların büyük kısmı önce çırak sonra kalfa ve usta olarak mesleklerine başlamışlardır. Şu an işyerlerini devam ettiriyorlar. İşsizlik gibi bir sorunları yok. Bu manada mesleki eğitim merkezlerinin önemi büyüktür.”

Katılımcı-7: “Mesleki Eğitim Merkezindeki öğrencilerimizin yani kalfa ve ustalıktan mezun olacak öğrencilerimizin gelişimlerinde bu okullarımızın katkısı çok fazladır. Daha ziyade haftada dört gün işletmede sanayi ortamında mesleklerini öğrendikleri için, pratik yapma imkanları olduğu için mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin gelecekte meslekleriyle ilgili tecrübe ve kazanımları çok daha fazla meslek liselerine göre. Anadolu meslek lisesiyle, Mesleki eğitim merkezindeki öğrenci arasında teorik olarak çok fark olduğunu da düşünmüyorum.”

Katılımcı-8: “Mesleki eğitim merkezleri uzun yıllar örgün eğitimde başarısız olan öğrenciler için son seçenek olarak görülmüştür. Geçen yıllar içinde bu kurumlardan mezun olan öğrencilerin iş hayatında örgün eğitim mezunu öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmüş ve kurumlarımız örgün eğitim kapsamına alınarak kamu önünde görünürlüğü ve tercih edilebilirliği arttırılmaya çalışılmıştır.

Örgün eğitimde sadece lise son sınıfta 1 yıllığına haftanın 3 günü işletmeye giden öğrencinin mesleki becerisi ile 9. Sınıftan itibaren haftanın 5 günü işletmeye giden mesleki eğitim merkezi öğrencisinin mesleki gelişimi kıyas kabul etmeyecek derecede farklıdır.”

Katılımcı-9: “Öğrencilerin mesleki alanda gelişimlerine katkı sağladığı için önemi büyüktür”

Katılımcı-10: “İstihdam garantili olduğu için öğrenciler lise diploması, ustalık belgesi alabildiği için mesleki eğitim merkezleri çok büyük önem arz etmektedir.

Öğrenci haftada bir gün okula geliyor aynı zamanda işletmede de çalışıyor ve aile bütçesine katkıda bulunuyor. Bu da mesleki eğitim merkezlerini cazip hale getiriyor.

Mesleki eğitimde önemli bir noktaya geldik. Bizim beklentimiz meslek lise diploması verilmesiydi öğrencilerimize. Öğrencilerimiz az çok kültür dersi ve meslek dersi alıyor diğer günlerde işletmeye gidiyor. Bir de meslek lisesi bitirenler iş yeri açma belgesi alabiliyor ama bir ustalık belgesi yerine geçmiyor. Şu anda Mesleki Eğitim Merkezlerinde istihdam garantili çalışma zorunluluğu olduğu için çocuk bir iş yerinde çalışıyor olması lazım. Usta öğreticinin yanında böyle bir durumda akademik olarak çok üst seviyede olmasa da iş istihdamı ve çalışma açısından ben mesleki eğitimde bu yeniliklerin büyük boşluğu düşünüyorum sistem içindeki”

Değerlendirme-1:

Mesleki Eğitim Merkezlerinin öğrencilerin gelişimi ve yararları konusunda eğitimciler farklı görüşler belirtmişlerdir. Tüm öğretmenler mesleki eğitim merkezlerinin öğrenciler için çok yararlı olduğunu belirtmektedirler. Katılımcı -1 öğrencilerin aldıkları teorik eğitimlerin MEM’lerde pratiğe dönüştürdüklerini ve aynı zamanda Meslek Lisesi mezunu olma avantajı yakaladıklarını belirtmiştir. Katılımcı -2 ise, MEM’lerin öğrencilerin hem mesleki açıdan hem de kültürel açıdan gelişmelerini sağlaması nedeniyle önemli olduklarını dile getirmiştir. Katılımcı -3 ve Katılımcı -5 MEM’ler konusunda farklı bir açıdan yaklaşmış ve MEM’lerinin en önemli faydasının eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcı -4 ve Katılımcı -6’ya göre MEM’ler küçük yaşlarda çeşitli ailevi ya da ekonomik sebeplerden dolayı eğitim alamayan bireylerin sonradan bu fırsatı yakalamalarının önemli olduğunu ve meslek kazanarak iş bulma imkânı elde ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı -8 MEM’lerin örgün eğitimde başarısız olanlar için son fırsat olduğunu dile getirirken, Katılımcı -10 ise, MEM eğitimlerinin istihdam garantili olmasının önemli olduğunu belirtmiştir.

Eğitmenlerin görüşlerini değerlendirdiğimizde MEM’lerin öğrencilerin gelişimi üzerine yararlarını şöyle sıralayabiliriz;

- i. Öğrencilerin teorik eğitimlerinin pratiğe dönüşmesi
- ii. Öğrencilerin mesleki ve kültürel gelişmelerinin sağlanması
- iii. Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması
- iv. İstihdam garantili iş imkânı

SORU-2: Mesleki Eğitim Merkezlerinde Girişimcilikle ilgili eğitimlerinizden bahsedebilir misiniz? Bu eğitimlerde öğrencileri hangi konularda eğitiyorsunuz?

Katılımcıların bu konudaki görüşleri şöyledir;

Katılımcı -1: “Arada bir meslek erbabı belirli seviyeye gelmiş, atak kişiliğe sahip işyeri sahiplerini okulda seminer vermeye çağırıyoruz. Öğrenci portföyüne bakıldığında teorik bilgisi yok ama işini düzgün, dürüst yaparak nasıl işyeri açılır söylüyoruz.”

Katılımcı -2: “Girişimcilik ile ilgili yüzeysel bilgiler veriliyor. Uygulamaya yönelik herhangi bir şey yapılmıyor.”

Katılımcı -3: “Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni olduğum için alanım itibariyle girişimcilikle ilgili herhangi bir eğitim vermiyorum.”

Katılımcı -4: “Girişimcilik ile alakalı eğitimimiz 9. Sınıftaki mesleki gelişim dersi ile başlıyor. En baştan öğrenciye başına geleceklerden bahsediyoruz elimizden geldiğince. Ancak müfredatta mesleki gelişim dersindeki modül dışında bir görev tanımlamamız maalesef yok.

Bununla beraber öğrenci eğitim sürecinin sonunda işyeri açma belgesi alıyor. Bu da öğrencide iş yeri açabilirim algısı yaratıyor. Eğer yeteri kadar da kendini yetiştirdiyse işyeri açıyor”

Katılımcı -5: “Girişimciliği ders olarak öğrencilerimize vermiyoruz. Ancak mesleki gelişim dersinin içerisinde konu olarak bahsediyoruz. Bu öğrencilerimiz zaten sektörde çalıştıkları, esnaf oldukları, işin içinde oldukları için fazla öğrencilerimize yüklenemiyoruz. Ekstra faaliyet yapmak istesek de örneğin fuara götürmek gibi izin almaları zor oluyor. Millî Eğitim Bakanlığı ile ilgili prosedürleri uygulamakta zor oluyor ancak önceki çalıştığım kurumlarda aktiviteler yapmıştık girişimciliği daha iyi kavrayabilmesi adına öğrencilerimizin.”

Katılımcı -6: “Zaman zaman mesleki eğitim merkezlerinde yetişmiş belli bir konuma gelmiş kişileri okulumuzda davet ediyoruz ve öğrencilere girişimcilik dersi veriyoruz. Önceki yıllarda girişimcilik diye bir dersimiz vardı şu an mesleki gelişim dersinin içerisinde veriliyor. Önceden mesleki gelişim dersi yoktu. Ama girişimcilik eğitimi daha çok verilebilir. Bunlar geleceğin usta ve zanaatkarları. Öğrenciler gelecekte patron olacaklar özellikle meslek odalarıyla ilgili bilgi veriyoruz odada genel sekretere ve

başkanları çağırıp meslek odaları ne işe yara görevleri neler gibi bilgiler veriyoruz. Bunun yanında arkadaşlarımızdan hukuk desteği alıyoruz. İş hukukundan, çalışan haklarından bahsediyoruz ve zaman zaman eğitim veriyoruz. Bu tür eğitimleri daha ziyade kalfa adayları ve ustalık eğitimine davet ediyoruz. İş yeri kiralama ya da satın almada nelere dikkat edilir öğrenciler onlarla ilgili zaman zaman bilgi veriliyor.”

Katılımcı -7: “Girişimcilik esasen apayrı bir alandır diyebilirim. Bir insanın mesleğindeki becerilerinin çok iyi olması, iyi bir girişimci olacağı anlamına gelmiyor. İki çok farklı alanlar ve girişimcilik çok önemli bir konu. Özellikle son sınıflarda profesyoneller tarafından ki bence ayrı bir alan olduğu için ayrı bir müfredatta yer alması gereken konulardan birisi, onları girişimciliğe hazırlayabilmek, bazı teknik detayları anlatabilmek adına. O yüzden bizim şu an ki vermiş olduğumuz eğitim ancak sözlü olarak edindiğimiz tecrübeleri aktarmak şeklinde sadece, mesleki gelişim dersin de de müfredatta girişimcilik ile ilgili konu var. O müfredata bağlı kalarak yardımcı olmaya çalışıyoruz. Onun haricinde pratikte çok daha farklı teknik konuların daha ehil insanlar tarafından verilmesi gerekiyor.”

Katılımcı -8: “Bizim kurumlarımızda öğrenciler haftanın 1 günü okulda bulunmakta ve girişimcilik ile ilgili sadece 9. Sınıfta mesleki gelişim dersinde bilgi verilmektedir. Buna ilave olarak meslek öğretmenleri olarak her fırsatta girişimcilik ile ilgili bilgilendirme yapmaktayız.”

Katılımcı -9: “Meslek derslerinde öğrencilerimize girişimciliğin önemi hususunda açıklamada bulunuyorum.”

Katılımcı -10: “Burada daha önce işletme bilgisi ve toplam kalite yönetimi dersleri vardı eski sistemde. Yeni sistemde mesleki gelişim dersinin içinde kısaca bir konu olarak verilmekte girişimcilik. Öğrencilerimiz piyasa ile iç içe oldukları için bazen onu iş yerindeki usta öğreticilerimiz onları girişimcilik olarak teşvik edip destekliyor. Okullarda mesleki gelişimin içinde modüler olarak geçiyor ama onu uygulamaya sokma konusunda aktif olamıyoruz. Ancak tavsiyelerimiz oluyor ara ara. Usta öğreticileri okulumuza çağırıyoruz ancak gelmiyorlar. Bugün mesela tam 14 işletmemden 2 kişi gelebildi özel sebeplerden dolayı. Gelen arkadaşlar mühendisler vardı alanımızla ilgili öğrencilere sunum yapabileceklerini söylediler. Okulumuzda onun dışında bir eğitim yok.”

Değerlendirme-2:

Eğitmenler girişimcilik konusunda Girişimcilikle ilgili eğitimlerin fazla olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcı -2 girişimcilik ile ilgili yüzeysel bilgilerin verildiğini dile getirmiştir. Katılımcı -4 ve Katılımcı -8 girişimcilik ile alakalı eğitimlerin 9. Sınıfta mesleki gelişim dersi ile verildiğini, Katılımcı -1 ve Katılımcı -6 ise girişimcilik konusunda başarılı kişilerin öğrencilere seminer verdiklerini belirtmiştir.

SORU-3: Mesleki Eğitim Merkezlerinde öğrencilere yönelik Girişimcilik uygulama ve eğitimlerini yeterli buluyor musunuz?

Katılımcılar kendilerine yöneltilen soruya şu cevapları vermişlerdir.

Katılımcı -1: “Yok o anlamda yeterli bulmuyorum. Şuandaki 9,10, 11 sınıfta okuyan öğrenciler girişimcilik anlamında akıl baliğ değiller. Henüz ustanın dediklerini yapıyorlar. Daha henüz ayakları yere basmadığı için. Tabi ara ara neler yapabilirler söylemlerde bulunuyoruz. Ama 12. Sınıf yani ustalık ve usta öğreticilik seviyesine geldiklerine yani yaşları biraz daha ilerlediğinde işte o zaman birtakım şeyleri empoze etmek lazım.”

Katılımcı -2: “Girişimcilik bir ders olarak okutulmaktan çok, bir dersin içinde modüller olarak okutulmakta olduğu için yeterli bulmuyorum. Ders olarak okutularak içeriğin genişletilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Katılımcı -3: “Gözlemlerimden yola çıkarak çok da yeterli olmadığını düşünüyorum. Öğrencilerden bazıları isteksizler ve kendilerine meslekleri konusunda çok güvenmiyorlar. Aslında hayatlarını bir hedefleri olmadan yaşıyorlar diyebiliriz. Bu uygulama ve eğitimlerin faydalı olabilmesi için öncelikle öğrencinin öğrenmeye açık olması ve kendine güvenmesi gerekiyor. Bu da her öğrenci için söz konusu olan bir durum değil.”

Katılımcı -4: “Hayır yeterli bulmuyorum. Zaten böyle bir eğitimimizde yok.”

Katılımcı -5: “Mesleki eğitim merkezi olduğumuz için yeterli bulmuyorum. Ama mesleki ve teknik anadolu liselerinde bu konuda daha olduğumuzu düşünüyorum.”

Katılımcı -6: “Şu an yeterli bulmuyorum. Artık ustalık eğitimi kavramı kalktı. 12. Sınıf olduğundan dolayı burada meslek dersleri konulmakta bir de sayıları çok az 12. Sınıfa devam eden öğrencilerimizin. Çok az öğrencimiz olmasından dolayı toplu bir eğitim

verebilme olanağımız yok. Konuşmacı davet edebilmek için 45-50 kişinin olması lazım. grup olmayınca birebir eğitim imkânımız olmuyor.”

Katılımcı -7: “Şu an da girişimciliğe yönelik bir uygulamamız olmadığı için yeterli bulmuyorum. Yeterli bulmuyorum derken zaten böyle bir eğitimimiz yok maalesef.”

Katılımcı -8: “Girişimcilik ile ilgili eğitimlerin yeterli olmadığını düşünüyorum fakat öte yandan bakarsak haftanın bir günü okula gelen öğrencinin Türk Dili ve Edebiyatı, Matematik ve Meslek derslerinden mahrum edilerek girişimcilik dersi verilmesini uygun görmem. Sadece Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin yerine mesleki gelişim dersi getirilmesini önerebilirim.”

Katılımcı -9: “Yeterli bulmuyorum.”

Katılımcı -10: Yeterli bulmuyorum. Girişimciliği uygulamalı olarak vermek gerekiyor. Bir işyeri açılıyorken neler gerekiyor, nasıl bir yol izleniyor gibi. Öğrenci bire bir öğrenmelidir.

Değerlendirme-3:

Eğitmenler mesleki eğitim merkezlerinde girişimcilik eğitiminin verilmediğini belirtmişlerdir. Katılımcı -1 ve Katılımcı -6 öğrencilerde girişimciliğe dair isteklerinin az olduğunu nispeten 12. Sınıf öğrencilerinde girişimcilik duygusunun başladığını belirtmiştir. Katılımcı -3 çoğu öğrencinin isteksiz ve hedefsiz olduğunu, Katılımcı -5 girişimciliğin mesleki eğitim merkezlerinden ziyade teknik liselerde geliştiğini belirtmiştir. Katılımcı -8 din kültürü dersi yerine girişimciliğe dair ders olmasının daha faydalı olduğunu ifade etmiştir.

SORU-4: Öğrencilerin girişimcilik potansiyelleriyle ilgili unsurların öneminden bahsedebilir misiniz?

Katılımcılar kendilerine yöneltilen soruya şu cevapları vermişlerdir.

Katılımcı -1: “Zekâ ayrı bir öneme sahip. Esnaf kafasının olması gerekiyor bireyde. Girişimcilikte herhangi bir atılım yapma istediğinde kişi zekâyı ön plana çıkarıp nereden ne geleceğini görebilmesi gerekiyor işte bu da liderlik vasfı. Bütün etkenler birbirine bağlıdır bakıldığında. Zekâ birinci sıradayken onu çalışkanlık takip eder. Sonra ise liderlik, fırsatları görme, kendine güven ve sonra başarma ihtiyacı. Ancak zekâ olmazsa olmaz.”

Katılımcı -2: “Öğrencilerin girişimci olabilmesi için zekâ, liderlik, çalışkanlık, fırsatları görme, kendine güven, başarıya ihtiyacı gibi potansiyellerin bir bütün olduğunu ve kişinin hepsini barındırması gerektiğinin önemli olduğunu düşünüyorum. Bunlara ek olarak yeniliklere açık, kültürlü, vizyon sahibi de olmaları gerekiyor.”

Katılımcı -3: “Ben en önemli unsurun kendine güvenmek olduğunu düşünüyorum. Öğrenci kendine güvenmedikten sonra çok zeki olsa çok çalışsa da bir yere kadar gidebilir. Bir yerden sonra bazı önemli adımları atmak için gerekli olan tek şey kendine güvenmektir.”

Katılımcı -4: “Girişimcilik cesaret gerektiren bir meziyettir. Çok fazla zekaya gerek yoktur. Hatta daha az zeki olanlar korkuları daha az oluyor ve daha çok girişimci olabiliyorlar. Tabi önceden bir çalışma yapması lazım, liderlik yapabilecek düzeyde olması gerekiyor. İşin ucunda para kazanmak olduğu için çalışkan olmadan bunu elde edebilmesi mümkün değildir. Sistemdeki eksiklikleri fark edip fırsatları da iyi değerlendirebiliyor da olması gerekiyor girişimci kişinin. Bakıldığında bütün unsurlar birbirine bağlı ve önemlidir.”

Katılımcı -5: “- Zekâ: Girişimcilik potansiyelinde ortalama bir zekâ seviyesine öğrencinin sahip olması gerekir. Bazı öğrencilerimizde bu potansiyel açısından aksaklık olduğu kanaatindeyim. Mesela zekâ geriliği, hiperaktivite gibi sorunu olan öğrenciyse onun iletişim ve girişimcilik açısından öğrenciyi bu durumu, bastırmakta olduğunu düşünüyorum. Çalıştığım kurumdaki öğrenciler sektörde aktif çalıştıkları için en azından para hesabı yaptıkları için zekâ olarak öğrencilerimizin sorun yaşadığını düşünmüyorum.

-Liderlik: Liderlik vasfı girişimcilik için gerekli olmadığını düşünüyorum. Liderlik özelliği yok diye girişimci olamazsın da diyemeyiz. Ortalama seviyede olan öğrencilerimizin de sektörde işyeri sahibi olduğunu görebiliyoruz. Ayrıca bizim çıraklık aşamasındaki öğrencilerimiz bulunmakta yaş olarak da ergenlik aşamasında oldukları için liderlik potansiyellerinden bahsedemeyiz.

-Çalışkanlık: Çalışkanlık önemlidir, her branş için söylüyorum hepsi el emeği sarf ederek çalıştıkları için ve hayatlarını bu el emeği üzerinden devam ettirdikleri için önemli bir potansiyeldir çalışkanlık girişimcilik için. Tembel insanın yapacağı iş değildir girişimci olmak. Bu yüzden çalışkan olmaktan başka yol yok.

-Fırsatları görme: Bu biraz analiz kafası istiyor. Ortalama zekâ gerektiren bir potansiyel. Girişimci insanın kıvrak zekalı ve öngörülü olması lazım. Mesleki eğitim merkezindeki öğrencilerimizin çalıştıkları kurumlarda bu özellikle ilgili desteklenmesi gerekiyor. Yanlarında çalıştıkları usta öğreticilerin öğrencinin özelliklerini fark edip yönlendirmesi gerektiğini düşünüyorum. Maddi olarak iyi durumda olan bireylere hizmet veren salonlarda çalışan öğrencilerimizin bu açıdan daha iyi olduğunu söyleyebilirim. Mahalle arasındaki bir işletmede çalışan öğrencilerimizin bunu görmesinin mümkün olmadığını söyleyebilirim.

-Kendine güven: Kişi kendine güvenecek ki öğrenci girişimci olsun. Aslına bakarsak şimdiye kadar saydığımız potansiyellerin hepsi beraber bir bütün. Zaten öğrenci kendine güvenmezse geride kalacaktır.

-Başarma ihtiyacı: Öğrenci kendini tatminden ziyade maddi karşılık bekleyecektir. Maddi açıdan başarılı olursa karşılığını alırım düşüncesinde mesleki eğitim merkezindeki öğrencilerimiz. Örneğin; işini iyi yapan bir kuaför olursam bunun maddi olarak dönütünü alırım düşüncesi ile bu ihtiyacını etkiler. İyiyi aramak iyiye yönelmek ihtiyacı hisseder.”

Katılımcı -6: “ -Zekâ: Girişimcilik zekadan ziyade şartlarla alakalı

-Liderlik: Bir yerde bir işin olabilmesi için lidere ihtiyaç var. Lider doğuştan oluyor sonradan lider olunmuyor. Bir sorun ya da sıkıntı varsa birilerinin bu işi çözmesi gerekiyor. Öncülük eden kişiye de lider diyoruz. Liderler sanayide olur, sınıflarda olur, futbol maçlarında olur, siyasette olur. Mutlaka lidere ihtiyaç vardır. Liderlik vasfı olmayanlar girişimci olamazlar. Çok iyi usta olabilir. Usta olmak ayrı girişimci olmak ayrı. Çok iyi ustadır, çok iyi iş yapar, arızayı bulur giderir ama baktığımız zaman müşteri ilişkileri zayıftır, işyeri idare edebilme, yönetebilme kabiliyeti yoktur. Bunlar işyeri açsalar da bir süre sonra batıyorlar. Komşu esnafla kavga ediyor, müşteri ile kavga ediyor yani o iş yürümüyor. En sonunda yine usta olarak başka yerde hayatına devam ediyor. Hem mesleki bilgi hem de sosyal ilişkiler son derece önemli liderlikte.

-Çalışkanlık: Çalışkan olmalı işyeri sahibi dediğimiz kişi. İnsanlar bunlara canlarını, mallarını, namuslarını emanet ediyorlar. Dünyanın en basit işi bile olsa işlerini iyi yapmak zorundalar. Baştan savma kesinlikle iş yapmamalıdır. Başarılı olmak istiyorlarsa çalışkan olmak zorundalar.

-Fırsatları görme: Hayatımızda elimize çok az fırsat çıkar. Bu fırsatları da zamanında iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Doğru zamanda doğru hamle yapmamız gerekiyor. Bu şekilde başarılı olabiliriz ve ticari anlamda kazancımız iyi olabilir.

-Kendine güven: Bir işi tekrar tekrar yaparsak o işte ilerleme şansımız var. Kendimizi ispat edebiliriz. İş tekrar edilip yapılmazsa başarılı olma şansımız yok. Çalışarak fırsatları arttırabiliriz, kendimizi geliştirebiliriz, başarılı olabiliriz. Kendine güvenin anahtarı çok çalışmaktır.

-Başarma ihtiyacı: İnsanlar hayatta başarılı olmak isterler. Bunun içinde çok çalışmamız ve kendimizi ispat etmemiz gerekiyor. Birey istekli olacak ki başarılı da olabilsin. Anne, baba ve çevrenin isteği değil önce birey kendi başarmak isteyecek.”

Katılımcı -7: “Girişimci olan insanın fırsatları görebilme kabiliyeti yüksek olmalı. Bu potansiyellerden birisi olmadığında girişimcinin bir ayağı boşa kalır. Ancak burada en önemli potansiyel girişimcinin fırsatları görebilmesidir. İkinci sırada ise zekayı koyabilirim. Tabi ki üçüncü sırada çalışkanlık bu üçü olduktan sonra gerisi geliyor zaten.”

-Zekâ Yıllar boyunca edindiğim deneyimler ve gözlemlerim sonucunda zeka faktörünün girişimcilik bakımından verdiğiniz seçenekler içinde 5. Sırada olduğunu düşünüyorum. Diğerlerinin önemi ve etkisini şöyle sıralayabiliriz:

-Liderlik 4.

-Çalışkanlık 3.

-Fırsatları görme 2.

-Kendine güven 1.

-Başarma ihtiyacı 6.

Katılımcı -9: “- Zekâ: Olmazsa olmaz bir özelliktir. Zeki olmayan kişi girişimci de olamaz.

-Liderlik: Liderlik ise önemli bir özelliktir girişimci olmak adına. Ama yeni liderler bulup girişimci liderler artırılabilir.

-Çalışkanlık: Birey bilinçli çalışmalıdır. Yoksa boşu boşuna çalışmanın girişimciliğe bir Faydası yoktur.

-Fırsatları görme: Belirli bir zeka seviyesine sahip kişi fırsatları görebilme yetisi olarak da yeteneklidir. Ve girişimcilik açısından olmazsa olmazlardan biridir.

-Kendine güven: Kendine güven evet önemlidir lakin tek başına işe yaramaz bilgi sahibi de olmalı ki kişi kendine güvenini daha verimli kullanabilsin.

-Başarma ihtiyacı: Her birey başarmak ister bir şeyleri ama girişimci kişi belirli bir bilgi birikimini yapmak istediği şey ile geliştirirse bu hedefe daha rahat ulaşır. Bu potansiyeller birbirleri ile bağlantılıdır.”

Katılımcı -10: “Birinci sırada başarma ihtiyacının olduğunu düşünüyorum. Zekâ girişimcilik için çokta üst seviyede tuttuğum bir potansiyel değil. Çalışkanlık önemli çünkü harekete geçecek yapı olması gerekiyor. Önce kişi hayal edebilmelidir. O motivasyonu sağlamalı ve çok çalışmalı çünkü başarıyı zekâ değil irade belirliyor. Bir de kendine güven çok önemli maalesef aileler çocukların başarı ve özgüvenlerini çok fazla etkiliyor. Bir şeyi başarıp başaramamak önemli değil, harekete geçmek, hata yapabilmek ve hatalardan doğruları bulabilmek önemlidir. Okuduğum bir yazıda başarıyı nasıl ettiğini soruyorlar birine, Hatalarından ders çıkararak olduğunu belirtiyor. Yani gençlerimizin çalışma alanlarında ailelerimizin hata yapmalarına izin vermesi lazım. Tabi çok”

Değerlendirme-4:

Eğitmenler girişimcilikte en önemli vasıfların zekâ, kendine güven ve cesaret olduğunu belirtmiştir. Katılımcı -4 girişimcilik için zekanın önemli olmadığını belirtirken Katılımcı -5 liderliğin girişimcilikte belirleyici olmadığına işaret etmiştir. Katılımcı-10 başarma ihtiyacının en önemli konu olduğunu belirtmektedir.

SORU-5: Girişimcilikte risk üstlenmenin öneminden bahsedebilir misiniz?

Katılımcı -1: Ticarete atılım yapacaksan mutlaka onun eksilerini de düşüneceksin. Ama çokta fazla şurada zarar ederim şöyle yaparsam psikozuna girerse birey hiç atılım yapamaz. O yüzden böyle yaparsam bu durumu bertaraf edebilirim, dolayısıyla şurada şöyle kazanımlar elde ederim düşüncesi ile hareket edersen o riski de ortadan kaldırmış olursun. Mutlaka, mutlaka her işte bir risk vardır. Ama önemli olan onu göze alıp bir atılım yapmak gerekir. Yaşamın tamamı risk. İlk hayata atıldığında birey evleniyor bu bile bir risk.

Katılımcı -2: Girişimcilikte risk almadan kazanmak pek de mümkün görünmüyor. Aldığımız riskler oranında başarıyı artırıyor veya azaltıyoruz.

Katılımcı -3: Risk almak ile girişimcilik hemen hemen aynı anlama geliyor bence. Kendi işinizi başlatmak pek çok riski de göze almanızı gerektiriyor. Paranızı, zamanınızı ve kariyerinizi riske atmanız gerekebilir. Zaten girişimci de bu gibi riskleri alabilen kişidir.

Katılımcı -4: Risk üstlenme cesaret ister ve her işletme batma, ilerleyememe düşüncesiyle başlar. Risk üstlenmezsek istediğimizi de elde edemeyiz.

Katılımcı -5: Zaten girişimci olabilmek için olmazsa olan şey risk alabilmektir. Memur kafasında olursan risk almana gerek yokken girişimci olabilmek istiyorsan risk alabilmek temel kuraldır. Risk hiç bilmediğin denize atlamak gibi bir şeydir. Bir sürü faktör vardır girişimciliği etkileyen, riski etkileyen çünkü insan sosyal bir varlıktır. Bunun içinde aile kavramı var, hayatını idame ettirme var, sorumluluk var bu yüzden çitasını yüksek tutarsa kişi iyi yerde olmayı hedeflediyse bunun için risk almakta sakınca göreceğini zannetmiyorum. Şartlarını, maddi imkanlarını, çevresini, düşüncelerini, araştırmalarını buna göre ayarlayacaktır. Bu sebepten risk üstlenmek çok önemlidir.

Katılımcı -6: Hayat düz bir yol değil. Zaman zaman inişleri ve çıkışları var. Her iş yeri kuran başarılı olacak diye bir şart yok. Bazı işletmeler var uzun kar peşinde koşuyorlar hemen biz bir an önce büyüyelim gelişelim diyorlar. Bu tür işletmeler maalesef batmaya mahkûm onun için kademeli bir şekilde bireyin merdivenleri birer birer çıkması gerekiyor. Birden zengin olalım derslerse maalesef iflas etmeleri kaçınılmaz. Girişimci olabilmek için risk almaları lazım. Risk olmadan başarılı olmak mümkün değil. Yani balık tutmak istiyorsak mutlaka üstümüzün ıslanması gerekiyor. Üzerimiz ıslanmazsa maalesef balık tutma imkânımız yoktur.

Katılımcı -7: Girişimci demek zaten başlı başına risk alan kişi demek, dolayısıyla girişimci risk almadan olunmuyor. Olmazsa olmaz risk alamana ve cesareti olmayan insandan zaten girişimci olması da beklenemez.

Katılımcı -8: Günümüz hayat koşulları içinde risk üstlenmenin büyük bir karar olduğunu düşünüyorum. Zira geçindirmeniz gereken bir aileniz varsa risk üstlenmek oldukça zor, özellikle çocukların bile aile ekonomisine katkı yapmak durumunda kaldığı koşullarda risk almak en son seçenek olur. Önemine gelirsek tabii ki girişimcilik için risk üstlenme

kaçınılmaz olarak önümüze çıkıyor. Her girişimcilik faaliyeti özünde risk üstlenmeyi barındırır. Risk almadan yapılan girişimcilik zaten girişimcilik değil yatırımcılıktır.

Katılımcı -9: Risk üstlenmek girişimcilik için önemi büyüktür. Lakin oluşabilecek olan riskleri iyi tanımlamak gereklidir. Riski en alt düzeye düşürmek için ise belli bir bilgi birikimine sahip tecrübeli olmak gerekir.

Katılımcı -10: Borçlanma miktarı önemli ama ne kadarını geri alabileceğimiz aslında bunu düşünmek lazım risk alırken. Risk alabilmek için ileriye ön görebilmek gerekiyor. Evet risk üstlenmek çok önemli lakin önümüzü, ileriye düşünerek üstlenmelidir. Girişimci riskleri üstlenmesi lazım yoksa kazanamaz zaten.

Değerlendirme-5:

Eğitmenlerin hepsi girişimcilikte risk almanın olmazsa olmaz bir faktör olduğunda birleşmişlerdir. Katılımcı -6 girişimciliğin önemini vurgularken aynı zamanda kısa sürede büyük karlar hedeflemek gibi risklerin tehlikesine dikkati çekmiştir. Katılımcı -9 risk almak kadar bilgi birikimin de önemli olduğunu belirtmiştir. Katılımcı -10 ise risk almada ileriye görebilme yeteneğinin önemine vurgu yapmıştır.

SORU-6: Eğitimlerinizde Yenilikçilik ve yaratıcılığın önemiyle ilgili faaliyetler yapıyor musunuz?

Katılımcı -1: Kendi branşında müfredatta olmayan birtakım materyaller kullanarak bu anlamda teknolojik olarak yeni bir şeyler göstermeye çalışıyoruz.

Katılımcı -2: Derslerde öğrencilerimize mümkün olduğu kadar yenilikleri takip etmeleri konusunda destek veremeye çalışıyoruz. Yaratıcılıklarını geliştirmeleri için sosyal medya ve kurs vb. faaliyetleri takip etmeleri konusunda tavsiyeler veriyoruz.

Katılımcı -3: Hayır, yapmıyorum.

Katılımcı -4: Otomotiv sektörünü başından sonuna yenilikleri takip ediyorum. Bir faaliyet yapmaktan ziyade öğrencilerimizle bu konular ile ilgili konuşmalar yapıyoruz. Yenilikle alakalı sektörde ne varsa yeni sistemlerle alakalı bilgi veriyoruz. Oluşabilecek olumsuz durumları da nasıl çözebilecekleri ile ilgili de bilgi veriyoruz. Örneğin; Motor tamirinde ki yenilikler neler ve oluşabilecek sorunlar ve nasıl çözülebileceği gibi. Yaratıcılıkla ilgili ise bir çalışma yapılmıyor.

Katılımcı -5: Bizler artık tam bir internet çağındayız. Bu sebepten öğrenciler her bilgiye rahatlıkla ulaşabiliyorlar. Kendi merak ettikleri bir şey varsa elinde bir dünya var zaten hemen istediğine ulaşabiliyor. Yenilikleri benden daha iyi takip ediyor. Branşım için söylemek gerekirse öğrenci yenilikçi ve yaratıcı fikirlere kendi ulaşabiliyor. Mekanik olarak çabuk öğrenebildikleri için biz öğretmenlere sıra gelmiyor. İnternet biz öğretmenlerin görevini üstlendi de diyebiliriz. Biz öğretmenler bile bak internette daha fazla biliyor benden diyoruz. Ayrıca bizim branşımız çok geniş ve sürekli gelişen bir alan her bilgiye vakıf olmamız mümkün değil. Bu sebepten bizler yenilik ve yaratıcılık olarak önce yönlendirme yapabiliyoruz. Ekstra bir faaliyet yapmıyoruz.

Katılımcı -6: Mesleğimizle ilgili zaman zaman yapılan yenilikleri öğrencilere tanıtıyoruz. Bizim otomotiv ile ilgili fuarlar kataloglarımız var maalesef fuarlara götürme imkânımız olmuyor. Ama internetten, sanal alemden yeni çıkan araç modelleri vb. izletiyoruz ve bilgilendirme yapıyoruz. Meslekleri ile ilgili yayınları takip etmelerini istiyoruz. Öğrencilerin ufkunu açmamız gerekiyor. Bu araç ve cihazları yapanlar nasıl yapıyorsa biz niye yapmayalım, çalışma ve azimle bizim öğrencilerimizin de yaptıkları kullanılabilir.

Katılımcı -7: Burada öğrencileri birbirleri ile rekabet içinde değil de hayatla rekabet etmeleri konusunda bir katkımız oluyor. Diğer açıdan rekabetçi olmaları için bir yönlendirme yapmıyorum.

Katılımcı -8: Eğitim programlarının güncel piyasa bilgilerini içermesi mümkün değil, yeni bir uygulamanın tespiti, programının hazırlanması, uygunluk onayının alınması, yaygınlaştırılarak eğitimci kullanımına sunulması en hızlı şekilde bile yapılırsa bir yılı buluyor. O zamana kadar da yeni dediğiniz uygulamanın yeniliği kalmadığı gibi sistem bunu uygulatan kadar daha yeni bir uygulama çıkıyor. Bizler eğitim programına bağlı olmak durumundayız fakat bunun yanı sıra olabildiğince edindiğimiz yeni bilgileri öğrencilerimize aktarıyorum. Çeşitli işletmelerde çalışan öğrencilerimizin iş yerlerinde gördükleri güncel uygulamaları okulda birbirleri ile paylaşmalarını sağlayarak yeni uygulamaları yaygınlaştırmaya çalışıyorum.

Katılımcı -9: Evet, yaratıcı örnekleri sınıf ortamında öğrencilerim ile paylaşıyorum.

Katılımcı -10: Örnek vermek gerekirse okuldaki atölyemizdeki çalışma alanını öğrencilerimiz ile hayal edip dizayn ediyoruz. Okulumuzda yeterli malzememiz olmadığı

için öğrencilerimizden malzeme istiyoruz ve hep birlikte hayal edip birlikte atölyemizi yaratıyoruz. Kendi branşımızla ilgili yenilikleri takip edip okulda öğrencilerimizle paylaşıyorum. Ama zaman sıkıntısı olması sebebi ile öğrenciler ile pek etkinlik yapamıyoruz. Yaratıcılıkla ilgili olarak ise öğrencilerimize ev ödevleri veriyorum. Örneğin iki öğrencim çalışmış azmetmiş kendileri küçük bir elektrik motoru icat ettiler. Okul müdürümüz de onları teşvik için yüz TL hediye çeki verdi. Branşımız adına ufak çaplı çalışmalarımız oluyor.

Değerlendirme-6:

Eğitmenler genel olarak yenilikçilik ve yaratıcılık konularında fazla bir şey yapamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı -1 müfredat haricinde eğitim materyali sağladığını, Katılımcı -2 yenilikçiliği takip etmeleri konusunda öğrencilere tavsiyelerde bulunduğunu ifade etmiştir. Katılımcı -4 öğrencileri otomotiv sektörüyle ilgili gelişmelerden haberdar ettiğini, Katılımcı -6 fuarlarla ilgili katalogları paylaştığını belirtmiştir. Katılımcı -8 ise eğitim sisteminin çok yavaş olduğunu yeni diye tanıttıkları uygulamaların artık eski sayıldığını ifade etmiştir.

SORU-7: Öğrencilere rekabetçi fikir üretmeleri konusunda desteğiniz oluyor mu?

Katılımcı -1: Öğrenciler sınıfta birbirleri ile bir yarış halinde sınıfta, ben de bunu hissettiğimde bu durumu destekliyorum. Ortaya yeni bir şey çıkması için ama her zaman olmuyor.

Katılımcı -2: Öğrencilere rekabetin sektörde başarılı olabilmek için gerekli olan etmenlerden biri olduğunu, rekabetin olmadığı yerde her şeyin vasat olacağı konusunda bilgilendirme yapıyoruz.

Katılımcı -3: Hayır

Katılımcı -4: Otomotiv sektöründe farklı farklı 20-25 tane dal var. Bizim okulumuzdan mezun olan öğrencimiz bu dallarda ayrı ayrı çalışabiliyor. Böyle bir durumda da kendi aralarında rekabet söz konusu oluyor. Öğrencileri de sözlü olarak şöyle yaparsanız böyle olur gibi durumları izah ediyoruz.

Katılımcı -5: Fikir alışverişinde bulunmaları konusunda destekliyoruz. Sınıf içerisinde motamot ders işlemek dışında sohbet ettiğimiz zamanlar oluyor ve birbirlerine fikir üretmeleri konusunda elimden geldiğince destekliyoruz.

Katılımcı -6: Rekabet önemli günümüzde aynı işi yapanlar arasındaki mücadeleye rekabet diyoruz. Rekabet olursa bir yerlere gelebiliriz. Rekabet ettiklerimizden bir adım önde olmamız gerekiyor. Öğrencilere zaman zaman derslerde örnek veriyoruz. Örneğin bir tamirhanede de müşterileri rahatça bekleyecekleri yer olması gerekiyor. Birtakım ikramlar yapılabilir, WF hizmetleri gibi. Zaman değerli malum işyeri ve evden araçların alınması gibi hizmetler verirlerse rakiplerinden birkaç adım önde olabilirler. Ama ben onu yapmam bunu yapmam derlerse müşteri kaybına uğrarlar.

Katılımcı -7: Burada öğrencileri birbirleri ile rekabet içinde değil de hayatla rekabet etmeleri konusunda bir katkımız oluyor. Diğer açıdan rekabetçi olmaları için bir yönlendirme yapmıyorum.

Katılımcı -8: Değişik fikirlerle gelen öğrencilerimize destek oluyoruz tabi ki onun haricinde özellikle ayrı bir çalışmam yok.

Katılımcı -9: Sınıf ortamında elimizden geldiğince rekabetçi fikir üretmeleri konusunda katkıda bulunuyorum.

Katılımcı -10: Evet oluyor. Mesela benim hayal ettiğim her şeyi yapabilme gibi bir özelliğim var. Tabi kendi maddi ölçülerimde oluyor bu. Hayal ettiğiniz her şeyi bir kâğıda yazın, çizin diyorum öğrencilerime ve bunu hayata geçirmeyi bana bırakın diyorum. Öğrenciler arası fikir yarışmaları yapıyoruz ve sınıf ortamında rekabetçi bir fikir üretme arayışına giriyorlar.

Değerlendirme-7:

Eğitmenlerin çoğu girişimcilikte rekabetin önemli olduğunu vurgulayıp öğrencileri bu konuda ellerinden geldiğince bilgilendirdiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı -6 rekabet etmede hizmet kalitesinin önemli olduğunu vurgularken Katılımcı -10 rekabetçiliğin önemini anlatmak için sınıflarda fikir yarışmaları düzenlediğini belirtmiştir.

SORU-8: Öğrencilere eğitim sonrası girişimcilik desteği sunuyor musunuz?

Katılımcı -1: Birtakım telkinlerde bulunuyorum yön belirlemeleri adına ama talep olmadığı sürece ekstra bir faaliyet yapmıyoruz.

Katılımcı -2: Öğrencilere eğitim sonrasında herhangi bir girişimcilik desteği sunmuyoruz.

Katılımcı -3: Hayır.

Katılımcı -4: Talepler doğrultusunda girişimcilik desteği sunuyoruz. İşletme açması için teşvik ediyoruz mezun öğrencimizi. Şurada şu işletmeler var gidip birlikte bakalım bir yerden başla gerisi gelecektir diyoruz.

Katılımcı -5: Talep gelirse elimizden geldiğince destekte bulunuyoruz. Kişi bize ihtiyacı bildirmeden bir şey yapmıyoruz ancak kişi gelip ne yapabilirim konusunda bize ihtiyaç duyarsa destekliyoruz. Ancak bu şekilde başvuran olmazsa böyle bir biz hizmet sunmuyoruz.

Katılımcı -6: Öğrencilerimiz genellikle vefalı oluyorlar. Arıyorlar kendilerinden haber, bilgi veriyorlar. İşyeri açmak isteyenler için bazı imkanlar var KOSGEP desteği olabiliyor yine çok düşük faizli banka kredileri olabiliyor bunlardan destek alabileceklerini söylüyoruz. Çok düşük faizli geri ödemesi zamana yayılmış krediler alabiliyorlar. Öğrencileri bu konularda zaman zaman aydınlatıyoruz. Tabi soran olursa. Sormayanlara herhangi bir bilgilendirme maalesef yapamıyoruz.

Katılımcı -7: Böyle bir görev tanımlamamız olmasa bile mezun öğrencimizden talep gelirse elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Katılımcı -8: Bu şekilde destek ihtiyacı olan öğrencilerime kendi bilgi ve deneyimlerim ölçüsünde destek olmaya çalışıyorum.

Katılımcı -9: Evet eğitim sonrası girişimcilik desteği sunuyorum kendi imkanlarımla. Örneğin işletme açan mezun öğrencilerimi işyerlerinde ziyaret edip fikir alışverişinde bulunuyorum. Ama bu konuda tabi bir görev tanımlamamız yok.

Katılımcı -10: Yönlendirmeler yapıyoruz. AB, Teknopark, İŞKUR, Dünya Bankası gibi bazı projeler var. Projeler hakkında öğrencilerimizin maalesef bilgisi yok bu yüzden yönlendirmelerde bulunuyoruz. Talep olduğu takdirde tabi ki de. MEB' in AB proje koordinatörlerini okuldan mezun olan öğrencilerimize bir eğitim vermeye davet etmiştik ve bilgilendirmiştim.

Değerlendirme-8:

Eğitmenlerin çoğu eğitim sonrası öğrencilere destek programının olmadığını ama talep gelmesi durumunda ellerinden geleni yaptıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı -6-10 öğrencilere işletme açılması konusunda ne tür teşviklerin olduğunu öğrencilere anlattığını

ifade etmiştir. Katılımcı -9 mezuniyetten sonra işletme açan öğrencileri ziyaret ettiğini belirtmiştir.

SORU-9: Sizce öğrencilerin girişimciliklerini engelleyen sebepler nelerdir? Kısaca Bahsedebilir misiniz?

Katılımcı -1: Tabi ki de maddi anlamda sıkıntı çekmeleri. Başarısızlık korkusu pek fazla etken olmuyor. Bir işe atılım yapmak için acaba kazanabilir miyim korkusu oluyor. Ama başarısızlık korkusu demeyelim buna. Piyasada tutunabilir miyim korkusu diyebiliriz. Ayrıca belirtmek gerekirse bir işe başladığında onun altından kalkabilecek kişilik yapısında öğrencilerimiz var. Onlar zaten bu işe atılmak istiyor bir şeyler yapmak istiyor onun için başarısızlık korkusu ikinci planda. Ben bir şekilde hallederim diyor ama gerekli finansman yok diyor işi yaparım ama destek yok diyor öğrenci.

Katılımcı -2: Öğrencilerimizin girişimcilik konusunda engelleyen sebeplerin başında maddi boyutu ele almak gerekiyor. Genellikle öğrencilerimiz maddi açıdan seviyesi düşük ailelerden geliyor. Bu durum bir işletme açma konusunda öğrencilerimizi etkiliyor. Bunun dışında başarısız olma korkusu, kendini yeterli görmemeleri, kendine güvensizlik gibi kişisel özellikler de iyi bir girişimci olabilme yolunda öğrencilerimizi etkiliyor.

Katılımcı -3: Gelir güvencesinin olmayışı, başarısızlık korkusu, girişimcilik için kişilik özelliklerin yeterli olmaması. Öğrencilerin girişimciliklerini engelleyen pek çok sebep var. Kiminin maddi imkânı yok, kiminin bu konuda bir gayreti veya isteği yok kiminin de ne yapacağı konusunda bir fikri yok.

Katılımcı -4: Sabit fikirli olmaları onları çok engelliyor. Ailesi olan bireylerde riske girmeye korkup ekonomik kaygılar içinde olabiliyor. Belirli gelire sahip olması gerektiği için. Başarısızlık korkusu ise tabi ki var. Kişi kredi çekerek işe başlıyor çoğunlukla ya ödeyemezsem krediyi korkusu oluyor. Sabit fikirli derken hemen çok kazanmaya çalışıyor aslında uzun yolu seçip az malzeme ile uzun yolu seçip yavaş yavaş büyütebilir.

Katılımcı -5: Desteklenmeleri, ailenin mevcut durumu, çalıştıkları kurum ya da işletmelerin onları desteklemesi gerekiyor. Çevre ve yeteneğin de girişimcilik engellediğini söyleyebiliriz.

Katılımcı -6: Başarısızlık korkusu oluyor. Ben dükkân açıp müşteri bulamazsam, kiramı ödeyemezsem, SGK ve vergi borcum olur diye çekinceleri oluyor. İstanbul büyük bir

metropol kendine göre iyi tarafları da var riskli tarafları da. Bu dengeyi iyi ayarlamaları gerekiyor. Kendine iyice güven geldikten sonra iyi işyeri bulduktan sonra tabii ki işlerini kurabiliyorlar. Başarısızlık korkusu ve bu korku sonrası gelen ekonomik yetersizlikle ve zor durumlar girişimciliğe engelleyen sebepler.

Katılımcı -7: Hepimizin de yaşadığı kendine güvensizlik ve başarısızlık konusu sayılabilir. Burada bir şeyler yapmak isterse birey ekonomiyi düşünmüyor. Önemli olan cesaret gösterip, başarılı olabilmeleri. Çok başarılı insanlara bakın hemen hemen hepsi sıfırdan gelmiştir.

Katılımcı -8: Girişimciliğin önündeki en büyük engel mevcut geliri kaybetme korkusudur. Maaşlı olarak çalışırken az da olsa alacağınız ücret bellidir. Bu ücretin en az 3-4 ay belki bir yıl olmayacağını riskini göze almak lazım, bunun için de yeterli maddi birikim sahibi olmanız gerekir, bizim öğrenci potansiyelimiz içinde bu imkana sahip öğrenci yok denecek kadar azdır. Bunları aştığımızı düşünerek seçeneklere gelirsem, öncelikli engel gelir güvencesi olmayışı, sonra başarısızlık korkusu ve kişilik özellikleri diyebilirim.

Katılımcı -9: Yeterince bilgi birikimine sahip olmamaları, yasal zorluklar sayılabilir. Basit bir işte bile yasal anlamda bir sürü engel çıkabiliyor. Bu da bireyi bir noktada girişimci olma konusundaki hevesini kaçırıyor diyebilirim.

Katılımcı -10: En başta eğitim sistemi var. 4+4+4' ler halen var sistemin içinde ama bu süreç devam ederken atölyeler kuruluyor. Kendini donanımlı hissedebilmek için başarılı olacağı mesleği seçmeleri lazım. Öğrenci kendi mesleğini kendi seçemiyor. Aileler çocuklarını beyaz yakalı olmak yolunda etkiliyor maalesef. Anadolu ve fen liselerine yönlüyor çocuklar bizim gibi mesleki eğitim merkezi, meslek lisesinde öğrenciler çok azaldı ve sektörün arz ve taleplerini karşılayacak öğrenci bulamıyoruz. Bize gelen öğrencilerde başarı seviyesi düşük öğrenciler oluyor. Ekonomik açıdan iyi durumda olmuyor öğrencilerimiz. Yani hiçbir şeyi olmayan insanın kaybedecek neyi olabilir ki. Bizim öğrencilerimiz emek ve iş gücünü sattıkları için çokta önemli bir etken değildir gelir durumu.

Değerlendirme-9:

Eğitmenler girişimciliğin önündeki engellerin başında maddi sıkıntı ve başarısızlık korkusunun geldiğini belirtmişlerdir. Katılımcı -3 kişilik özelliklerin de girişimcilikte engel olduğunu belirtirken Katılımcı -5 çevrenin etkisine dikkati çekmiştir. Katılımcı -9

yeterince bilgi birikiminin olmamasını ve yasal zorlukları en büyük engel olarak görürken Katılımcı -10 eğitim sisteminin de girişimciliğe engel olduğunu belirtmiştir

SORU-10: Sizce ülkemizde yeterli düzeyde girişimci yetişiyor mu? Yetersiz görüyorsanız sebeplerinden kısaca bahsedebilir misiniz?

Katılımcı -1: Aslında son yıllarda girişimcilik anlamında birtakım seminerler, bunu teşvik eden basın yayın organlarında bir atılım var ama tabii ki girişimciliği ön plana çıkarmak için üretim söz konusu yani hele bir de öz üretim gerekiyor. Maalesef bu da yeterli düzeyde değil öz üretimimiz. Bunun sebebi hazır tüketim bu tür şeylere yatırımın zayıf kalması. İnsanlar çok şey yapmak istiyor tarım da hayvancılıkta, sanayi de ama giderleri çok fazla. Gelir gider dengesinde makas çok geniş.

Katılımcı -2: Yeterince girişimci yetişmiyor. Yetersizliğin sebepleri ülkede istikrarın olmaması, ekonomik sebepler ve kişisel sebepler sayılabilir.

Katılımcı -3: Yetişmiyor diye düşünüyorum. Bizim insanlarımız çok da risk almayı seven insanlar değiller. Genellikle ailelerimiz tarafından garantici bir şekilde yetiştiriliyoruz. Ayrıca okullarda da bu konuda yeterli teşvikin yapılmadığını düşünüyorum.

Katılımcı -4: Hayır, yeterli girişimci yetişmiyor ülkemizde. Bunun sebebi ise başarısızlık korkusudur diyebilirim.

Katılımcı -5: Avrupa Birliğinden alınan KOSGEB'ler, projeler örnek gösterilebilir. Ama tam olarak yeterli seviyede girişimci yetiştirmeyi desteklediğini düşünmüyorum. Ülkenin ekonomik durumu büyük etken bu duruma. Girişimci insan elbet bir şeyler yapmak ister ama kişinin de hayatını idame ettirmesi için belli bir gelir gücüne sahip olması gerekiyor. Mevcut ekonomik durumumuzun iyi olmadığını düşünüyorum. Bu sebepten girişimci az yetişmekte diyebilirim.

Katılımcı -6: Yeterli girişimci yetişmiyor. Bazıları baba mesleğini devam ettirebiliyor. Üçüncü nesile geçildiğinde alakasız bir branşlara yönlenebiliyor. Sanat tarihi, tiyatro, sinema gibi. Risk alanlar da devamlılık gösteremiyor. Bizde kurumsal şirketler hiç yok denecek kadar az. Ortaklık anlayışını devam ettiremiyorlar. Motorlu araçlarda da yan sanayi ve yedek parça üretmekten daha ileri gidemiyoruz. Kendimiz parçaları toplayıp bir araç yapamıyoruz.

Katılımcı -7: Kişisel görüşüm ülke olarak boş olduğumuzu düşünmüyorum. Yeterli girişimci kişilik var. Devletin sunduğu çok iyi fırsatların olduğunu düşünüyorum. Düşük faizli krediler vb. gibi.

Katılımcı -8: Yeterli girişimci adayı yetiştiriyoruz hatta bizim mezun ettiğimiz her öğrencinin hedefi girişimci olmak. Sorun girişimci adayı yetiştirmekte değil girişimciye uygun olanak sunmaktadır diye düşünüyorum. Çeşitli projelerle, devlet destekleri ile girişimciliğin teşviki yapılıyor fakat bu teşviklerin şartları o kadar karmaşık ki teşviki alabilmek için özel kurumlara para ödeyerek aracılık yaptırmak zorunluluk oluyor. Bu da girişimci adayının isteğini ortadan kaldırıyor.

Katılımcı -9: Yetişmediğini düşünüyorum. Eğitim sisteminde girişimci ruh verilmemektedir. Ayrıca ülke yasaları girişimci için yeterince kolaylık sağlamamaktadır.

Katılımcı -10: Yeterli derecede girişimcimiz yok. İyi ustalarımız var yetişmekte lakin girişimcimiz yok. Çünkü her ikisi çok farklı şeyler. Örneğin, Elazığ'da Sezgin Ustamız var. İyi bir usta ama yöneticilik anlamında eksiklikleri olduğu için yürütemiyordu. Fabrikaları da ön görüsü yüksek olmadığı için batıyordu. Uzun zamanda mesleki eğitimde ciddi sorunlar yaşadık. Aksaklıklar sebebi ile aileler mesleki eğitimden soğudu. Aileler üzerinde algıyı değiştirmek çok güç ve şuan elaman bulamıyor şirketler. Aile bunun sebebi ama Girişimcilik yetiştiremememizin sebebi budur.

Değerlendirme-10:

Eğitmenlerin çoğu ülkemizde yeterince girişimci çıkmadığını ifade etmişlerdir. Katılımcı -1 maliyetlerin fazla olduğunu belirtirken Katılımcı -2 ülkemizde istikrarsızlık ve ekonomik sıkıntılar nedeniyle girişimcilerin fazla yetişmediğini belirtmiştir. Katılımcı -7 ülkemizin girişimcilik için yeterince destek verdiğini vurgulamıştır. Katılımcı -8 ülkemizde girişimcinin çok olduğunu fakat bunun için uygun ortam olmadığını dile getirmiştir. Katılımcı -10 girişimci ile usta kavramlarının farklılığına dikkati çekmiştir.

SORU-11: Girişimci olmak isteyen gençler için tavsiyeleriniz nelerdir?

Katılımcı -1: Öncelikle bu işi başarırım, kazanırım anlamında özgüvenin olması gerekiyor. Eğer özgüveniniz varsa, sizlerde bu hedef cevher var görüyorum hadi bre bismillah diyorum.

Katılımcı -2: Girişimci olmak isteyen gençlere mesleklerinde en iyisi olmalarını tavsiye ederim. Bunun yanı sıra yenilikleri takip eden, gelişime açık, okuyan, üreten bireyler olmalarını, rekabet duygusunu geliştirerek, cesur girişken davranarak risk almalarını da tavsiye ederim.

Katılımcı -3: Gençlere şunları söyleyebilirim: Girişimci olmak için diplomanızın, paranızın, çok yüksek bir IQ'nuzun ve hatta şahane bir fikrinizin olması gerekmez. Tek yapmanız gereken kendinizi geliştirmek ve yeterli seviyeye geldiğinizde bazı riskler almak. Ayrıca bir girişimcinin sahip olması gereken en önemli özelliklerden biri de kararlılıktır. O yüzden asla pes etmeyin ve durmadan çalışın.

Katılımcı -4: Gözü karatmaları lazım, risk almaları lazım başka türlü olmaz bu iş. Gerçekten kendine güveniyorsan, ben bu işi yaparım diyorsan gir işe hiç düşünme. Tabi ki ön çalışma fizibilitesini yaparak.

Katılımcı -5: Öncelikle her işin bir çıraklık yani tecrübe gerektirmekte. Öğretmen beş sene dolmadan ben öğretmen oldum diyemediği gibi. Bizlerde işi kavramak için en alt kademededen başladık. Bir işi iyi kavraman için tecrübe gereklidir. İş iyi bilmeli kişi en ince ayrıntısına kadar. En pis işine kadar bilmeli ki yarın bir gün onu yapabilsin, yaptırabilsin. İkisi de birlikte. Önce iş içinde iyice pişmesini, maddi olarak kendini hazırlamasını, piyasa ve yenilikleri iyi takip etmesini, güzel bir ekip kurmasını tavsiye edebilirim.

Katılımcı -6: Korkmasınlar, ticaret cesaret diye bir atasözümüz var. Yine Peygamber Efendimiz (S.A.V) bir hadisi şerifi var "Rızkınızı ticarete arayınız" diye. Memuriyetten ziyada biz onların ticaret ve zanaatkar erbabı olmalarını istiyoruz. Mücadele edelim, mücadele edersek hedeflerimize ulaşabiliriz. Boş durursak hedeflerimize ulaşmamız mümkün değil. Hayat bisiklete binmeye benzer. Pedala bastığımız sürece ayaktayız, pedala basmazsak hemen düşeriz. Onun için mücadele etmek, çalışmak zorundayız.

Katılımcı -7: Sadece kendine güvensinler diyorum. Başka da bir şey yok.

Katılımcı -8: Girişimciliğin daralması kişisel sorun olmaktan çok toplumsal bir sorun olmaya doğru gidiyor. İnsanlar temel ihtiyaçlarını karşılayacak işletmelere ulaşmakta zorlanıyor. İşletme sayısının az olması rekabeti engelleyip fiyat artışına neden oluyor. Bu hususta devlet de çeşitli tedbirler alıp, değişik teşvik programları yayınlıyor. Gençlere özellikle devlet teşviklerini takip etmelerini öneririm. Ayrıca başka birinin geçimini

üstlenme durumunda değilse, böyle bir sorumluluk altına girmeden önce kendilerine ait küçük bile olsa bir işletme açmalarını tavsiye ederim.

Katılımcı -9: İşletmecilik ile ilgili kitaplar okumalıdır, girişimci insanlar ile tanışmaları ve onların başarı, başarısızlık hikayelerini dinlemeleri, ufak çaplı denemeler yaparak piyasayı tanımaları, insan ilişkileri ve pazarlamayı öğrenmeleri, muhasebe-maliyet- finansman konularında önlemlerini almalarını tavsiye ederim.

Katılımcı -10: Acıkmamış birine yemek yedirebilir misiniz, hayır. Bu bağlamda kişi önce ihtiyaçlarını belirlemelidir. Hayali olmayan, çabası olmayan düşünce tarzında yetişmemiş insanı harekete geçirmek mümkün olmuyor. Bazen imkanları ve fırsatları hazır sunduğumuz için de öğrenci girişimci olamayabiliyor. Çünkü her şey hazır. Kurduğu hayali nasıl gerçekleştirecek o kanalları açması gerekiyor. Yani adım atın. Örneğin ben nasıl araba alabilirimi düşünün. Ben nasıl araba aldıra bilirimi değil. Çalışın ve çabalayın. Çalışmanın keyifli bir iş olduğunu hissedin. Kısaca hayal etsinler ve hayallerini çalışarak elde edeceklerini bilsinler.

Değerlendirme-11:

Eğitmenler, girişimciliğin sadece kişisel bir sorun olmadığını, aynı zamanda toplumsal bir ihtiyaç olduğunu dile getirmektedirler. Bu nedenle girişimci gençlerin önünün açılması ve gençlere yardımcı olunması gerektiğini belirtmektedirler. Eğitmenler, girişimcilik konusunda öğrencilere tavsiyeleri şunlar olmuştur;

- a. Özgüven,
- b. Yeniliklere açık olmak ve yenilikleri takip etmek
- c. Kendini geliştirmek ve risk almak
- d. Yeterince tecrübe edinmek
- e. Cesaret göstermek
- f. Hayal kurmak ve kurdukları hayali gerçekleştirmek için çabalamak
- g. Girişimcilik kitapları okumak

5. SONUÇ

Girişimcilerin yeniliklere açık olması, ileriye görebilmeleri, yabancı dil bilmeleri, yaratıcı ve analiz yeteneğine sahip olmaları niteliksel açıdan kendilerine rekabet avantajı sağlayacaktır.

Mesleki eğitimler toplumun gelişimi için önemli olup, gençlerin vasıf kazanmasını sağlamaktadır. Araştırma bulgularında da görüldüğü gibi öğrenciler mesleki eğitimin kendileri için çok önemli olduğunu belirtmekte ve bu eğitimler sonunda iş sahibi olacaklarını düşünmektedirler.

Araştırmamızda, MEM' lerdeki verilen eğitimin başarılı olması gençlerin girişimcilik algılarını güçlendirdiğini ve gençlerin girişimciliğe daha çok eğilim gösterdiklerini göstermektedir. Bu bağlamda Mesleki Eğitim Merkezleri girişimciliğin yaygınlaşması konusunda bir fırsat olarak ele alınmalı ve eğitim müfredatlarında girişimcilik ile ilgili çalışmalar arttırılmalıdır.

Girişimciliğin demografik değişkenlere göre etkisi incelendiğinde baba mesleği ve cinsiyetin girişimcilikte bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Bununla birlikte farklı coğrafik bölgelere göre girişimcilik algısı değişkenlik göstermektedir. Çalışmamızda Malatya veya Niğde doğumlu gençlerin girişimcilik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak girişimcilik algısı ile bireyin öz-yeterlilik algısı arasında doğrudan bir ilişki söz konusudur.

Araştırmamızda gençlerin girişimcilik algısının etkileyen bir diğer değişken ise meslek grupları olarak tespit edilmiştir. Örneğin motorlu araçlar teknolojisi ve güzellik-saç bakım hizmetleri bölümünde okuyan gençlerin girişimcilik algıları diğer bölümlere nazaran daha yüksek çıkmıştır. Burada verilen eğitimin başarı düzeyi de etkili olmakla birlikte eğitim aldıkları bölümün girişimciliğe elverişli olması da önem kazanmaktadır. Bu noktada girişimciliğe elverişli bölümlerde girişimcilik eğitimlerinin arttırılması anlamlı sonuçlar verebilecektir.

Eğitmenlerle yapılan mülakatlarda mesleki eğitimlerde girişimcilikle ilgili derslerin de verilmesi gerektiğine belirtmektedirler. Eğitmenler gençlerin girişimci olabilmeleri için sırasıyla; başarıya ihtiyacı, çalışkan ve hırslı olma, zekâyı kullanma, fırsatlar görme, risk üstlenme, sorumluluk alma ve kendine güvenme gibi özelliklerinin olması gerektiğini

belirtmektedirler. Verilen eğitimlerin öğrenciyi girişimciliğe teşvik edebilmesi için, öğrencilerin teorik eğitimlerinin pratiğe dönüşmesi ve öğrencilerin mesleki ve kültürel gelişmelerinin sağlanması gerektiğini belirtmektedirler.

Şahin (2018) OECD ülkelerinde girişimciliğin ekonomik faaliyetler üzerindeki etkisini inceleyen çalışmasında, bir ülkedeki %1 birimlik girişimcilik artışının ekonomik büyümeyi %0.44 olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir. Bu veri girişimciliğin ne kadar önemli ve ekonomide etkili bir araç olduğunu göstermektedir. Girişimciliğin Türkiye’de geliştirilmesi ve bir girişimcilik kültürünün oluşması amacıyla OECD Türkiye’de birtakım STK’larla birlikte 2002 yılında başlattığı projeye önemli çalışmaları yapmıştır. Proje kapsamında KOSGEB hizmetlerinin artırılması ve TGB’lerin yaygınlaşması ile KOBİ’lerin Türkiye’de daha etkin ve verimli çalışmaları sağlanmış ve girişimcilik için önemli yatırımlar yapılmıştır. Ayrıca yenilik ve girişimcilik kavramlarına yönelik eğitim ve öğretim sistemleri geliştirmek, üniversite müfredatlarına girişimcilik derslerinin konulmasıyla ilgili çalışmalar yapılmıştır. Ancak Türkiye’de girişimcilik çalışmalarının daha iyi sonuçlar verilmesi için çalışmaların yerelde daha çok alana yayılması gerekmektedir.

Eğitmenlerle yapılan mülakatlarda ülkemizde yeterince girişimcinin yetişmediği dile getirmişlerdir. Bunun en önemli sebeplerinin girişimciler açısından maliyetlerin yüksek oluşu, ekonomik istikrarsızlık ve girişimcilik eğitimlerine yeterince önem verilmemesidir. Bu değerlendirme uluslararası istatistiklerle de uyumlu bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye 2017 yılı küresel girişimcilik endeksi sıralamasında verileri alınan 127 ülke arasında 36.sırada yer almıştır. 2018 yılında ise ülkemiz sıralamada daha fazla gerilemiş ve 43. Sırada yer almıştır. Ayrıca küresel inovasyon endeksinde ise 50. Sırada yer almaktadır. İskandinav ülkeleri, Kuzey Avrupa ülkeleri ve ABD, Çin gibi ülkeler girişimcilikte ön sıralarda yer alırken, Tayvan ve Singapur gibi Asya ülkeleri Türkiye’den daha yüksek puana sahiptirler. Dünyanın ilk 20 ekonomisi arasında yer alan Türkiye’de girişimcilik faaliyetlerinin de gelişmiş ülkelerin standartlarına ulaştırılması sağlanmalıdır.

Bir başka önemli sorun da küresel rekabette yeterince güçlü bir ülke olmadığımız şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu’nun yayınladığı 2019 Küresel Rekabetçilik Raporunda Türkiye’nin küresel rekabet gücünün Pazar payına oranla çok

zayıf olduğudur. Dünyada 13. Pazar büyüklüğüne sahip bir ülke olan Türkiye'nin Küresel rekabette 61. Sırada bulunmaktadır. Makroekonomik ortam değişkeninde ise 129. Sırada bulunmaktadır. Gelişmiş 20 ekonomi içerisinde rekabet gücü en zayıf olan ülke Türkiye'dir. Kadınların işgücü piyasasına katılımında 112. Sırada bulunmaktadır. Bir Avrupa ülkesi olan Türkiye'de kadın istihdamı ülkenin küresel rekabet gücünü de arttıracaktır.

Yukarıda değindiğimiz küresel raporları değerlendirdiğimizde ülkemizde girişimciliğe önem verilmesinin ne kadar gerekli bir konu olduğunu bize göstermektedir. Yoğun genç nüfusa sahip ülkemizin girişimcilik, inovasyon ve kadın istihdamı konularında ulusal politikalar geliştirirken başarılı olan ülkelerin durumları analiz edilmelidir. Türkiye gelece yönelik girişimci niteliklerini bilgi toplumunun gereklilikleri doğrultusunda sağlamalıdır. Türkiye'nin rekabet üstünlüğünün bulunduğu sektörlerde yoğunlaşarak girişimcileri teşvik etmeli ve girişimciliği geliştirme programlarının yerelde yaygınlaştırmalıdır.

Girişimciliğe değer veren, girişimci bireyleri destekleyen bir ulusal çerçeve özel sektörün gelişimine ve büyümesine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda toplumsal anlamda girişimcilik kültürünün oluşması önemlidir. Girişimcilik faaliyetlerinin yaygınlaşması noktasında Üniversiteler, teknoloji merkezleri ve iktisadi sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinin artırılması sağlanmalıdır. Yerel ve ulusal girişimcilik faaliyetleri, araştırma, kaynak sağlama ve işbirliği gerektiren faaliyetler olduğundan ilgili kuruluşların birlikte hareket etmeleri girişimciliğin yaygınlaşmasını sağlayacaktır.

Sonuç olarak ülkenin diğer üretim ve sanayide gelişmiş ülkeler seviyesine gelebilmesi ve ekonomik olarak kalkınması girişimcilik için önemli bir etkidir. Gençlerin devlet kanalı ve diğer çevre etkenlerle birlikte girişimci yönünü açığa çıkarmak hususunda gerekli katkı ve destekler sağlanmalıdır. Ülkemiz genç nüfus yoğunluğu sebebi ile girişimci kişiler yaratmak için biçilmiş kaftandır. Bu potansiyelden en iyi şekilde yararlanmak için ilgili kuruluşlar ile işbirliği içinde genç bireylere eğitim vermek ülke olarak girişimcilikte en iyi noktalara gelmek mümkündür.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Alkan, C., Doğan, H. ve Sezgin, S. İ. (1994). *Mesleki ve teknik eğitimin esasları*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakóltesi Basımevi.
- Altunışuk, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri spss uygulamalı*, 5. Baskı, Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Aubrey, K. ve Riley, A. (2018). *Understanding and using educational theories*. SAGE Publications Limited.
- Birley, S. ve Muzyka, D. F. (2000). *Mastering entrepreneurship*. Editorial Dunken.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bedük, A. (2018). *Girişimcilik Yaratıcılık ve Yenilik: Girişimcilik: Temel Kavramlar, Girişimcilik Türleri, Girişimcilikte Güncel Konular*, 4. Bölüm, eds. Kaygın, E. ve B. Güven.
- Bjorklund, D. F. ve Gardiner, A. K. (2011). *Object play and tool use: Developmental and evolutionary perspectives*. In The Oxford handbook of the development of play.
- Bruner, J. S. (2003). *Making stories: Law, literature, life*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bruner, J.S. (1960) *The process of education*. Harvard University Press, Cambridge MA.
- Cassis, Y. ve Minoglou, I. P. (2005). *Entrepreneurship in theory and history*, New York, Palgrave Macmillan.
- Choi, H. M. (2017). *Rhetoric and Education: Platon and Aristoteles and Ramus*.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. (2011). *Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler*, Detay Yayıncılık.
- Daniels, H. (2016). *Vygotsky and pedagogy*. Classic Edition, published by Routledge.
- Davis, B., ve Sumara, D. (2014). *Complexity and education: Inquiries into learning, teaching, and research*. Routledge.

- Drucker, P. (2014). *Innovation and entrepreneurship*, Routledge press.
- Güven, B. (2015). *Stratejik Girişimcilik: Çiğköfte Sektörü Üzerine Ampirik Çalışma*, Siyahinci Akademi, Veritas Yayıncılık, İstanbul.
- Kirzner, I. M. (2015). *Competition and entrepreneurship*, University of Chicago press.
- Lord, C. (1982). *Education and culture in the political thought of Aristotle*.
- McClelland, D. C. (1961). *The achievement society*. Princenton, NJ: Von Nostrand.
- Noddings, N. (2018). *Philosophy of education*. Routledge.
- Öksüz, N. (2007). *Mesleki Eğitim Kurslarının Kadınların İstihdam Edilebilirliğine Katkısı Ve İşkur'un Üstlenebileceği Roller*, Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Özhan Dedeoğlu, A. (2016). (Eds.) *Tüm Boyutlarda Girişimcilik*, Hümanist Kitap Yayıncılık.
- Palacioğlu, T. ve Dayıoğlu, R. (2017). *Mesleki Eğitimde Yeni Düzenleme İhtiyacı Bir Model Önerisi*, Ankara.
- Poehner, M. E., & Lantolf, J. P. (2014). *Sociocultural theory and the pedagogical imperative in L2 education: Vygotskian praxis and the research/practice divide*. Routledge.
- Stevenson H. H. ve Jarillo J.C. (2007). *A Paradigm of Entrepreneurship: Entrepreneurial Management: Cuervo Á., Ribeiro D. ve Roig S. (eds) Entrepreneurship*. Springer, Berlin, Heidelberg.
- Taylor, G. R., & MacKenney, L. (2008). *Improving human learning in the classroom: Theories and teaching practices*. R&L Education.
- Terzi, Ş. (2013). *Eğitim Psikolojisi*, Pegem Akademi, Ankara.
- Stables, A., ve Semetsky, I. (2014). *Edusemiotics: Semiotic philosophy as educational foundation*. Routledge.
- Woollard, J., ve Pritchard, A. (2013). *Psychology for the classroom: Constructivism and social learning*. Routledge.

Sürekli Yayınlar

- Akpınar, T. ve Küçüköksel, N. Ç. (2015). *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Algısı ve Girişimciliği Engelleyen Sebepler*, Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi, 1 (1), ss. 13 - 19
- Aksoy, C. ve Yalçınsoy, A. (2017). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma*, İşletme Araştırmaları Dergisi, 9 (4), ss. 341-359
- Alpar, R. *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatiksel Yöntemlere Giriş* 1, 2. bs., Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2003, s.381,382.
- Arslan, K. (2002). *Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler Ve Girişimcilik Eğilimleri*, Doğu Üniversitesi Dergisi, 6, ss. 1-11.
- Aydın, S. ve Er, B. (2015). *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması*, Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi, 1 (2), ss. 87-105.
- Brookfield, S. (1990). *Using critical incidents to explore learners' assumptions. Fostering critical reflection in adulthood: A guide to transformative and emancipatory learning*, ss. 177-193.
- Bruner, J. S. (1961). *The act of discovery*. Harvard Educational Review, 31, ss. 21-32.
- Büber, H., Yıldız, F., & Karaş, G. (2016). *Girişimcilik Tutum ve Algısı İle Altyapı Algısı Özelliklerinin TR33 Bölgesi ve Almanya'daki Türk Girişimciler Açısından Analizi*. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(7), 2092-2105.
- Büyüköztürk, Ş. v.d., *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*, 19. b.s., Ankara, Pegem Akademi, 2017 s.182-183
- Ceyhan, K. L. (2019). *Harappa Ve Mezopotamya Medeniyetleri Arasındaki Ticarete Dair Kanıtlar*, Uluslararası Eski Çağ Tarihi Araştırmaları Dergisi, 1 (1), ss. 1-19.
- Çalışkan Maya, İ., Uzman, E. ve Işık, H. (2012). *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Farklı Kaynaklardan Algıladıkları Sosyal Desteğin Yordaması*, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 7 (1), ss. 23- 48.

- Çam, M. O., ve BAYSAN, L. (2010). *Tutum Ölçeği Hazırlamada Nitel ve Nicel Adımlar*. Turkish Journal of Research & Development in Nursing, 12(2).
- Çavuşa, M. F. ve Pekkan, N. Ü. (2017). *Algılanan Sosyal Desteğin Sosyal Girişimciliğe Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*, Business and Economics Research Journal, 8 (3), ss. 519-532.
- Çolakoğlu, H. ve Çolakoğlu, T. (2016). *Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitimi İle Öz Yeterlilik Algısı ve Girişimcilik Potansiyeli İlişkisi Üzerine Bir Saha Araştırması*, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, Girişimcilik Özel Sayısı, 17 (37), ss. 70 – 84.
- Dam, H. (2008). *Öğrencinin Okul Başarısında Aile Faktörü*, Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7 (14), ss. 75-99.
- Demetriou, P., Asprou, M., Quiros-Tortos, J., ve Kyriakides, E. (2017). *Dynamic IEEE test systems for transient analysis*. IEEE Systems Journal, 11 (4), ss. 2108-2117.
- Dil Şahin, M., Yıldırım Söylemez, E. ve Koç, Y. D. (2016). *Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma Sürecinin İrdelenmesi*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Afro-Avrasya Özel Sayısı, ss. 451-457.
- Durukan, T. (2007). *Dünden Bugüne Girişimcilik ve 21. Yüzyılda Girişimciliğin Önemi*, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 1 (2), ss. 25-37.
- Ercan, S. ve Gökdeniz, İ. (2009). *Girişimciliğin gelişim süreci ve girişimcilik açısından Kazakistan*, Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, 49, ss. 59-82.
- Evans, D., Mellins, R., Lobach, K., Ramos-Bonoan, C., Pinkett-Heller, M., Wiesemann, S., ... and Levin, B. (1997). *Improving care for minority children with asthma: professional education in public health clinics*. Pediatrics, 99 (2), pp. 157-164.
- Gardner, P. D., Nixon, D. C., ve Motschenbacher, G. (1992). *Starting salary outcomes of cooperative education graduates*. Journal of Cooperative Education, 27(3), pp. 16-26.
- Genç, K. Y. (2015). *Girişimcilik Kurslarına Katılanların Temel Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma*, İşletme Fakültesi Dergisi, 16 (2), ss. 155-175.

- Gümüőođlu, Ő. ve Karaöz, B. (2014). *Tarihsel Süreçte Girişimcilik: Muğla Örneği*, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 3 (1), ss. 97-116
- Gürer, A. Sezen, S. ve Solmaztürk, A. B. (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerini Ölçmeye Yönelik Bir Alan Araştırması*, Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi, 49 (2), ss. 1-19
- Güreşçi, E. (2014). *Girişimcilik Eğilimi Üzerine Bir Araştırma: İspir Hamza Polat Myo Örneği* Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 9 (1), ss. 23-38
- Hagen, E. E. (1960). *The entrepreneur as rebel against traditional society*. Human Organization, 19(4), ss. 185-187.
- Hancıoğlu, Y. ve Tekin, E. (2018). *Genç Girişimci Adaylarının Girişimcilik Eğilimlerinin Değerlendirilmesi: Uygulamalı Girişimcilik Kampüsü Üzerine Bir Araştırma*, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8 (1), ss. 213-246.
- İlhan, S. (2011). *Sosyo-Ekonomik Bir Fenomen Olarak Girişimciliğin Oluşumunu Etkileyen Başlıca Faktörler*, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, 1 (11), ss. 61-79.
- İnce, A. R. Erdem, H., Deniz, M. ve Bağlar, N. (2015). *Girişimci Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Becerileri Arasındaki İlişkinin Potansiyel Girişimci Adayları Üzerinden İncelenmesi*, International Journal of Social Science, 41, ss. 399-414.
- Kangal, A. (2013). *Mutluluk Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme ve Türk Hane Halkı İçin Bazı Sonuçlar*, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 12 (44), ss. 214-233.
- Karakulle, İ. ve Karakaya, A. (2017). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma*, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5 (46), ss. 596-614
- Kerse, G. Babadağ, M. ve Kerse, Y. (2017). *Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Girişimsel Öz-Yetkinliğin Aracı Rolü*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4 (29), ss. 633-656.

- Kirby, D. A. (2006). *Creating entrepreneurial universities in the UK: Applying entrepreneurship theory to practice*. The Journal of Technology Transfer, 31(5), ss. 599-603.
- Onay, M. (2010). *İşletmelerde Girişimcilik Özelliğini Etkileyen Faktörler: İç Girişimcilik*, Journal of Management & Economics, 17 (1), ss. 47-67.
- Öz Ceviz, N., Tektaş, M., Yayla, A., Tektaş, N., Sarıkaş, A. ve Polat, Z. (2016). *Meslek Yüksekokullarında Öğrenim Gören Gençlerin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma*, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5 (37), ss. 319-331.
- Özsoy, C. E. (2015). *Mesleki Eğitim - İstihdam İlişkisi: Türkiye 'de Mesleki Eğitimin Kalite ve Kantitesi Üzerine Düşünceler*, Elektronik Meslek Yüksekokulları Dergisi - UMYOS Özel Sayısı, ss. 173-181
- Pazarcık, Y. (2016). *Üniversitelerimiz Girişimci Yetiştirebiliyor Mu?: Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Algısını/Eğilimini/Özelliklerini Ölçen Araştırmaların Sonuçsal Bir Değerlendirmesi*, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, Girişimcilik Özel Sayısı, 17 (37), ss. 140-169.
- Robins, C. J., Keng, S. L., Ekblad, A. G., & Brantley, J. G. (2012). *Effects of mindfulness-based stress reduction on emotional experience and expression: A randomized controlled trial*. Journal of clinical psychology, 68 (1), ss. 117-131.
- Sağlam, M., Özüdoğru, F. ve Çıray, F. (2011). *Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemi 'ne Etkileri*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (1), ss. 87-109.
- Sebetci, H. (2016). 11. -12. *Yüzyıllarda Ortaçağ Avrupası 'nın Eğitime Genel Yaklaşımı*, Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi, 2 (3), ss. 91-105.
- Sequeira, J. M., Carr, J. C., ve Rasheed, A. A. (2009). *Transnational entrepreneurship: determinants of firm type and owner attributions of success*, Entrepreneurship Theory and Practice, 33 (5), ss. 1023-1044.
- Śledzik, K. (2013). *Schumpeter's View on Innovation and Entrepreneurship*, SSRN Electronic Journal, ss. 89-95.

- Soylu, A., Şenel, D., Kalfa, V. R. ve Kocaalan, L. (2015). *Girişimcilik Eğitimlerinin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerine Olan Etkilerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulu Örneği*, İşletme Araştırmaları Dergisi, 7 (3), ss. 311-335.
- Sözbilir, F. (2018). *İşbaşı Eğitim Uygulamaları, Öz-Yeterlilik ve Yenilikçilik Davranışı Arasındaki İlişki*, Journal of Business Research – Turk, 10, ss. 109-120.
- Şahin, D. (2018). *OECD Ülkelerinde Girişimcilik Faaliyetlerinin Ekonomik Büyüme Üzerine Etkisi: Panel Veri Analizi*. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(3), 81-90.
- Şahin, İ. ve Fındık, T. (2008). *Türkiye’de Mesleki Ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi (TSA), 12 (3), ss. 65-86.
- Takaya, K. (2008). *Jerome Bruner’s theory of education: From early Bruner to later Bruner*. Interchange, 39 (1), ss. 1-19.
- Talih Akkaya, D., Yıldız, E. ve Koldere Akın, Y. (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Yalova Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama*, Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 4 (8), ss. 108-122.
- Thokozani, P. M. (2012). *The study of venture capital finance and investment behaviour in small and medium-sized enterprises*, South African Journal of Economic and Management Sciences, 15 (1), ss. 94-111.
- Topkaya, Ö. (2013). *Tarihsel süreçte girişimcilik teorisi: girişimciliğin ekonomik büyüme ve istihdam boyutu*, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi 8 (1), ss. 29-54.
- Uçkun, N. ve Girginer, N. (2012). *Girişimciliği Etkileyen Faktörler: Eskişehir Organize Sanayi Bölgesindeki Metal Sektörü Girişimcilerine Yönelik Bir Uygulama*, Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi, 1 (1), ss. 97-113
- Uygun, M., & Güner, E. (2016). *Gençlerin Girişimcilik Eğilimlerinde Girişimci ve Girişimcilik Algılarının Rolü*. Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(3), 55-66.

- Wood, L., ve Reiners, T. (2012). *Gamification in logistics and supply chain education: Extending active learning*. *internat technologies & society* 2012, ss. 101-108.
- Yazıcı, H., Türkmen, B. ve Aydemir, Y. (2015). *Dünyada ve Türkiye’de Mesleki Eğitim ve Önemi*, 4th International Vocational Schools Symposium, ss. 1630-1639.
- Yelkikalan, N., Akatay, A., Yıldırım, H. M., Karadeniz, Y., Köse, C., Koncagül, Ö. ve Özer, E. (2010). *Dünya ve Türkiye Üniversitelerinde Girişimcilik Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir Analiz*, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 12 (19), ss. 51-59.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). *Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, ss. 195-203
- Yılmaz, E., Yılmaz, E. ve Karaca, F. (2008). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi*, Genel Tıp Dergisi, 18 (2), ss. 71-79.
- Yılmaz, M. (2009). *Öğrenme ve Bilgi İlişkisi*, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29 (1), ss. 173-191.
- Zimet Gregory D., Dahlem, Nancy W., Zimet, Sara G. ve Gordon K. Farley (1988). *The Multidimensional Scale of Perceived Social Support*, *Journal of Personality Assessment*, 52, ss. 30-41.

Diğer Yayınlar

- Aşar, A. O. (2016). *Türkiye'de Takas Sistemi ve Uygulamadaki Problemlerle İlgili Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı, Uluslararası Ticaret Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Erdun, Ş. (2011). *Kadın Girişimcilerin Risk Alma Eğilimi Ve Kendine Güven Özellikleri Üzerine Bir Çalışma: Zonguldak Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Ergüder, T. (2011). *Girişimcilik, İç Girişimcilik, Sosyal Girişimcilik; Benzer ve Farklı Yönleri*, Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Güzel, E. (2013). *Kültürel Bağlamda Kadın ve Güzellik, Türkiye'de Bir İktidar Alanı Olarak Elitler Üzerinden Güzellik Anlayışına ve Bir Tüketim Nesnesine Dönüşen Kadın Sorununa Bakış*, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antropoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Kümbül Güler, B. (2008). *Sosyal Girişimciliği Etkileyen Faktörlerin Analizi*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, İzmir.
- Meydan, M. C. (2013). *Girişimciliğin Ölçülmesi: Türkiye İçin Bölgesel Girişimcilik Endeksi Önerisi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Ankara.
- Özkan, S. (2010). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Örgütsel Bağlılığı ve İş Değerler*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Mersin
- Özsoy, C. (2007). *Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitimin İktisadi Kalkınmadaki Yeri ve Önemi*, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, İktisat Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Özyılmaz, A. M. (2016). *Türkiye'de Kadın Girişimciliği Ve Girişimci Kadınların Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir

Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Nevşehir.

Sımayı, A. (2014). *Dünya Ticaret Örgütü Çerçevesinde Uyuşmazlıkların Çözümü Mekanizması ve Çin'le İlgili Örnekler*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ulucan, S. (2015). *Girişimcilik Eğiliminin ve Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ortaöğretimde Lise 3. Ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Yönetim Organizasyon Bilim Dalı.

Elektronik Yayınlar

Çiftci, H. B. (2016). Tarımın Tarihi, s. 4, [www.researchgate.net/](http://www.researchgate.net/publication/311795149_TARIMIN_TARIHI_HISTORY_OF_AGRICULTURE)

publication/311795149_TARIMIN_TARIHI

_HISTORY_OF_AGRICULTURE, Erişim Tarihi: 07.08.2019

<https://tr.bestarticleonline.com/psychological-factors-affecting-entrepreneurship-development>, (19.07.2019)

Keşif Çağı veya Keşif Çağı Neydi? <https://tr.histoire-ucad.org/kesif-cagi-veya-kesif-cagi-neydi> (18.07.2019)

MEB-Genelge 2014/8, 2014, <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/>, Erişim, 25.07.2019

OECD, (2005). Türkiye'deki Dinamik Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Geliştirilmesine ve Finansmanına Yönelik Çerçeve, <https://www.oecd.org> Erişim: 10.10.2019

Owen, D., Soule, S., & Nairne, J. (2010). Civic Education and Development of Participatory Norms: APSA 2010 Annual Meeting Paper.

Paranın Tarihi: Neden Bulundu? www.bilirimbilirsin.com/diger/paranin-tarihi-neden-bulundu/ (18.07.2019).

T. C. Anayasası, (1982), <http://www.anayasa.gen.tr>, Erişim. 25.07.2019

T. C. Kalkınma Bakanlığı, (2013). Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), Ankara.

T. C. Kalkınma Bakanlığı. (2014). Onuncu kalkınma planı 2014-2018, Girişimciliğin Geliştirilmesi, Özel İhtisas Komisyonu raporu, Ankara.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (1986). 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (2012). 6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, (2014). Mesleki Gelişim, Girişimci Fikirler ve İş Kurmak, Ankara.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (2015). Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri Alanı, Ankara.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, (2017). Mesleki Eğitim Merkezi, Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı, Çerçeve Öğretim Programı, Ankara.

- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, (2017). Mesleki Eğitim Merkezi, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri Alanı, Çerçeve Öğretim Programı, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, (2017). Mesleki Eğitim Merkezi, Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı, Çerçeve Öğretim Programı, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, (2017). Mesleki Eğitim Merkezi, Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı, Çerçeve Öğretim Programı, Ankara.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, (2015). 2015–2019 Stratejik Planı, Ankara.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2014-2018.
- Uludağ İhracatçı Birlikleri. (2017). Tarımın ve Organik Tarımın Türkiye İhracatındaki Yeri, Önemi, Gücü, Geleceği ve Tarım Sektörünün İhracatta Karşılaştığı Problemler Sektörü Geliştirmenin Yolları. <http://www.uib.org.tr/>, (18.07.2019).

EKLER

EK-1: MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ANKETİ

Değerli Katılımcı;

Bu anket çalışması Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi Seda ACAR'ın “*Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Girişimcilik Algularının İncelenmesi: İstanbul İli Örneği*” isimli Yüksek Lisans Tezi kapsamında istatistiksel veri elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara verdiğiniz cevaplar araştırmada istatistiksel amaçlı kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Cevaplar bireysel değil toplu olarak değerlendirilecektir. Ayırdığınız zaman, gösterdiğiniz ilgi ve verdiğiniz destek için teşekkür ederiz. Görüşleriniz olursa bana acarseda1990@gmail.com e-mail adresinden ulaşabilirsiniz.

A: GENEL BİLGİLER

1) **Cinsiyetiniz:** () Kadın () Erkek

2) **Aslen nerelisiniz?** (Araştırmada girişimciliğin yöresel etkisini tespit amacıyla sorulmaktadır)

.....

3) **Babanızın çalışma durumu?**

- () Kendi işletmesinde çalışıyor
() Özel bir işletmede çalışıyor
() Kamuda çalışıyor

4) **Eğitim aldığınız bölüm?**

- () Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri
() Yiyecek ve İçecek Hizmetleri
() Motorlu Araçlar Teknolojisi
() Elektrik- Elektronik Teknolojisi

B-MESLEKİ EĞİTİM MEMNUNİYET ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki sorulara katılım düzeyinizi (X) işaretleyiniz.

NO	MADDELER	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Eğiticilerin değerlendirilmesi						
1	Mesleki eğitimde eğiticilerin(öğretmenlerin) önemli olduğunu düşünüyorum					
2	Mesleki eğitim eğiticilerinin(öğretmenlerinin) sayısını yeterli buluyorum.					
3	Mesleki eğitim eğiticilerini(öğretmenlerini) çoğunlukla verimli buluyorum					
Uygulamanın değerlendirilmesi						
4	Mesleki eğitimin süresini yeterli buluyorum					
5	Mesleki eğitimdeki ders sürelerinin uygun olduğunu düşünüyorum.					
6	Mesleki eğitimin günlük/haftalık programını doğru buluyorum.					
Eğitim ortamının değerlendirilmesi						
7	Mesleki eğitim sınıflarının eğitime uygun tasarlandığını düşünüyorum.					
8	Mesleki eğitim sınıflarında gerekli araçların yeterli olduğunu düşünüyorum					
9	Mesleki eğitim sınıflarında iş sağlığı ve güvenliğine önem verildiğini düşünüyorum.					
Kişisel gelişim						
10	Aldığım mesleki eğitim ufkumu açtı					
11	Aldığım mesleki eğitim bana özgüven kazandırdı					
12	Aldığım mesleki eğitim bana cesaret kazandırdı					
13	Aldığım mesleki eğitim bana çalışma disiplini kazandırdı					
Genel değerlendirme						
14	Aldığım mesleki eğitimin yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum.					
15	Aldığım mesleki eğitimin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.					
16	Aldığım mesleki eğitim sonucunda meslek sahibi olacağımı düşünüyorum					
17	Aldığım mesleki eğitimden genel olarak memnun kaldım.					

C-GENÇ GİRİŞİMCİLİK ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki sorulara katılım düzeyinizi (X) işaretleyiniz.

NO	MADDELER	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Genel Girişimci Özellikleri						
1	Çocukluğumdan beri kendi işletmemi kurmayı hayal ederim					
2	İleride kendi işletmemi kurmak için çok istekliyim					
3	Kendi işletmemde çalışma fikri beni çok heyecanlandırıyor					
4	Kendi işletmemi kurmak için çok gayret sarf edebilirim					
5	Kendi işletmemi kurmak için risk alabilirim					
6	Sadece kendi işletmemde çalışmak beni mutlu edebilir					
Toplumsal Statü Beklentisi						
7	Kendi işletmemi kurmak beni farklı biri yapar					
8	Kendi işletmemi kurmak beni saygın biri yapar					
9	Kendi işletmemi kurmak beni sıradışı biri kılar					
10	Kendi işletmemi kurmak beni alkışlanacak biri yapar					
Topluma faydalı olma hedefi						
11	Kendi işletmemi kurarak aileme/akrabalarımaya faydalı olmak istiyorum					
12	Kendi işletmemi kurarak istihdam sağlamak istiyorum					
13	Kendi işletmemi kurarak doğup büyüdüğüm şehre vefa borcumu ödemek istiyorum					
14	Kendi işletmemi kurarak ülkeme vefa borcumu ödemek istiyorum.					
15	Kendi işletmemi kurmakla beni yetiştiren öğretmenlerim hakkını ödemek istiyorum					
Finansman Boyutu						
16	Girişimcilik için yeterli sermayenin olması gerekir.					
17	Girişimci kişi gerekli sermayeyi tedarik edebilen kimsedir.					
18	Girişimci kişi sermayesi olmasa bile işe başlamak için heyecan duyar.					
19	Girişimci kişi ekonomik zorlukları göze alır.					
20	Girişimci kişi sadece hedeflerine odaklanır, yaşanacak finansal sıkıntılar onu yıldıramaz.					

TEŞEKKÜR EDERİM

SEDA ACAR

EK-2: MESLEĞİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARININ İNCELENMESİ MÜLAKAT SORULARI

(Bu çalışma eğitimciler ve öğretmenler için mülakat soruları niteliğinde hazırlanmıştır)

SORULAR

- 1- Ülkemizdeki **Mesleki Eğitim Merkezlerinin** öğrencilerin gelişimleri açısından ne tür yararları olmaktadır?
- 2- Mesleki Eğitim Merkezlerinde Girişimcilikle ilgili eğitimlerinizden bahsedebilir misiniz? Bu eğitimlerde öğrencileri hangi konularda eğitiyorsunuz?
- 3- Mesleki Eğitim Merkezlerinde öğrencilere yönelik Girişimcilik uygulama ve eğitimlerini yeterli buluyor musunuz?
- 4- Öğrencilerin girişimcilik potansiyelleriyle ilgili unsurların öneminden bahsedebilir misiniz?
 - Zekâ
 - Liderlik
 - Çalışkanlık
 - Fırsatları görme
 - Kendine güven
 - Başarma ihtiyacı
- 5- Girişimcilikte risk üstlenmenin öneminden bahsedebilir misiniz?
- 6- Eğitimlerinizde Yenilikçilik ve yaratıcılığın önemiyle ilgili faaliyetler yapıyor musunuz?
- 7- Öğrencilere rekabetçi fikir üretmeleri konusunda desteğiniz oluyor mu?
- 8- Öğrencilere eğitim sonrası girişimcilik desteği sunuyor musunuz?
- 9- Sizce öğrencilerin girişimciliklerini engelleyen sebepler nelerdir? Kısaca Bahsedebilir misiniz?
 - Gelir güvencesinin olmayışı
 - Başarısızlık korkusu
 - Girişimcilik için kişilik özelliklerin yeterli olmaması
- 10- Sizce ülkemizde yeterli düzeyde girişimci yetişiyor mu? Yetersiz görüyorsanız sebeplerinden kısaca bahsedebilir misiniz?
- 11- Girişimci olmak isteyen gençler için tavsiyeleriniz nelerdir?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı : Seda

Soyadı : ACAR

Doğum tarihi : 02. 05. 1990

Doğum yeri : Nazilli /AYDIN

Öğrenim Durumu:

2009-2013 Lisans, Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Bölümü, Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmenliği/ ANKARA

2004-2007 Lise, Nahit Mentеше Meslek Lisesi/ NAZİLLİ

İş Deneyimi:

2014 yılından itibaren öğretmen olarak Millî Eğitim Bakanlığında görev yapmaktayım.